

ቤተ ክርስቲያን

የእውነት ዐምድና መሠረት

በቄስ ኃይለ መኰንን

አሳታሚ

የኢትዮጵያ ተሐድሶ ፕረስቢቴሪያን ቤተ ክርስቲያን
የካቲት 1995 ዓ. ም.

ክፍል ሁለት
ቅዳሴ

6- የቅዳሴ ሰፊ ትርጉም	117
- እግዚአብሔር ቤተክርስቲያንን ቀድሞታል	118
- ቤተክርስቲያን ራሷን ለእግዚአብሔር ትቀድሳለች	119
- የምስጋና መስዋዕት	122
- የርኅራኄ ሥራ	123
- የእውነተኛ ቤተክርስቲያን መለያዎች ...	123
7- የቅዳሴ ጠባቡ ትርጉም	128
- የክርስቲያን ሰንበት ለምን እሁድ ሆነ? ..	129
- የመጽሐፍ ቅዱስ ንባብ	131
- ስብከት	132
- ሐዋርያዊ በረከት	133
- የዝግጅት ጸሎት	133
- መዝሙር	134
- አሥራችና መባ	136

ክፍል ሦስት
የቤተክርስቲያን አስተዳደር

8- የቃሉ መሃሪያነት	137
9- የቤተክርስቲያን ሹሞች የሥልጣን ምንጭ ..	138
10- የቤተክርስቲያን አስተዳደር በታሪክ	146
- የብሉይ ኪዳን ዘመን አስተዳደር	146
- የምክራብ አስተዳደር	149
- ልዩ ልዩ የመተዳደሪያ መዋቅሮች	150
- ጳጳሳዊ አስተዳደር	151
- ገለልተኛ የቤተክርስቲያን አስተዳደር ...	153
- ፕሪስቢተሪያዊ የቤተክርስቲያን አስተዳደር...	154

ክፍል አንድ

ቤተ ክርስቲያን ምንድናት?

ምዕራፍ 1

ቤተ ክርስቲያን በብሉይና በዐዲስ ኪዳን

በጸሎተ ሃይማኖት ላይ “ሐዋርያት በመሠረቷት በአንዲት ቤተ ክርስቲያን አምናለሁ” እንላለን። ይህች አንዲቷ ቤተ ክርስቲያን ምንድናት?

“ቤተ ክርስቲያን” የሚለው ቃል አነጋገሩ ግእዝ ሲሆን ትርጉሙ ደግሞ የክርስቲያን ወገን ወይም የክርስቲያን ሕዝብ ማለት ነው። አለቃ ኪዳነ ወልድ ክፍሌ በመዝገበ ቃላታቸው “ቤተ ክርስቲያን” የሚለውን እንደሚከተለው ያብራራታል። “የክርስቶስ መንጋ፣ ጉባኤ፣ ማኅበር፣ ሕዝብ ክርስቲያን፣ ማኅበረ ክርስቲያን”። ይህ አገላለጽ ትክክል ነው። ምንም እንኳን በተራ አነጋገር ቃሉ ሕንጻን ቢያመለክትም፣ በመጽሐፍ ቅዱስ አገላለጥ ግን “ቤተ ክርስቲያን” ማለት “ማኅበረ ክርስቶስ” ማለት ነው።

ይህን “ቤተ እሥራኤል” ከሚለው አነጋገር ጋር በማወዳደር መረዳት ይቻላል። “ቤተ እሥራኤል” ማለት እሥራኤላውያን ማለት እንደሆነ ሁሉ፣ ቤተ ክርስቲያን ማለትም ክርስቲያኖች ማለት ነው።

ክርስቲያኖች በአንድነት ሲሰበሰቡ በአንድ ሕንጻ ውስጥ ስለሚሰበሰቡ ከጊዜ በኋላ ቤተ ክርስቲያን የሚለው አነጋገር ትርጉም ሕዝቡን ማመልከት ትቶ ሕዝቡ የሚሰበሰቡበትን ሕንጻ ወደ ማመልከት ሂደት የሚል ግምት አለኝ። ነገር ግን ቤተ ክርስቲያን የሚለው ቃል በዐዲስ ኪዳን ጥቅም ላይ የዋለው “ኤክለዚያ” ከሚለው የግሪክኛ ቃል ተወስዶ ነው። “ኤክለዚያ” ማለትም በዐዋጅ ጥሪ ተለይቶ የተሰበሰበ ጉባኤ ማለት ነው። እንዲሁም በክርስቶስ ሥልጣን በወንጌል የተጠፋና በእምነት

የብሉይ ኪዳን የእግዚአብሔር ማኅበርና የዐዲስ ኪዳን የክርስቶስ ማኅበር አንድ ሰለሆኑ በቤተ ክርስቲያንና በእሥራኤል መካከል ልዩነት የለም። ሁለቱም አንድ አካል ናቸው። ልዩነቱ በብሉይ ኪዳን ዘመን የነበሩት የእግዚአብሔር ሕዝብ በኦሪት አስተዳደር ሥር ሲሆኑ፣ በዐዲስ ኪዳን ዘመን ደግሞ ያው አንዱ የእግዚአብሔር ሕዝብ በዐዲስ ኪዳን አስተዳደር ሥር መሆኑ ብቻ ነው።

ማሰረጃ

ከዚህ በታች የተጠቁሙትን የመጽሐፍ ቅዱስ ማውጫዎች አንባቢው ከመጽሐፍ ቅዱስ እያወጣ ክፍሎቹን ካላነበባቸው፣ ሐተታው ትርጉም አይኖረውም፤ ስለዚህ አንባቢዎች ሐተታውን ከማንበባቸው በፊት ክፍሎቹን በጥንቃቄ ማንበብ አለባቸው።

1. ዮሐንስ 10፥16

“ከዚህ በረት ያልሆኑ ሌሎች በጎች አሉኝ፤ እነርሱን ደግሞ ላመጣ ይገባኛል ድምጄንም ይሰማሉ። አንድም መንጋ ይሆናሉ እረኛቸውም አንድ።”² በዚህ ላይ ጌታ ሌሎች በጎች የሚላቸው በዐዲስ ኪዳን ዘመን የሚያምኑትን አሕዛብን ነው። ክርስቶስ አሕዛብን ከእሥራኤላውያን ጋር በመስቀሉ ሥራ አንድ አድርጓቸዋል።

2. ኤፌሶን 2፥11-22

ይህን ክፍል በጥንቃቄ ስንመለከተው በአዲስ ኪዳን እስራኤልና አሕዛብ በክርስቶስ አማካይነት አንድ እንደሆኑ እንገነዘባለን። በተለይ ቊጥር 14 እና 19 ላይ እንዲህ ይላል፡ “ሁለቱን አንድ ያደረገ፤ የሚለያየውንም የጥል ግድግዳ ያፈረሰ ሰላማችን እርሱ ነውና፤ ... ከዚህም የተነሣ እናንተ ከቅዱሳን ጋር የአንድ አገር ኬጋ፤ የእግዚአብሔር ቤተ ሰብ አባል ናችሁ እንጂ ከእንግዲህ ወዲህ መጽተኞችና እንግዶች አይደላችሁም።”

በተጨማሪም በቊጥር 21 እና 22 ላይ የብሉይ ኪዳን እሥራኤላውያንና በዐዲስ ኪዳን ዘመን ያመኑት አሕዛብ አሁን በክርስቶስ አንድ እንደሆኑና በአንድነትም አንድ የመንፈስ ቅዱስ ማደሪያ የሚሆን ቤተ መቅደስ እንደሆኑ ይናገራል። እንግዲያስ አንድ ቤተ መቅደስ ብቻ ካለ፣ አንድ የእግዚአብሔር ጉባኤ ብቻ ወይም አንድ ቤተ ክርስቲያን ብቻ አለች። እርሷም የብሉይንም የዐዲስንም ምእመናን ያቀፈችው ናት። ይህቺም ቤተ ክርስቲያን ጅማሬዋ በዐዲስ ኪዳን ዘመን ሳይሆን በብሉይ ኪዳን እንደሆነ መረዳት ይኖርብናል። አሁን በዐዲስ ኪዳን ዘመን ያመኑት አሕዛብ በክርስቶስ በማመናቸው ብቻ በመጀመሪያ የእግዚአብሔር ልጆች ከሆኑት እሥራኤላውያን ጋር በመቀላቀል በአንድነት የእግዚአብሔር ቤተሰብ ሆኑ። አንድ የእግዚአብሔር ቤተሰብ ብቻ ስላለ አንዲት ቤተ ክርስቲያን ብቻ አለች።

እዚህ ላይ በጥንቃቄ ማስተዋል ያለብን በዐዲስ ኪዳን ዘመን ያመኑት እሥራኤላውያን እንደበፊቱ በሙሴ ሥርዐት ሥር ሳይሆኑ በአዲሱ አስተዳደር በክርስቶስ ሥርዐት ሥር ናቸው። ስለዚህ ሐዋርያው ጳውሎስ ስለ ዐዲስ ኪዳን ሕዝብ ሲናገር ከአሕዛብም ከእሥራኤላውያንም ሆነው አንድ ዐዲስ ሕዝብ መሆናቸውን አስተምሯል፤ (ኤፌ. 2፡15-16)። በዚህ መሠረት ዐዲስነቱ በመካከል ያለው የጥል ግድግዳ ማለትም፣ የብሉይ ኪዳን ሥርዐት መፍረሱ ነው።

3. ሮሜ 4፥9-12፤ ገላ. 3፥6 28-29

“ይህ ብፅዕና ለተገረዙት ብቻ ነው ወይስ ላልተገረዙትም? የአብርሃም እምነቱ ጽድቅ ሆኖ ተቈጠረለት ብለናል። ታዲያ እንዴት ተቈጠረለት? ከተገረዘ በኋላ ነው ወይስ ከመገረዙ በፊት? የተቈጠረለት ከተገረዘ በኋላ ሳይሆን ከመገረዙ በፊት ነው። ሳይገረዝ በነበረው እምነት ላገኘው ጽድቅ፤ የመገረዝ ምልክት ይኸውም የጽድቅን ማኅተም ተቀበለ፤ ስለዚህ ለሚያምኑ ነገር ግን ላልተገረዙት ጽድቅ ይቈጠላቸው ዘንድ የሁሉ አባት ነው። እርሱ ለተገረዙትም አባት ነው፤ መገረዝ ብቻ

² የኢትዮጵያ መጽሐፍ ቅዱስ ማኅበር (እ.መ.ማ.) 1962 ትርጉም።

ሳይሆን፤ አባታችን አብርሃም ከመገረዙ በፊት የነበረውን የእምነትን ፈለግ ለሚከተሉ ሁሉ ነው።” ሮሜ 4፡9-12።

በዚህ ክፍል መሠረት አብርሃም ሳይገረዙ ለሚያምኑ አባት ስለሆነ እንግዲያስ በክርስቶስ የሚምኑ አሕዛብም እንደ እሥራኤላውያን ምእመናን የአብርሃም ልጆች ናቸው ማለት ነው። “በአይሁድና በግሪክ፤ በባሪያና በነጻ ሰው፤ በወንድና በሴት መካከል ልዩነት የለም፤ ሁላችሁም በክርስቶስ ኢየሱስ አንድ ናችሁ። የክርስቶስ ከሆናችሁ፤ እናንተ የአብርሃም ዘር ናችሁ፤ እንደ ተስፋውም ቃል ወራሾች ናችሁ”፤ ገላ. 3፡28-29።

በዚህ ክፍል ደግሞ እውነተኛው የአብርሃም ልጅነት የሚገኘው ከአብርሃም በሥጋ ተወልዶ በመገረዝ ሳይሆን በክርስቶስ በማመን እንደሆነ ሐዋርያው ያስተምራል። እናንተም የክርስቶስ ከሆናችሁ እንከያስ የአብርሃም ዘር ናችሁ።” ይህ ማለት ምንም እንኳ በሥጋ ከአብርሃም ቢወለዱም በክርስቶስ ካላመኑ ግን እውነተኛ የአብርሃም ልጆች አይደሉም ማለት ነው። በአሁኑ ጊዜ ብዙዎች ሥጋዊት እሥራኤልን የአብርሃም ዘር ናት በማለት የተሰፋው ወራሽ አድርገው ያዩታል። ያ ግን ትክክለኛ አስተሳሰብ አይደለም። በዚህ ጥቅስ መሠረት እውነተኛው የአብርሃም ልጅነት የሚገኘው በክርስቶስ በማመን ብቻ እንደሆነ እንረዳለን። እግዚአብሔር በብሉይ ኪዳን የሰጣቸው የተስፋ ቃላት ሁሉ ፍጻሜ የሚያገኙት ከክርስቶስ ውጭ ሳይሆን በክርስቶስ ውስጥ ነው። ስለዚህ ከክርስቶስ ውጭ የሆኑ የተስፋው ወራሽ ሊሆኑ አይችሉም፤ ሮሜ 2፡28-29፤ 2 ቆሮ. 1፡20። የአብርሃምም ተስፋ አሁን ምድራዊቷ ከነፃን ሳትሆን ሰማያዊቷ ምድር ናት፤ ዕብ. 11፡13-16፤ ገላ. 4፡21-31።

በእነዚህ የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች የብሉይ ኪዳንም የዐዲስ ኪዳንም ምእመናን የአብርሃም ልጆች ተብለዋል። አብርሃም ጽድቅን በእምነት የተቀበለው ገና ያልተገረዘ ሳለ ስለነበርና በእምነት ብቻ ስለጸደቀ ላልተገረዙት አማኝ አሕዛብም አባት ሆኖአል። ሐዋርያው ጳውሎስ አሕዛብ የሚላቸው በዐዲስ ኪዳን ዘመን በወንጌል ያመኑትን ስለሆነ በአብርሃም ልጅነታቸው ከብሉይ ኪዳን የእግዚአብሔር ሕዝብ ጋር ተቀላቅለዋል። ስለዚህ

አብርሃም አንድ ዐይነት ሕዝብ ብቻ አሉት፤ እነርሱም አንድ የሆኑት የብሉይም የዐዲስም የእግዚአብሔር ሕዝብ ናቸው። በዐዲስ ኪዳን የእግዚአብሔር ሕዝብ የተባሉት ከአሕዛብ የሆኑት አብዛኞቹ ይሁኑ እንጂ ከእሥራኤላውያንም እንደነበሩበት ግልጥ ነው።

4. ሮሜ 11፡16-24

በዚህ ክፍል ሐዋርያው የብሉይ ኪዳን አማኞችንና የአዲስ ኪዳን አሕዛብ አማኞችን እንደ ዛፍ ሥርና ቅርንጫፎች ይመስላቸዋል። “ሥሩ ቅዱስ ከሆነ፤ ቅርንጫፎችም ቅዱሳን ናቸው”፤ ቊጥር 17። “ሥር” የሚለው እነ አብርሃምን ሲሆን፤ ቅርንጫፎቹ ደግሞ ተከታዮቹ ምእመናን ናቸው። በተፈጥሮ ቅርንጫፎች የሆኑት በሥጋ የአብርሃም ዘር የሆኑት አማኞች እስራኤላውያን ሲሆኑ፤ በተፈጥሮ “የበረሃ ወይራ” ሆነው በዛፉ ላይ የተተከሉት ደግሞ በአዲስ ኪዳን ዘመን ያመኑት አሕዛብ ናቸው። ስለዚህ ሐዋርያው የብሉይ ኪዳንንም የአዲስ ኪዳንንም አማኞች የአንድ ዛፍ ቅርንጫፎች አድርጎ ያያቸዋል።

ርግጥ ነው የዐዲስ ኪዳን አማኞች ሁሉም አሕዛብ አይደሉም፤ ነገር ግን አብዛኞቹ አሕዛብ ናቸው። ስለሆኑም አሕዛብ ባለማመናቸው ምክንያት ተቈርጠው ከዛፉ ላይ በተጣሉት አይሁዳውያን ምትክ የተተኩት ናቸው። ስለዚህ በብሉይ ኪዳን የነበሩ የእግዚአብሔር ሕዝብ አሁን በዐዲስ ኪዳን በብዛት ያመኑትን አሕዛብ ዐቅፈዋል። እነዚህም አሕዛብ በአባቶች ቃል ኪዳን ላይ ስለተተከሉ፤ ያው እነርሱም የቃል ኪዳኑ ሕዝብ ሆነዋል ወይም የአብርሃም፤ የይስሐቅና የያዕቆብ ልጆች ሆኑ።

5. ገላትያ 4፡1-6

“እኔ የምለው ይህ ነው፤ ወራሹ ሕፃን እስከ ሆነ ድረስ፤ ሀብት ሁሉ የእርሱ ቢሆንም እንኳ፤ ከባሪያ የተለየ አይደለም። አባቴ እስከ ወሰነለት ጊዜ ድረስ በጠባቂዎችና በሞግዚቶች ሥር ነው። እኛም እንዲሁ ገና ልጆች በነበርንበት ጊዜ ከዓለም መሠረታዊ ትምህርት ሥር በመሆን በባርነት ተገዝተን ነበር። ነገር ግን የተወሰነው ዘመን በደረሰ ጊዜ፤ እግዚአብሔር ከሴት

የተወለደውን፤ ከሕግም በታች የተወለደውን ልጁን ባከ፤ ይህም የሆነው የልጅነትን መብት እናገኝ ዘንድ ከሕግ በታች ያሉትን ለመዋጀት ነው። ልጆችም ስለ ሆናችሁ እግዚአብሔር፤ 'አባ አባት' ብሎ የሚጮኹ የልጁን መንፈስ ወደ ልባችን ባከ።"

በዚህ ሐዋርያው ባቀረበው ምሳሌያዊ አነጋገር አንድ ልጅ ብቻ አለ። ይህ አንዱ ልጅ በሕፃንነቱ የብሉይ ኪዳንን ምእመናን ሲወክል፤ በጉለመስ ጊዜ ደግሞ የዐዲስ ኪዳንን ምእመናን ይወክላል። ስለዚህ የብሉይ ኪዳን ምእመናን ያው አንዱ የእግዚአብሔር ሕዝብ በሕፃንነት ዘመናቸው የዐዲስ ኪዳን ምእመናን ደግሞ ያው አንዱ የእግዚአብሔር ሕዝብ በጉልህነት ጊዜ ነው ማለት ነው። በምሳሌው ላይ የተጠቀሰው ልጅ ዕድሜው በሁለት ደረጃ እንዳለፈ ሁሉ የእግዚአብሔር ሕዝብ ታሪክም በሁለት ዘመን ተከፍቷል። ዘመኑ የሕፃንነት ዘመንና የጉልህነት ዘመን ሲሆን፤ ለእያንዳንዱ ዘመን አመቺ የሆነ ሥርዐት ተሰጥቷቸዋል። በብሉይ ኪዳን ዘመን በሙሴ ሥርዐት ሲተዳደሩ፤ አሁን በዐዲስ ኪዳን ዘመን ደግሞ የመንፈስና የነጻነት አስተዳደር በሆነው በዐዲስ ኪዳን አስተዳደር ገብተዋል። ስለዚህ በበዓለ ኅምሳ ቀን የብሉይ ኪዳን ምእመናን የተሰፋውን መንፈስ ቅዱስ በመቀበል ከብሉይ ኪዳን አስተዳደር ወደ ዐዲስ ኪዳን አስተዳደር ተሸጋገሩ እንጂ ዐዲስ ሕዝብ ሆነው አልተመሠረቱም።

6. ለሁለቱም አንድ ቃል መዋለ

የዐዲስ ኪዳን ጸሐፊዎች የክርስቶስን ማኅበር ለመጠቁም የተጠቀሙበት ቃል ኤክለዚያ የሚለውን ነው። ይህም ቃል በሰጥቱኛነት ትርጉም ለእሥራኤል ማኅበር ውሏል። እሥራኤልና ቤተ ክርስቲያን አንድ ሕዝብ ባይሆኑ ኖሮ የዐዲስ ኪዳን ጸሐፊዎች ለሁለቱም አንድ ዐይነት ቃል አዘውትረው አይጠቀሙም ነበር። በዐዲስ ኪዳን ዘመን ላሉት ለክርስቶስ ማኅበርና በብሉይ ኪዳን ለነበሩት ለእሥራኤል ማኅበር መጠሪያ የሆነው ያው አንዱ ቃል "ኤክለዚያ" የሚለው ስለሆነ፤ ቃሉ የሚጠቀሙ ማኅበርም አንድ ነው ማለት ነው። ስለዚህ

እግዚአብሔር በብሉይ ኪዳንም ዘመን በዐዲስ ኪዳንም ዘመን አንድ ኤክለዚያ ብቻ አለችው።

7. አንድ አዳኝና አንድ ደኅንነት መኖሩ

እሥራኤላውያን በብሉይ ኪዳን የነጠሉት ይቅርታን ያገኙት ምንም እንኳ በመሥዋዕት አማካይነት ቢሆንም፤ ከመሥዋዕቱ ጓላ ክርስቶስ አለ፤ ዘሊ. 19+22፤ ዮሐ. 1+29። በዘሊዋውያን 19+22 ላይ በደለኛው በካህኑ አማካይነት የከብት ደም በማቅረብ የነጠሉት ምሕረትን ተቀበለ። በዮሐንስ 1+29 ላይ መጥምቁ የሐንስ ወደ ጌታችን ወደ ኢየሱስ ክርስቶስ በመጠቁም የዓለምን ነጠላት የሚያስወግደው የእግዚአብሔር በግ እንደሆነ አስተማረ። የብሉይ ኪዳን መሥዋዕት የክርስቶስ ጥላ እንጂ ራሱን የቻለ አልነበረም፤ ዕብ. 10+1-10። ስለዚህ ክርስቶስ የብሉይ ኪዳን ምእመናንም የዐዲስ ኪዳን ምእመናንም አዳኝ ነው፤ እንደዚሁም ክርስቶስ አንድ ሕዝብ እንጂ ሁለት ሕዝብ የሉትም። ሕዝቡም ከጨለማ ወደሚደነቅ ብርሃኑ የጠራቸውና፤ (ቈላ. 1+13፤ 1 ጴጥ. 2+9-10) የተመረጠ ትውልድ፤ የንጉሥ ካህናት፤ ቅዱስ ሕዝብ፤ ለርሱ የተለየ ወገን ያደረጋቸው ናቸው። በተለይም በ1ኛ ጴጥሮስ 2+9-10 ላይ የተጻፈው በመጀመሪያ ለብሉይ ኪዳን ሕዝብ ውሏል፤ ዘጸ. 19+5-6።

8. የበዓለ ኅምሳ በረከት ለብሉይ ኪዳን ምእመናን የተሰጠ የተሰፋ ቃል ነበር

በበዓለ ኅምሳ ቀን መንፈስ ቅዱስ የወረደው የብሉይ ኪዳን ምእመናን በሆኑት ላይ ነበር። በዚያን ቀን መንፈስ ቅዱስን የተቀበሉት ሐዋርያትና የቀሩት 120ዎቹ ምእመናን በሙሉ እሥራኤላውያን ነበሩ። ስለዚህ የዐዲስ ኪዳን ምእመናን ከብሉይ ኪዳን ምእመናን የቀጠሉ እንጂ ዐዲስ ማኅበር አይደሉም ማለት ነው። ተሰፋው የተሰጠው ለብሉይ ኪዳን ምእመናን ነበር፤ በበዓለ ኅምሳም ቀን መንፈስ ቅዱስን የተቀበሉት እነርሱው ነበሩ። ስለዚህ የዐዲስ ኪዳን ምእመናን ከብሉይ ኪዳን ወደ ዐዲስ ኪዳን በመንፈስ ቅዱስ መምጣት ምክንያት የተሸጋገሩት እንጂ በዐዲስ መንገድ በዐዲስ ኪዳን ዘመን ያመኑት አልነበሩም።

ሰለዚህ ተስፋው በተሰጣቸውና ተስፋው በተፈጸመላቸው መካከል ልዩነት የለም፤ ሰለሌለም ሁለቱ አንድ ሕዝብ ናቸው ማለት ነው። በዮሐንስ 7፡39 እና በሐዋርያት ሥራ 2፡33 መሠረት በበዓል ኅምሳ ቀን መንፈስ ቅዱስ ሊወርድ የቻለው ጌታ ስለከበረ ነው። ሰለዚህ የጌታ ሕዝቡን ለማዳን መምጣትና በበዓል ኅምሳ ቀን የመንፈስ ቅዱስ መውረድ የተያያዙ ናቸው። በሐዋርያት ሥራ 13፡32-33 ላይ ሐዋርያው ጳውሎስ እንዲህ ይላል፤ “እኛም እግዚአብሔር ለአባቶች ቃል የገባውን የምሥራች ቃል ለእናንተ እንሰብካለን። አያሱስንም ከመታትን በማስነሣቱ ለእነርሱ የገባውን ቃል ለእኛ ለልጆቻቸው ፈጽሞአል”። በተጨማሪ የሚከተሉትን ክፍሎች ተመልከቱ፤ ሉቃስ 24፡49፤ ገላ. 3፡14። ለወደፊት የምንጠብቀው ርስታችን በአንድነት ለእኛም ለብሉይ ኪዳን ምእመናንም ይሰጣል፤ ዕብ. 11፡39-40።

9. ከዚህ የተለየው አቋምና የምናቀርበው ምላሽ

ቤተ ክርስቲያን የዐዲስ ኪዳን ሕዝብ ብቻ ናት፤ የብሉይ ኪዳንን ሕዝብ አታካትትም የሚሉ የሚከተለውን መግለጫና ማሰረጃ ይሰጣሉ።

1. “በማቴዎስ 16፡18 ላይ ጌታ ቤተ ክርስቲያንን ወደ ፊት ገና እንደሚመሠርት ይናገራል።”

ነገር ግን መርሳት የሌለብን በመጽሐፍ ቅዱስ “ቤተ ክርስቲያን” የሚለው ቃል ለዐዲስ ኪዳን ምእመናን ብቻ ሳይሆን ለብሉይ ኪዳን ምእመናንም መዋሉን ነው። እግዚአብሔር በብሉይ ኪዳንም የተጠሩ ሕዝብ ነበሩት። በዐዲስ ኪዳን ዐዲስነቱ ሕዝቡን የሚያመለክት ሳይሆን፤ ለሕዝቡ የተሰጠውን በረከት የሚያሳይ ነበር። ሰለዚህ ከጌታ ትንሣኤና ከበዓል ኅምሳ በኋላ የእግዚአብሔር ሕዝብ ለመጀመሪያ ጊዜ በዐዲሱ አስተዳደር ውስጥ ገብተዋል ማለት ነው። በዚህ ሁኔታ አዎ ጌታ ቤተ ክርስቲያንን ወደ ፊት እንደሚገነባ ተናግሯል። ነገር ግን ቤተ ክርስቲያን ከበዓል ኅምሳ በፊት ለመኖሯ በ18፡17 ላይ “ለቤተ ክርስቲያን ንገራት” በሚለው ይረጋገጣል። ሰለዚህ ማቴዎስ

16፡18 የሚጠቀሙት የቤተ ክርስቲያንን ካለመኖር ወደ መኖር መምጣት ሳይሆን፤ የነበረችው ጉባኤ በክርስቶስ ሥራ ምክንያት ወደ አዲሱ ዘመን መሸጋገርንና በዐዲስ ሥርዐት የምትገነባ መሆኗን ነው። አሁን በዐዲስ ኪዳን ቤተ ክርስቲያንን የሚገነቡት መሴና ነቢያት ሳይሆኑ ራሱ አያሱስ ክርስቶስ ነው። እርሱም ቤተ ክርስቲያንን የሚገነባት በዐዲሱ ሥርዐት ስለሆነ በማቴዎስ 16፡18 ላይ ያለው የወደፊት አነጋገር ይህን ብቻ ይጠቀማል ማለት ነው።

2. “ቤተ ክርስቲያን የተቋቋመችው በክርስቶስ ትንሣኤ ላይ ስለሆነ ከትንሣኤው በፊት ልትኖር አትችልም (ኤፌ. 1፡19-20)። መንቀሳቀሻ የሆኗትንም ስጦታዎች ክርስቶስ ሊያድል የቻለው ካረገ በኋላ ነው (ኤፌ. 4፡7-12)። ሰለዚህ ቤተ ክርስቲያን ከክርስቶስ ትንሣኤ በፊት ልትኖር አትችልም።”

ይህ ተቃውሞ ካለመኖር ወደ መኖር መምጣትንና ከአሮጌው ሥርዓት ወደ ዐዲሱ ሥርዓት መሸጋገርን መለየት የተሳነው ይመስላል። ክርስቶስ በሞቱና በትንሣኤው እንዲሁም በመክበሩ መንፈስ ቅዱስንና ስጦታዎችን ለቤተ ክርስቲያን ሰጠ። ቤተ ክርስቲያንን ከአሮጌው ሥርዓት ወደ ዐዲሱ ሥርዓት ሊያሸጋግሯት የቻሉት ስጦታዎቹ ናቸው። ሰለዚህ ይህ አስተሳሰብ በፍጹም ስሕተተኛ አስተሳሰብ ነው። ለመሆኑ የብሉይ ኪዳን ምእመናን ካለ ክርስቶስ ትንሣኤ ይድናሉ ለማለት ነው? ይህም በፍጹም የማይቻል ነው። የብሉይ ኪዳን ምእመናን ደኅንነትን የተገኙበት በክርስቶስ ለመሆኑ የሚካድ ካልሆነ፤ እንግዲያስ ክርስቶስ የብሉይንም ሆነ የዐዲስ ኪዳንን ምእመናን ሊያድን የቻለው በሞቱና በትንሣኤው ነው ማለት ነው። ሰለሆነም ደኅንነትን በተመለከተ ከክርስቶስ ትንሣኤ የዐዲስ ኪዳን ምእመናን ከብሉይ ኪዳን ምእመናን የተለየ በረከት አግኝተዋል ለማለት እንዴት ይቻላል? አዎ በብሉይ ኪዳን ክርስቶስ ገና በሥጋ ስላልተገለጠ የብሉይ ኪዳን ምእመናን ክርስቶስን ሊያውቁት የቻሉት በጥላውና በምሳሌው ብቻ ነበር። ሆኖም እነዚያ ምሳሌና ጥላ ክርስቶስን ሰብከዋል፤ ሞቱንና ትንሣኤውንም ዐውጀዋል። የብሉይ ኪዳን ምእመናን

በጥላው አማካይነት ከክርስቶስ ሞትና ትንሣኤ የደገነነትን በረከት ተቀብለዋል። እዎን በዐዲስ ኪዳን ዘመን የእግዚአብሔር ሕዝብ በመንፈስ ቅዱስ በረከት ከብሉይ ኪዳን ምእመናን በበለጠ የላቁ መሆናቸው አይካድም። ነገር ግን እነዚህ ሁሉ የብሉይ ኪዳንና የዐዲስ ኪዳን የእግዚአብሔር ጉባኤዎች ሁለት የተለያዩ ሕዝቦች ናቸው ለማለት አይፈቅዱልንም።

3. "ቤተ ክርስቲያን የተመሠረተችው በመንፈስ ቅዱስ የማጥመቅ ሥራ ስለሆነ፤ የመንፈስ ቅዱስ የማጥመቅ ሥራም የተጀመረው በበዓለ ኅምሳ ቀን ስለሆነ ከበዓለ ኅምሳ በፊት ቤተ ክርስቲያን ልትኖር አትችልም።"

ይህ አስተሳሰብ በብሉይ ኪዳንና በዐዲስ ኪዳን መካከል ያለውን መሠረታዊ ዝምድና በሚገባ ያልተጤነበት አስተሳሰብ ነው። የብሉይ ኪዳን ምእመናን ዳግም ሊወለዱ የቻሉት ያው በመንፈስ ቅዱስ ተግባር ነው። ሁለት መንፈስ ቅዱስ ሳይሆን አንድ መንፈስ ቅዱስ ብቻ አለ። ስለዚህ የብሉይ ኪዳንም የዐዲስ ኪዳንም ምእመናን የሚደኑት በመንፈስ ቅዱስ ልዩ አሠራር ነው ማለት ነው። ይህም አሠራር ዳግም ልደትን በመስጠት ይከናወናል።

ርግጥ በመስቀል ላይ ሞቶ፤ ተቀብሮ፤ ከመቃብር ተነሥቶ ካረገው ከጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ጋር በመንፈስ ቅዱስ አሠራር መተባበር በብሉይ ኪዳን ያልነበረና በዐዲስ ኪዳን የመጣ ዐዲስ በረከት ነው። ዐዲስነቱም ክርስቶስ ሰው ከሆነ፤ ሞቶ ከተነሣና ካረገ በኋላ የቤተ ክርስቲያን ራስ መሆኑ ነው። ይህም ከመሲሕነት ሥራው ጋር የተያያዘ ነው። ከክርስቶስ ጋር በመንፈስ ቅዱስ ሥራ መተባበር የመንፈስ ቅዱስ ጥምቀት ነው። ሆኖም ይህ ከክርስቶስ ጋር መተባበር የብሉይ ኪዳንን ምእመናን ወደ ጎን ተዋቸው ማለት ሳይሆን ሁሉንም የእግዚአብሔርን ሰዎች በአንዱ በክርስቶስ አካል አንድ አድርጎ አጠቃልሏቸዋል። ይህም ማለት የምትታየውንም የማትታየውንም ቤተ ክርስቲያን በመንፈስ ቅዱስ ሰላጠመቀ የአንዲቱ ቤተ ክርስቲያን ራስ ሆነ፤ በዚህ ዓለም ያሉትንም ከዚህ ዓለም በሞት የተለዩትንም ምእመናን በመንፈስ ቅዱስ አጥምቆ የሁሉም ራስ ሆኗል ማለት

ነው። ለምሳሌ በ1ኛ ቆሮንቶስ 10+4 ላይ የብሉይ ኪዳን ሕዝብ ከክርስቶስ መንፈስ እንደጠጡ ይናገራል።

በተጨማሪም በክርስቶስ መንፈስ አሠራር የመንፈስ ቅዱስ ጥምቀት የዐዲስ ኪዳን ምእመናን የሆኑትን አሕዛብን ከብሉይ ኪዳን ምእመናን ጋር አንድ እንዳደረጋቸው እንጂ ለብቻቸው እንዳቆማቸው አናነብም። ለምሳሌ በኤፌሶን 3+11-22 ባለው ክፍል ውስጥ የዐዲስ ኪዳን ምእመናን አሕዛብን በማቀፍ ከብሉይ ኪዳን አሠራሌል ጋር አንድ እንደሆኑ ይናገራል።

ከላይ እንደተጠቀሰው ቤተ ክርስቲያን ምንም እንኳ ከብሉይ ኪዳን የቀጠለች ብትሆንም፤ በዐዲስ ኪዳን ዐዲስነትን ተቀብላለች። የብሉይ ኪዳን ምእመናን የመንፈስ ቅዱስን መውረድ የተስፋ ቃል ተቀበለ። ለአባቶች የተሰጠው የተስፋ ቃል ልጆቻቸው ለሆኑት ለዐዲስ ኪዳን ምእመናን ተሰጠ። ይህንም በረከት በበዓለ ኅምሳ ቀን በመቀበላቸው ከአሮጌው ሥርዐት ወጥተው ወደ ዐዲሱ ሥርዐት ገብተዋል። በዚህ በዐዲሱ ሥርዐት ውስጥ ሳሉ፤ አሕዛብም በክርስቶስ አምነው ተቀላቀሏቸው። ስለዚህ በዚህ መንገድ የዐዲስ ኪዳን ቤተ ክርስቲያን ዐዲስ ተብላለች። ሐዋርያው ጳውሎስ የሚከተለውን የጻፈውም በዚህ ምክንያት ነው፤ "ሁለቱን አንድ ያደረገ፤ የሚያለያየውንም የጥል ግድግዳ ያፈረሰ ሰላማችን እርሱ ራሱ ነውና፤ ሕግንም ከትእዛዛቱና ከሥርዐቱ ጋር በሥጋው ሻረ። ዐላማውም ከሁለቱ አንድን ሰው በራሱ ፈጥሮ ሰላምን ለማድረግ ነው። ጥልን በገደለበት በመስቀሉም ሁለቱን በዚህ በአንድ አካል ከእግዚአብሔር ጋር አስታረቀ። መጥቶም ርቃችሁ ለነበራችሁት ለእናንተ፤ ቀርበው ለነበሩትም ለእነርሱ ሰላምን ሰበክ ሁላችንም በእርሱ አማካይነት በአንዱ መንፈስ ወደ አብ መቅረብ እንችላለንና።" ይህ አንድነት በሰማይም በምድርም ያሉትን ምእመናን ይመለከታል። በዚህ ምድር የሌሉት እነአብርሃም ከዐዲስ ኪዳን ምእመናን ጋር በክርስቶስ ሥራ አንድ ቤተ ክርስቲያን፤ አንዱን ዐዲስ ሰው ሆነዋል። የብሉይ ኪዳን ሕዝብና የዐዲስ ኪዳን ሕዝብ አንድ ለመሆናቸው አሁንም በድጋሚ የሐንስ 10+16ን መመልከት ያስፈልጋል።

የቤተ ክርስቲያንን ባሕርይ ወይም የቤተ ክርስቲያንን ምንነት በበለጠ መረዳት እንድንችል የሚከተሉትን መጽሐፍ ቅዱሳዊ መግለጫዎች አንድ በአንድ እናጥና።

1. የእግዚአብሔር ሕዝብ ናት

ቤተ ክርስቲያን የሚለው ቃሉ ራሱ “የተጠራ ጉባኤ” ማለት እንደሆነ ቀደም ብለን ተመልክተናል። በዘፍጥረት እንደምናነበው የእግዚአብሔር ሕዝብ ከሌሎቹ ሕዝቦች መለየት የጀመሩት ቃየል አቤልን ከገደለው በኋላ ነው። በአቤል ምትክ ሴትን ወለዱ፤ ዘፍ. 4፥25-26። “አዳም ደግሞ ሚስቱን ዐወቀ ወንድ ልጅንም ወለደች። ስሙንም፤ ቃየል በገደለው በአቤል ፈንታ እግዚአብሔር ሌላ ዘር ተክቶልኛል፤ ስትል ሴት አለችው። ለሴት ደግሞ ወንድ ልጅ ተወለደለት ስሙንም ሄኖስ አለው፤ በዚያን ጊዜም የእግዚአብሔርን ስም መጥራት ተጀመረ።”³ ከዚያ በፊትም የሴቲቱ ዘርና የእባቢቱ ዘር በመባል መለያየት መጣ፤ ዘፍ. 3፥15⁴። የእባቢቱን ሐሳብ የሚከተሉ ሁሉ የሴቲቱን ዘር ይጠላሉ። ቃየል የኅጢአትን መንገድ ስለመረጠ፤ ከዚያን ጊዜ ጀምሮ መንገዳቸውን ከቃየል ጋር ያደረጉ ሁሉ የእባቢቱ ዘሮች እንጂ የሴቲቱ ዘሮች አይደሉም። ጌታችን እየሱስ ክርስቶስ “እናንተ ከአባታችሁ ከዲያብሎስ ናችሁ የአባታችሁንም ምኞት ልታደርጉ ትወዳላችሁ። እርሱ ከመጀመሪያ ነፍስ ገዳይ ነበረ” ያላቸው ሊገድሉት አስፍሰፈው የቆሙትን አይሁዳውያንን ነበር፤ ዮሐ. 8፥44። ቃየል በሰይጣን

³ በቀሩጥር 26 ላይ “በዚያን ጊዜም በእግዚአብሔር መጠራት ተጀመረ” የሚለው የአማርኛው ትርጉም ትክክል አይደለም። ትክክለኛው የዕብራይስጡ ትርጉም ከላይ እንደተጠቀሰው መሆኑን አልበት። ከእ.መ.ት. ጋር ያስተያየ።

⁴ የእባቡ ሰከናን መንክስ ጌታ በተሰቀለ ጊዜ ተፈጸመ። የአቤልን መገደል በመሳሰሉት በኅጢአተኞች ምእመናንን ማሳደድ ይፈጸማል። ማቴ. 23፥35። በእምነት ከጌታ ጋር የተጣመሩትን ማሳደድ ያው ራሱን ጌታን እንዳሳደዱት ይቈጠራል። ሐ.ሥ. 9፥4።

ተመርቶ ወንድሙን በጥላቻ እንደገደለው፤ አሁንም አይሁዳውያን ወንድማቸው የሆነውን ጌታን ገደሉ። ስለዚህ የማያምኑት እንደ ቃል እግዚአብሔርንና ሕዝቡን መጥላት የተፈጥሮ ባሕርያቸው ሆኖ ተገኘ። ይህ እስካሁን ድረስ እውነት ነው።

ይህ ትምህርት በዮሐንስ ራእይ ምዕራፍ 12 ላይ በግልጽ በሥዕላዊ አነጋገር ተጽፎ ይገኛል። በዐሥራ ሁለት ከዋክብት ያረጠ አክሊል የጫነችው ሴት የቤተ ክርስቲያን ምሳሌ ናት። ዐሥራ ሁለቱ ከዋክብት በብሉይ ኪዳን ዐሥራ ሁለቱን የእሥራኤልን ነገዶች (ዘፍ 37፥9-11)፤ በዐዲስ ኪዳን ደግሞ ዐሥራ ሁለቱን ሐዋርያት ይመስላሉ። ሴቲቱ ከምትመስላት ከእሥራኤል የተወለደው ሕፃን ጌታ ኢየሱስ ነው፤ ቍጥር 4-6። የቀሩትም ዘንዶው የሚያሳድዳቸው ምእመናን ናቸው፤ ቍጥር 16። በቍጥር 15 ላይ በፊት ዘንዶ ያለውን እባብ ይለዋልና፤ የራእይዋ ሴት ምናልባት በምሳሌነቷ ሐዋንንም ሳትመስል አትቀርም። ከዚህ ጋር ምዕራፍ 20፥2ን አስተያይ። በዚህ ክፍል ደግሞ ዘንዶው የቀድሞው እባብ እንደሆነ ይናገራል።

እግዚአብሔርም ለሴቲቱ፤ ማለትም፤ ለሐዋን ሌላ ልጅ በአቤል ምትክ ሰጣት፤ ስሙንም ሴት አለችው፤ ዘፍ. 4፥25። ታሪኩን ስንከታተል ከሴት ዘር የሆኑት ሁሉ ምእመናን አልነበሩም። ከሴት ዘር ውስጥ ራሳቸውን እንደ ቃል ከእባቢቱ ዘር ጋር ያሰለፉ ነበሩ። ሆኖም የእግዚአብሔር ሰዎች በእግዚአብሔር እየተጠሩ የተለዩ ወገኖች ነበሩ። አብርሃምም የተጠራው በዚህ መንገድ ነበር። እግዚአብሔር አብርሃምን ከከላዳውያን መካከል ለይቶ የራሱ ሕዝብ እንዲሆን ጠራው። አብርሃምም ጥሪውን በእምነት ተቀብሎ ከአገሩና ከሕዝቡ ተለይቶ እግዚአብሔር ወደሰጠው አገር ሄደ። አብርሃም በዚህ ጥሪና መታዘዝ አማካይነት የምእመናን ሁሉ አባት ሆኗል።

2. የአብርሃም ዘር ናት

የአብርሃም ዘሮች የእግዚአብሔር ወገኖች እንደሚሆኑ እግዚአብሔር ከአብርሃም ጋር ቃል ኪዳን መሠረተ። ሐዋርያው ላውሎስ እንደሚነግረን ከአብርሃም የተወለዱ ሁሉ የአብርሃም ዘር አይደሉም። “የአብርሃምም ዘር ስለ ሆኑ ሁላቸው ልጆች አይደሉም”፤ ሮሜ 9፥7።

እንግዲህ ከዚህ ሁሉ የምንማረው፤ የእግዚአብሔር ሰዎች ከምድር ሰዎች መካከል በእግዚአብሔር ተለይተው የእርሱ እንዲሆኑ በእርሱ የተጠሩት ናቸው። እነርሱ ከጥንት ጀምረው ነበሩ። በአዳምና በሐዋን ዘመን፤ በአብርሃም ዘመን፤ በእሥራኤል ዘመን፤ አሁን ደግሞ በዐዲስ ኪዳን ዘመን ያሉት ናቸው። ስለዚህ “ቤተ ክርስቲያን” የሚለው አነጋገር በዕብራይስጥም ሆነ በግሪክ ትርጉሙ “የተጠራ ጉባኤ” ማለት ስለሆነ በየዘመኑ የተጠሩትን የእግዚአብሔርን ሕዝብ ይጠቁማል። ክርስቶስ ከመጣ በኋላ በክርስቶስ ስም በመሰየም “ቤተ ክርስቲያን” የሚለውን ስም ሲይዙ በብሉይ ኪዳን ደግሞ ቤተ እሥራኤል ነበሩ ማለት ይቻላል። ይጠሩበት የነበረው ስም፤ ይኖሩበት የነበረው ዘመን፤ እንዲሁም የተሰጣቸው አስተዳደር የተለያዩ ቢሆኑም፤ ምን ጊዜም ቢሆን ያው የአንዱ የእግዚአብሔር ሕዝብነታቸው አልተቀየረም። የእግዚአብሔር ጥሪ መሥራቻቸው መሆኑን ላውሎስ በመልእክቶቹ ደጋግሞ አስገንዝቧል፤ 1 ቆሮ. 1፥2፡26፤ ኤፌ. 1፥18፤ 4፥4 2 ተሰ. 1፥11፤ 2 ጢሞ. 1፥9። ሌሎች የዐዲስ ኪዳን ጸሓፊዎችም ከዚህ ጋር ይስማማሉ፤ ዕብ. 3፥1-2፤ 2 ጴጥ. 1፥10።

3. የቃል ኪዳን ሕዝብ ናት

ምንም እንኳ “ቃል ኪዳን” የሚለው አነጋገር ከአብርሃም በፊት ቢኖርም፤ የእግዚአብሔር ሕዝብ የቃል ኪዳን ሕዝብ መሆናቸው በግልጽ የተነገረው ከአብርሃም በኋላ ነው። በዕብራይስጥ ቋንቋ “ቃል ኪዳን” ለሚለው ሐሳብ የተቀመጠው የዕብራይስጥ ቃል “ብሪት” ሲሆን፤ ትርጉሙም መቀረጥ ማለት ነው። በብሉይ ኪዳን ዘመን በነገሥታት መካከል ቃል ኪዳን የመመሥረት ሥነ

ሥርዐት ይፈጸም የነበረው ከብት በማረድ ነበር። “መቀረጥ” የሚለው ስያሜ የተገኘው ለቃል ኪዳን መሐላ በምልክት የሚያገለግለው የክብቱ መቁረጥ ስለነበርና፤ መሐላውም “ቃሌን ባልጠብቅ እንደዚህ ከብት ልቁረጥ” የሚል ስለሆነ፤ ቃል ኪዳን የሚለው ሐሳብ “መቀረጥ” በሚለው ስያሜ ተጠራ። አብርሃምም ቃል ኪዳኑን ሲቀበል የቃል ኪዳኑ ምልክት የሆነው መገረዝ ስለነበር ለአብርሃምም ቃል ኪዳን “መቀረጥ” የሚለው መጠሪያ ተስማሚ ሆኖ ተገኘ።

እግዚአብሔር ከሕዝቡ ጋር ቃል ኪዳን ሲመሠርት መሠረታዊው ሐሳብ “እኔ እምላክ እሆናችኋለሁ እናንተም ሕዝብ ትሆኑኛላችሁ” የሚለው ነው።

እግዚአብሔር ቃል ኪዳን ከሰዎች ጋር ሲመሠርት፤ ቃል ኪዳኑን መሠራቹ ሁልጊዜ ራሱ እግዚአብሔር ነው። እግዚአብሔር የሚጠራቸውን ሕዝቡን በቃል ኪዳን አማካይነት ይዛመዳቸዋል። ሆኖም ቃል ኪዳን በራሱ በእግዚአብሔር ይመሠረት እንጂ፤ የቃል ኪዳኑ አባሎች ሆነው የሚጠፋት ሕዝቡ ደግሞ ለቃል ኪዳኑ ጥሪ “እቤት” ብለው ቃል ኪዳኑን መቀበል አለባቸው። የቃል ኪዳን አመሠራረትን፤ ከሚከተሉት የብሉይ ኪዳን ክፍሎች መገንዘብ ይቻላል፤ ዘፍ 15፤ 17፤ 7-11፤ ዘጸ. 24፤ 6-10፤ ዕብ 8።

እግዚአብሔር ከሕዝቡ ጋር ያደረገው ቃል ኪዳን ምንም እንኳ በተለያዩ ጊዜ በታሪክ ውስጥ ቢገለጥም፤ በመሠረቱ እንደ ቃል ኪዳን ነው። በመጽሐፍ ቅዱስ ስለ ቃል ኪዳን ሰፋ ያለ ትምህርት አለ። ሁሉንም በዝርዝር መመልከት ባንችልም የሚከተሉትን ዐጭር መግለጫዎች እንመልከት።

3.1 የዘላለሙ ቃል ኪዳን

ይህ ቃል ኪዳን ከታሪክ ውጭ በዘላለም በእግዚአብሔር ምክር በአብና በወልድ መካከል ተመሠረተ። በዮሐንስ ወንጌል 17፤ 6-26 መሠረት በዚህ ቃል ኪዳን አብ የተወሰኑ ሰዎችን መርጦ ለወልድ ዐደራ ሰጠው። “ከዓለም ለሰጠኸኝ ሰዎች ስምህን ገለጥሁላቸው” እነርሱንም ለማዳን ጌታ ኢየሱስ ሰው ሆኖ

ተወለደ፤ “እኔ ስለ እነዚህ እለምናለሁ፤ ስለ ዓለም አልለምንም ስለ ሰጠኸኝ እንጂ”። እነዚህም የተመረጡትና ክርስቶስ የሞተላቸው ከአዳም ጀምሮ እስከ መጨረሻው ምእመን ድረስ ያመኑት፤ እያመኑ ያሉት፤ ወደፊትም የሚያምኑት ናቸው። እነዚህን ብቻ ለማዳን ክርስቶስ ሞተ⁵። እነዚህንም እንደሚያድናቸው እርግጠኛነትንና ሙሉ ዋስትናን ሰጥቷል። የመዳንን መንገድ ለማዘጋጀት ብቻ ሳይሆን በርግጥ ሊያድናቸው ሞተ፤ ከሞትም ተነሣ። የደኅንነትን መንገድ ለማቅረብና ኅጢአተኞች ቢፈቅዱ ሊቀበሉትና ሊድኑ፤ ካልፈቀዱ ግን ላያምኑና ሊጠፉ፤ ለእንደዚህ ላለ አጠራጣሪ ለሆነ ዓላማ አልመጣም። ሰዎች በራሳቸው የማስተዋል ችሎታ ነጻ ምርጫ ወስነው የሚያምኑትን እንዲያድን የደኅንነትን መንገድ ለማዘጋጀት ብቻ መጥቶ ቢሆን ኖሮ በርግጥ ማንም ሰው አይድንም ነበር። ምክንያቱም ሰዎች ሁሉ በኅጢአት ስለሞቱ በራሳቸው ፈቃድ ወንጌልን ለመስማትና ለማመን ስለማይፈልጉ ነው። በሮሜ 3፤ 11 ላይ ያለው ቃል ይህን ያስተምራል፤ “እግዚአብሔርንም የሚፈልግ የለም”።

ስለዚህ ክርስቶስን የሚያምኑ ሁሉ እንዲድኑ በሞቱና በትንሣኤው የደኅንነትን መንገድ ማዘጋጀት ብቻ ሳይሆን፤ ሁሉም በኅጢአት ስለሞቱ በራሳቸው ፈጽመው ማመን የማይችሉት በመንፈስ ቅዱስ ልዩ አሠራር ማመንና ንስሐ መግባት እንዲችሉ መንፈስ ቅዱስንም ሰጭ ሆነ፤ ሐ.ሥ. 2፤ 33። የተመረጡት ወንጌልን አምነው የሚድኑት ክርስቶስ በሞቱና በትንሣኤው ምክንያት በሚሰጠው የመንፈስ ቅዱስ ሥራ ምክንያት ነው። ስለዚህ ክርስቶስ እምነትንና ንስሐን የሚሰጠውን ይህን መንፈስ ቅዱስ የሚሰጠው ለተመረጡት ብቻ

⁵ ክርስቶስ እንደም ሳይቀር የዓለምን ሰዎች ለማዳን ሞተ የሚሉ አሉ። ነገር ግን ጌታ ኢየሱስ ሁሉንም የዓለም ሰዎች ለማዳን ከሞተ ታዲያ ለምን ለሁሉም ሰዎች አልጸለየም? ዮሐ. 17፤ 9። አብ የሰጠውን ብቻ ለማዳን ሞተ። ስለዚህ ለእነርሱ ብቻ ጸለየ። ይህ ማለት ግን የጌታ ሞት ለዓለም ሰዎች ሁሉ አይበቃም ማለት አይደለም። ወይም ለመዳን እየፈለገ የማይድን ሰው አለ ማለት አይደለም። አብ ካልሳበው በራሱ ማንም አይመጣም፤ አብም ሁሉን አይሰብም፤ ዮሐ. 6፤ 37፤ 44-45፤ 65፤ 10፤ 11፤ 13፤ 26-29።

ሰለሆነ ክርስቶስ የሞተው የተመረጡትን ለማዳን ብቻ ነው ማለት ነው። በመንፈስ ቅዱስ አማካይነት ክርስቶስ በተመረጡት ሕይወት ውስጥ ማመንንና ንስሐ የመግባትን ችሎታ ይፈጥራል። በዚህም በኩል የተመረጡት ወደ እምነት ሊመጡ ይችላሉ። ክርስቶስ የሞተው የደገንነትን መንገድ ለማዘጋጀት ብቻ ሳይሆን፤ የተመረጡትን ለማዳን ነው ማለት ነው፤ "...የሰው ልጅ የመጣው የጠፋውን ሊፈልግና ሊያድን ነው" ሉቃ. 19+10። "የተጠሩት ብዙዎች ናቸው የተመረጡት ግን ጥቂቶች ናቸው" ማቴ. 22+14። የሚደኑትም የተጠሩት ሁሉ ሳይሆኑ የተመረጡት፤ ማለትም፤ በሥጋዊ ጆሮ ከሚሰማው ጥሪ ተጨማሪና ልዩ የሆነ የውስጥ ጥሪ በመንፈስ ቅዱስ የሚቀርብላቸው ብቻ ናቸው፤ "ኢየሱስ መለሰ አላቸውም- እርስ በእርሳችሁ አታንጎራጎሩ፤ የላከኝ አብ ከሳበው በቀር ወደ እኔ ሊመጣ የሚችል የለም፤ እኔም በመጨረሻው ቀን አስነሣዋለሁ። ሁሉም ከእግዚአብሔር የተማሩ ይሆናሉ ተብሎ በነቢያት ተጽፏል፤ እንግዲህ ከአብ የሰማ የተማረም ሁሉ ወደ እኔ ይመጣል"፤ ዮሐ. 6+45። ከዚህ ጥቅስ ሁለት ነጥቦችን እናስተውል። አንደኛ "አብ ከሳበው በቀር ወደ እኔ ሊመጣ የሚችል የለም" ሲል የሚያምነው ማንኛውም ሰው ሳይሆን፤ አብ ለይቶ የሳባቸው ብቻ ናቸው። ሁለተኛ "ከአብ የሰማ የተማረም ሁሉ ወደ እኔ ይመጣል" ሲል አብ የሳባቸው በርግጥ ወደ ክርስቶስ ይመጣሉ እንጂ ወንጌልን እስከ መጨረሻ አንቀበልም እንደማይሉ ያረጋግጣል። ምእመናን የሚቀበሉት የወንጌል ጥሪ ዐዲስ ሕይወትን በውስጣቸው ስለሚተክል የተመረጡት ወንጌልን ሲሰሙ ያምናሉ። ስለዚህ ማመንንና ንስሐ የመግባትንም ችሎታ ጭምር ክርስቶስ በሞቱ አስገኝቶላቸዋል።

3.2 የጸጋ ቃል ኪዳን

የዘላለም ቃል ኪዳን፤ ከላይ እንደተገለጠው በአብና በወልድ መካከል በዘላለም የመለኮት ምክር የተመሠረተ ብቻ ሳይሆን በታሪክ ውስጥም ተገልጧል። ለመጀመሪያ ጊዜ በቃል ኪዳን መልክ ለአብርሃም ተገለጠ፤ ዘፍ. ም. 12፤ ም. 15 እና ም. 17። የዘላለም ቃል ኪዳን በታሪክ ሲገለጥ የጸጋ ቃል ኪዳን ተብሏል።

የጸጋ ቃል ኪዳን በመጀመሪያ ለአብርሃም ስለተሰጠ፤ "የአብርሃም ቃል ኪዳን" የሚለው መጽሐፍ ቅዱስ ለጸጋ ቃል ኪዳን ከሚሰጣቸው ስያሜዎች አንዱ ሆነ። እግዚአብሔር አብርሃምን ሲጠራውና የተስፋውን ቃል ሲሰጠው፤ አብርሃም የእግዚአብሔርን የተስፋ ቃል አመነ፤ እምነቱም ጽድቅ ሆኖ ተቈጠረለት፤ ዘፍ. 15+5-6፤ ሮሜ 4+3። በዚህ እምነቱ አብርሃም የመእመናን ሁሉ አባት ሆነ፤ ሮሜ 4+11-12። የአብርሃም ቃል ኪዳን መሠረታዊ ሐሳብ በዘፍጥረት 17+7 ላይ የሚገኘው ነው፤ "ቃል ኪዳንም በእኔና በአንተ መካከል ከአንተም በኋላ ከዘርህ ጋር በትውልዳቸው ለዘላለም ኪዳን አቆማለሁ፤ ለአንተና ከአንተ በኋላ ለዘርህ አምላክ እሆን ዘንድ" በተለይም የአንተና የዘርህ አምላክ እሆናለሁ የሚለው ሐሳብ መሠረታዊ ነው። የዚህ ቃል ኪዳን ምልክትም መገረዝ ነበር፤ ቍጥር 10። ይህም መገረዝ ምንም እንኳ አብርሃም ነፍስ ካወቀ በኋላ ቢሰጥም ነፍስ የማያውቁ ልጆቹም የቃል ኪዳኑ ተካፋዮች ሰለሆኑ የቃል ኪዳን ምልክት የሆነውን ግዝረትን መቀበል ነበረባቸው፤ ሮሜ 4+11። በዐዲስ ኪዳን ዘመን ግዝረት በጥምቀት ተተክቷል፤ ቁላ. 2+11-12።

የእግዚአብሔር ሕዝብ በቃል ኪዳኑ ምልክት ይለያሉ። በብሉይ ኪዳን እሥራኤል በዐዲስ ኪዳን ክርስቲያኖች ከዓለም ተለይተው የእግዚአብሔር ሕዝብ ለመሆናቸው ምልክት ተሰጥቷቸዋል። ይህም ምልክት የጸጋ ቃል ኪዳን ምልክትና ማጎትም ነው። ምልክቱም በብሉይ ኪዳን መገረዝ ሲሆን በዐዲስ ኪዳን ደግሞ መጠመቅ ነው። የብሉይ ኪዳን መገረዝ ይመስለው የነበረውን ጸጋ ዐዲስ ኪዳን በመጠመቅ መስሎታል። በሁለቱም መካከል መወራረስ አለ፤ ሁለቱም የጸጋ ቃል ኪዳን ምልክቶች ሰለሆኑ ሁለቱም የክርስቶስን ጸጋ ይመስላሉ፤ ቁላ. 2+11-12። በዚህ በቁላስይስ ሐሳብ መሠረት በብሉይ ኪዳን መገረዝ ይመስለው የነበረው መንፈሳዊ በረከት አሁን በጥምቀት ተመስሏል።

በግርዘትና በጥምቀት የሚመሰሉት መንፈሳዊ በረከቶች የሚከተሉት ናቸው። በመሠረቱ በዘፍጥረት 17 ትምህርት፤ ግርዘት እግዚአብሔር ለአብርሃም ለተሰጠው ቃል ኪዳን አባል

የመሆን ምልክትና ማሳተም⁶ ነው። የቃል ኪዳን ዋና በረከትም ከእግዚአብሔር ጋር በሰላም፤ በወዳጅነትና በፍቅር መዛመድ ማለት ነው። “እኔ አምላክ እሆናቸዋለሁ፤ አነርሱም ሕዝብ ይሆኑኛል”። ከዚህም መሠረታዊ ዝምድና የቀሩት በረከቶች ሁሉ ይፈልቃሉ። ከእነዚህም በረከቶች አንዳንዶቹ የኅጢአት ምሕረት፤ ጽድቅን መቀበል፤ በአጠቃላይ እግዚአብሔር ለሕዝቡ የሰጣቸው የተስፋ ቃሎች ወራሽነት ናቸው።

በዐዲስ ኪዳንም ጥምቀት በመሠረቱ ከዚህ የተለየ ወይም ያነሰ አይደለም። በመጀመሪያ ጌታ በማቴዎስ 28 ላይ ታላቁን ተልእኮ ሲሰጥ የአብርሃምን የተስፋ ቃል ተመርኩዞ እንደሆነ ልንገነዘብ ይገባናል። በወንጌል ሰብከት መሠረት አሕዛብን የእርሱ ተከታዮች እንዲያደርጓቸው ደቀ መዛሙርቱን ሲያዝ፤ በአእምሮአችን የምንጠብቀው “እንዲገረዙና የሙሴን ሥርዐት ሁሉ እንዲከተሉ አስተምሯቸው” የሚል ነበር። ነገር ግን በምትኩ የተናገረው “በአብ በወልድና በመንፈስ ቅዱስ ስም እያጠመቃችኋቸው፤ ያዘዘኋችሁንም ሁሉ እንዲጠብቁ እያስተማራችኋቸው ደቀ መዛሙርት አድርጓቸው።” የሚለውን ነው። እንግዲህ ቃል ኪዳኑ አሁንም የአብርሃም መሆኑን “በአንተ የምድር አሕዛብ ሁሉ ይባረካል” ለሚለው ተስፋ ፍጻሜ መሆኑ ሲሆን፤ የተሰጠው የቃል ኪዳን ምልክት ግን ጥምቀት ሆኗል። የሚጠብቁትም የሙሴን ወግና ሥርዐት ሳይሆን የዐዲስ ኪዳንን ወግና ሥርዐት ነው ማለት ነው።

ይህን ከተገነዘብን በኋላ በቆላስይስ 2፥11-12 ላይ ያለውን የጥምቀትና የግርዘት መወራረስ መገንዘብ አያዳግተንም። በተጨማሪም ማስተዋል ያለብን ጥምቀት የዐዲስ ኪዳን ሥርዐት ስለሆነ በቃል ኪዳኑ በመንፈስ ቅዱስ ልዩ አሠራር ከክርስቶስ

⁶ ምልክት ማለት የቃል ኪዳን ተስፋ ወራሽ መሆኑንና ለእግዚአብሔር የተለየ ወገን መሆኑን የሚጠቁም ማለት ነው። ማሳተም ማለት እግዚአብሔር የቃል ኪዳኑን ተስፋ የሰጠው መሆኑ የሚያረጋግጥበት ነው። አንድ ሰው ሲፈርም “በፊርማዬ እረጋግጣለሁ” እንደሚል ሁሉ፤ እንዲሁም እግዚአብሔር በዚህ ምልክት ምልክቱን ለተቀበለው ሰው አምላክ እንደሆነ የረጋግጥለታል ማለት ነው።

ጋር ኅብረት የመሠረትን መሆናችንን የሚያመለክት ምልክትና ማሳተም ነው፤ ሮሜ 6፥1-11፤ 1ቆሮ 12፥12-13።

ይህ ማለት በሥጋ የተገረዙ ሁሉ ወይም በሥጋ የተጠመቁ ሁሉ በርግጥ ዳግም በመወለድ የእግዚአብሔር ሕዝቦች ናቸው ማለት አይደለም። በልባቸው የጸጋ ሥራ ሳይኖር በሥጋ ብቻ የሚመላለሱ አስመሳዮች አሉ። ይህ ሲሆን ግን እውነተኛነት የሉም ማለት አይደለም፤ እውነተኛ መገረዝና መጠመቅ የለም ማለትም አይደለም።

ልንዘነጋው የማይገባን ሕፃናትም የአብርሃም ቃል ኪዳን አባሎች መሆናቸውን ነው። በዘፍ. 17፥7 ላይ ሕፃናት የቃል ኪዳኑ አባሎች ስለሆኑ፤ የቃል ኪዳን ምልክት የሆነውን ግርዘትን ተቀብለዋል፤ ዘፍ. 17፥7-10።

በአብርሃም ቃል ኪዳን መሠረት እግዚአብሔር እሥራኤላውያንን ከግብፅ አውጥቶ ለአብርሃም በሰጠው ምድር ተከላቸው፤ ዘጸ. 2፥24-25። እግዚአብሔር እሥራኤልን ከግብፅ በሙሴ መሪነት ካወጣቸው በኋላ በሙሴ ማእከላዊነት ቃል ኪዳን መሠረታ፤ ዘጸ. 19፥4-5፤ 20፥1-2፤ 24፥7-8፤ 31፥16-17፤ 34፥27-28። በተለይም ቊጥር 27ን እናተኩርበት። “እግዚአብሔርም ሙሴን፡ በእነዚህ ቃሎች መጠን ከአንተና ከእሥራኤል ጋር ቃል ኪዳን አድርጌአለሁና እነዚህን ቃሎች ጻፍ አለሁ።” ሙሴ በሲና ተራራ ላይ ሳለ የቃል ኪዳኑን ቃል ተቀበለ፤ በመጽሐፍም ጻፈው። ይህንም በሕዝቡና በእግዚአብሔር መካከል ላለው ቃል ኪዳን መዝገብ አድርጎ ደነገገው፤ ዘጸ. 24፥7-8 “የቃል ኪዳኑንም መጽሐፍ ወስዶ ለሕዝቡ አነበበላቸው፤ እነርሱም፡ እግዚአብሔር ያለውን ሁሉ እናደርጋለን እንታዘዛለንም አሉ።” ይህም ቃል ኪዳን የሙሴ ቃል ኪዳን ወይም ብሉይ ኪዳን ይባላል።

ለአብርሃም የተሰጠው የቃል ኪዳን የተስፋ ቃል ለእሥራኤላውያን በሙሴ አማካይነት በከፊል ተፈጸመላቸው። የሙሴ ቃል ኪዳን ክርስቶስን በጥላና በምሳሌ የሰበከ ጊዜያዊ መጠባበቂያ ብቻ ነበር እንጂ ዘለቄታ ያለው አልነበረም፤ ዓላ.

4+1-71 ዕብ. 8+7-13። ብሉይ ኪዳን የጸጋ ቃል ኪዳን ጥላ ሲሆን ዐዲስ ኪዳን ደግሞ ዋና አካሉ ነው። ዮሐ. 1+17። የሁለቱም የታሪክ ጃንጥላ ግን የአብርሃም ቃል ኪዳን ነው። ይህም ማለት ብሉይ ኪዳን የተመሠረተው እግዚአብሔር የአብርሃምን ቃል ኪዳን ሰላሰበ ነበር። ዘጸ. 2+24-25። የሙሴ ቃል ኪዳን ከመመሥረቱ በፊት እሥራኤላውያን በአብርሃም ቃል ኪዳን ምክንያት የእግዚአብሔር ልጆች ነበሩ። የአብርሃም ልጆችም ስለሆኑ ከግብፅ አውጥቶ ቃል ኪዳኑን መሠረተላቸው። ስለዚህ ብሉይ ኪዳን ወይም የሙሴ ቃል ኪዳን የአብርሃም ቃል ኪዳን ተከታይና ፍጻሜ እንጂ ብቻውን የቆመ አልነበረም።

ዐዲስ ኪዳን በጌታችን መምጣትና በመንፈስ ቅዱስ መላክ አማካይነት ተመሠረተ። የዐዲስ ኪዳን ሰዎችም እንደ ብሉይ ኪዳን ሰዎች የአብርሃም ልጆች ተብለዋል። በብሉይ ኪዳን የአብርሃም ልጆች የተባሉት በመገረዝና የሙሴን ሥርዐት በመቀበል ሲሆን በዐዲስ ኪዳን የአብርሃም ልጆች የሚሆኑት ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ባስተማረው መሠረት በመጠመቅና እርሱን በመከተል ነው። "እናንተም የክርስቶስ ከሆናችሁ እንኪዳን የአብርሃም ዘር እንደ ተሰፋውም ቃል ወራሾች ናችሁ"። ገላ. 3+29። በተጨማሪ ማቴ 28+16-20ን ይመልከቱ።

እግዚአብሔር ለአብርሃም የወንጌልን ተስፋ ሰጠው። የምሥራቹንም በሰበከለት ጊዜ አብርሃም አመነ፤ እምነቱም ጽድቅ ሆኖ ተቈጠረለት። ጊዜው ሲደርስ ለአብርሃም በገባው ቃል ኪዳን መሠረት የጥላው አካል የሆነው ክርስቶስ መጣ። የአብርሃምም ቃል ኪዳን እውነተኛውን ፍጻሜ በክርስቶስ ተቀበለ። ስለዚህ ብሉይና ዐዲስ ኪዳናት በዚህ መንገድ ሁለቱም የጸጋ ቃል ኪዳን መገለጫዎች ሆነው መታየት አለባቸው። ብሉይ ኪዳን የጸጋ ቃል ኪዳን ጊዜያዊ የጥላ ፍጻሜ ሲሆን ዐዲስ ኪዳን ደግሞ የጸጋ ቃል ኪዳን እውነተኛውና የመጨረሻው ፍጻሜ ነው።

ስለዚህ ቤተ ክርስቲያን በብሉይ ኪዳንና በዐዲስ ኪዳን-የጸጋው ተቀባይ የሆነችው ናት። አባሎቿም ልጆቿ በሙሉ ናቸው። ከአባሎቿም ውስጥ ሕፃናት ይገኙበታል። የጸጋው ሕዝብ

ለመሆናቸው እግዚአብሔር ለቤተ ክርስቲያን አባሎች ምልክት ሰጥቷል። ከላይ እንደተዘረዘረው ምልክቶቹም በብሉይ ኪዳን ግርዘት፤ በዐዲስ ኪዳን ጥምቀት ናቸው።

3.3 የሥራ ቃል ኪዳን

ለጸጋ ቃል ኪዳን መነሻ የሆነው በተራ ቍጥር 3-1 ላይ የተጠቀሰው "የዘላለም ቃል ኪዳን" የተባለው እንደሆነ አይተናል። ነገር ግን ይህ የዘላለም ቃል ኪዳን በታሪክ ውስጥ ራሱን የገለጠው በጸጋ ቃል ኪዳን አማካይነት ነው። እንግዲያስ በመሠረቱ እርሱም ቢሆን ያው የጸጋ ቃል ኪዳን ነው ማለት ነው። በታሪክ ውስጥ የተገለጠ፤ ለሌሎቹ ቃል ኪዳኖች ሁሉ መነሻ የሆነ ሌላ ቃል ኪዳን አለ፤ እርሱም የሥራ ቃል ኪዳን የተባለው ነው። የሥራ ቃል ኪዳን የተመሠረተው ከአዳም ጋር ነበር። የጸጋ ሳይሆን የሥራ የተባለበት ምክንያት አዳም ለትውልዱ ለመጻዳት ሆነ ለመጥፊያ መነሻ ለመሆን የቻለውም በሥራ ቃል ኪዳን አማካይነት የትውልድ ሁሉ እንደራሴ ስለሆነ ነበር። የሥራ ቃል ኪዳን የተገለጠበት ምልክት መልካምንና ክፉን የምታስተውቀው ዛፍ ነበረች። አዳም ይህንኑ ዛፍ በተመለከተ የተሰጠውን ትእዛዝ መጠበቅ የራሱንም የሕዝቡንም የዘላለም ሕይወት ወሳኝ ሆነ።

አዳም የሥራ ቃል ኪዳንን ሰላፈረሰ የቃል ኪዳኑን ርግማን በራሱና በትውልዱ ሁሉ ላይ አስከተለ። መልካምንና ክፉን የምታስታውቀውን ዛፍ ስለበላ የቃል ኪዳን ተላላፊ ሆነ፤ ትሞታለህ እንደተባለም በራሱና በትውልዱ ላይ ሞትን አስከተለ። እግዚአብሔር ይህን ነጠላት በተመለከተ ርግማኑን በተቀባዮቹ ላይ ሲያመጣ በዚያኑ ወቅት ደግሞ ከሔዋን የሚወለደው ወንድ ልጅ የእባብን ራስ እንደሚቀጠቅጥ ተስፋ ሰጠ። በዚህም ተስፋ መሠረት ከሴት የተወለደው ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ መጥቶ ከአዳም ርግማን አወጣ። ሐዋርያው ላውሎስ በ2 ቆሮንቶስ 5+21 እንዲህ ይላል፤ "እኛ በእርሱ ሆነን የእግዚአብሔር ጽድቅ እንሆን ዘንድ ነጠላት ያላወቀውን እርሱን ስለ እኛ ነጠላት አደረገው።"

በዚህ መንገድ የሥራ ቃል ኪዳንና የጸጋ ቃል ኪዳን ይዛመዳሉ።

4. ቤተ ክርስቲያን የክርስቶስ መሽራ ናት

በብሉይ ኪዳንም በዐዲስ ኪዳንም እግዚአብሔር ከሕዝቡ ጋር ያለውን ዝምድና በጋብቻ ይመስለዋል። በብሉይ ኪዳን እሥራኤል የእግዚአብሔር ሚስት ናት። ወደ ጣያት ባዘነበለች ጊዜ አመንዝራ ትባላለች። ነቢዩ ሆሴዕ ጋለሞታዬቱን ከአመንዝራነት ሕይወቷ መልሶ ካገባት በኋላ፣ ዳግመኛ ወደ ቀድሞው ኑሮዋ ተመልሳ ከሌሎች ጋር በምንዝርና መሮጧ እሥራኤል በእግዚአብሔር ላይ የፈጸመችውን በደል ያሳያል፤ ሆሴዕ ም. 1-4። በዐዲስ ኪዳንም በኤፌሶን ምዕራፍ አምስት ላይ ሐዋርያው ጳውሎስ በቤተ ክርስቲያንና በክርስቶስ መካከል ያለውን ዝምድና በባልና በሚስት ዝምድና ይመስለዋል። እንግዲህ የእግዚአብሔር ሕዝብ ከእግዚአብሔር ጋር ያላቸው ዝምድና በጋብቻ መመሰሉ ምሳሌ ብቻ ነው። ምሳሌነቱም በእግዚአብሔርና በሕዝቡ መካከል ያለውን የቅርብ ዝምድና ያሳያል። "ባልና ሚስት አንድ ሥጋ ይሆናሉ" ስለሚል የእግዚአብሔርም ሕዝብ እንዲሁ በመንፈስ ቅዱስ አሠራር ከእግዚአብሔር ጋር መንፈሳዊ አንድነት አላቸው ማለት ነው፤ ዮሐ. 17፡11፡21፡22።

ይህ አንድነት የባሕርይ አንድነት አይደለም። እግዚአብሔር በባሕርዩ ከፍጡሩ ፈጽሞ ልዩ ስለሆነ፣ ከፍጡሩ ጋር የባሕርይ አንድነት ሊኖረው አይችልም። ይህ አንድነት የቃል ኪዳን አንድነት ነው። እኔ አምላክ እሆናቸዋለሁ፤ እነርሱም ሕዝብ ይሆኑኛል ባለው መሠረት እግዚአብሔርና ሕዝቡ ቅርብ የሆነ መንፈሳዊ ዝምድና አላቸው።

ርግጥ ይህ ዝምድና ክርስቶስ ከአብ ጋር ካለው ዝምድና ጋር ተወዳድሯል። "እኛም አንድ እንደሆንን አንድ ይሆኑ ዘንድ" ሲል ክርስቶስ ከአብ ጋር ያለው ዝምድና ሕዝቡ ከእግዚአብሔር ጋር ለሚኖራቸው አንድነት መለኪያና ማወዳደሪያ ነው። ክርስቶስ ከአብ ጋር ሁለት ዐይነት ዝምድና አለው። ባሕርያዊ ዝምድና ያም ዘላለማዊ የሆነ የአንድነት ልጅነት ዝምድና ነው።

ይህ ዝምድና ወልድ የአብ የባሕርይ ልጅ መሆኑ ነው። ይህም ዝምድና ከዘላለም ጀምሮ እስከ ዘላለም የሚኖር፤ በምንም ዐይነት የማይቀየር፤ በምንም ዐይነት መንገድ ከፍጡሩ ጋር ተወዳዳሪነት የሌለው ዝምድና ነው። ጌታችን በእርሱ የሚያምኑት አብና እርሱ አንድ እንደሆኑ፣ ከአብና ከወልድ ጋር አንድ ይሆኑ ዘንድ ሲል ይህን ዝምድና አይጠቀምም። ሁለተኛው ዐይነት ዝምድና አብ ወልድን ወደ ዓለም ስለላከው ወልድ የአብ መልእክተኛ ሆነ። ሰው ሆኖ የአብ አገልጋይ ሆነ። ይህም መሲሕነቱ ነው። በመሲሕነቱ ክርስቶስ ከአብ ጋር የላኪና የተላኪ ዝምድና አለው። በዚህ መሠረት በክርስቶስ መሲሕነት የሚያምኑ ሁሉ አብና ወልድ በዓላማና በሥራ አንድ እንደሆኑ እነርሱም አንድ ይሆናሉ። ክርስቶስ ከአብ ተልኮ ወደ ዓለም የመጣው ሕዝቡን ለማዳን ስለሆነ፣ በዚህ ዓላማ በመተባበር በክርስቶስ አምነው በእርሱ ደገንነትን የሚቀበሉ ሁሉ ከአብና ከወልድ ጋር ይተባበራሉ። ስለዚህ ክርስቶስና ሕዝቡ ቅርብ የሆነ መንፈሳዊ ዝምድና አላቸው። እንግዲህ በብሉይ ኪዳንና በዐዲስ ኪዳን የእግዚአብሔርን ሕዝብ የእግዚአብሔር ሚስት ወይም የክርስቶስ መሽራ የሚያሰኛቸው ይህ ዝምድና ነው።

5. የክርስቶስ አካል ናት

ቤተ ክርስቲያን የክርስቶስ አካል መሆኗን ከሚናገሩት ጥቅሶች ውስጥ ዋናዎቹ የሚከተሉት ናቸው፤ ኤፌ. 1፡22-23፤ 4፡12፤ 5፡23፤ 5፡29-30፤ ቈላ. 1፡18። ቤተ ክርስቲያን የክርስቶስ አካል ናት ማለት የክርስቶስ መላት ናት ማለት ነው። "ከሁሉ በላይም ራስ እንዲሆን ለቤተ ክርስቲያን ሰጠው። እርሷም አካሉና ሁሉን በሁሉ የሚሞላ የእርሱ መላቱ ናት።" በዚህ አነጋገር ቤተ ክርስቲያን ክርስቶስ ራሱን የሚገልጥባት ወይም ክርስቶስ የሚኖርባት ስለሆነች የክርስቶስ አካል ትባላለች።

የቤተ ክርስቲያን የክርስቶስ አካልነት በመሠረቱ ምሳሌያዊ አነጋገር ነው። ምሳሌው የተወሰደው ከሰው አካል ነው፤ 1ቆሮ. 12፡11-13። "አካልም አንድ እንደሆነ ብዙም ብልቶች እንዳሉበት ...ክርስቶስም ደግሞ እንዲሁ ነው፤ ባሪያዎችም ብንሆን ጪዎዎችም ብንሆን እኛ ሁላችን በአንድ መንፈስ አንድ

አካል እንደገና ተጠምቀናልና።” ምእመናን በመንፈስ ቅዱስ ጥምቀት ከክርስቶስ ጋር መተባበራቸው ከክርስቶስ ጋር አንድ አካል አድርጓቸዋል። ይኸው ሐሳብ በኤፌሶን 1+23 ላይ እንዲህ ሲል ተደግሟል። እርሷም አካሉና ሁሉን በሁሉ የሚሞላ የእርሱ መላክ ናት። የሰውን አካል የሚቁጣጠረውና እጅነት የሚሰጠው ራስ ስለሆነ፤ እንዲሁም ለቤተ ክርስቲያን እጅነትን የሚሰጣት ክርስቶስ ነው ማለት ነው። ጌታ ደግሞ በዮሐንስ ወንጌል ምዕራፍ ዐሥራ አምስት ላይ ራሱን በወይን ግንድ ምእመናንን በቅርንጫፎች በመመሰል ይህንኑ አስተምሯል። ስለዚህ ቤተ ክርስቲያን ከክርስቶስ ጋር ያላት ዝምድና በተለያዩ ምሳሌዎች ተገልጧል ማለት ነው።

6. የመንፈስ ቅዱስ ቤተ መቅደስ ናት

ሐዋርያው ጳውሎስ ለኤፌሶን ቤተ ክርስቲያን ሲጽፍ እንዲህ ይላል፡- “በሐዋርያትና በነቢያት መሠረት ላይ ታንጻችኋል፤ የማዕዘኑም ራስ ድንጋይ ክርስቶስ ኢየሱስ ነው፤ በእርሱም ሕንጻ ሁሉ እየተጋጠመ በጌታ ቅዱስ ቤተ መቅደስ እንዲሆን ያድጋል፤ በእርሱም እናንተ ደግሞ ለእግዚአብሔር መኖሪያ ለመሆን በመንፈስ አብራችሁ ትሠራላችሁ።” ኤፌ. 2+20-22። እንዲሁም በ1ኛ ጴጥሮስ 2+4-5 እንዲህ ይላል፡- “በሰውም ወደ ተጣለ በእግዚአብሔር ዘንድ ግን ወደ ተመረጠና ክቡር ወደ ሆነው ወደ ሕይወት ድንጋይ ወደ እርሱ እየቀረባችሁ፤ እናንተ ደግሞ እንደ ሕይወት ድንጋዮች ሆናችሁ፤ በኢየሱስ ክርስቶስ ለእግዚአብሔር ደስ የሚያሰኝ መንፈሳዊ መሥዋዕትን ታቀርቡ ዘንድ ቅዱሳን ካህናት እንድትሆኑ መንፈሳዊ ቤት ለመሆን ተሠሩ።”

ቤተ ክርስቲያን የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ናት ሺባል መሠረታዊ ሐሳቡ እግዚአብሔር በሕዝቡ መካከል ይኖራል፤ ሕዝቡም ቤቱ ናቸው የሚለው ነው። “እኛ የሕይወት እግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ነንና እንዲሁም እግዚአብሔር ተናገረ እንዲህ ሲል፡- በእነርሱ እኖራለሁ፤ በመካከላቸውም እመላለሳለሁ፤ አምላካቸውም እሆናለሁ፤ እነርሱም ሕዝቤ ይሆናሉ፤ 2ኛ ቆሮ. 6+16።”

በብሉይ ኪዳን የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ የታቦቱ ማደሪያ እንደነበር በዘጸአት 40+1-3፤ 17-21 እናነባለን። “እግዚአብሔርም መሴን እንዲህ ሲል ተናገረው፡-... የመገናኛውን ድንኳን ማደሪያ ትተክላለህ፤ በእርሱም ውስጥ የምስክሩን ታቦት ታኖራለህ፤ ታቦቱንም በመጋረጃው ትጋርዳለህ።... እግዚአብሔርም እንዳዘዘው መሴ ማደሪያውን ተክለ፤... ጽላቱንም ወስዶ በታቦቱ ውስጥ አኖረው፤ ታቦቱን ወደ ማደሪያው አገባ፤ የሚሸፍነውንም መጋረጃ አድርጎ የምስክሩን ታቦት ሸፈነ።” በኋላም በሰሎሞን ዘመን ቤተ መቅደሱ በተሠራ ጊዜ ይኸው የመሴ ታቦት በቅድስተ ቅዱሳን ውስጥ ተቀመጠ። ከዚህ የምንማረው እግዚአብሔር የእሥራኤል የቃል ኪዳን አምላካቸው ስለሆነ በመካከላቸው ማደሩን ነው። በመካከላቸው መሆኑንም በሚታይ መልክ ገለጠላቸው። ይኸውም በታቦቱና በቤተ መቅደሱ አማካይነት ነበር። ነገር ግን ይህ ምሳሌ ብቻ ነበር፤ ምክንያቱም እግዚአብሔር መንፈስ ስለሆነ ሰው በሠራው ታቦትም ሆነ ቤተ መቅደስ ሊያድር አይችልም፤ 2 ዜና 6+18፤ ሐ.ሥ. 7+49። ቤተ መቅደሱ ባይኖርም፤ በቃል ኪዳኑ መሠረት እግዚአብሔር በመካከላቸው ያድር ነበር። ነገር ግን የብሉይ ኪዳን ዘመን የምሳሌና የጥላ ዘመን ስለነበር በመካከላቸው መኖሩን በምሳሌ ገለጠላቸው።

ወደ ዐዲስ ኪዳን ስንመጣ እግዚአብሔር በሕዝቡ መካከል የሚኖረው ጥላ በሆነው በቤተ መቅደሱና በታቦቱ አማካይነት ሳይሆን፤ በክርስቶስ አማካይነት ነው። በዮሐንስ 1+14 ቃልም ሥጋ ሆነ፤ ጸጋንና እውነትንም ተመልቶ በእኛ ዐደረ። ይህ “ዐደረ” የሚለው ቃል በዘጸ. 40+2 ላይ “ድንኳን” የሚለው ቃል ነው። ለግሪክኛው እነጋገር አደረ የሚለው ቃል ድንኳን ከሚለው ቃል ስለተነሣ በአማርኛ ቃል በቃል ቢተረጎም ኖሮ “ድንኳኑን ተክለ” በሚለው ሐሳብ ይተረጎም ነበር። ስለዚህ ጥቅሱ ሲነበብ ቃልም ሥጋ ሆነ፤ በመካከላቸውም ድንኳኑን ተክለ ይሆን ነበር። በዚህ መንገድ ዮሐንስ የወልድን ሥጋ መልበስ የእግዚአብሔር በመካከላችን ማደር ነው በማለት የብሉይ ኪዳኑ ታቦት የዚህ ጥላ መሆኑን እንድንረዳ ይጠቁመናል።

በቄላስይስ 2÷9 ደግሞ በእርሱ የመለኮት ሙላት ሁሉ በሰውነት ተገልጦ ይኖራልና የሚል አለ። በዚህ ላይ “በእርሱ” ያለው ክርስቶስን ነው። በቄላስይስ 2÷9 ላይም በግሪክ “ካቶይኪ” የሚለው ቃል “ይኖራል” በሚለው በአማርኛው ቃል ተተርጉሟል። የግሪኩ መነሻ ቃል “ቤት” ከሚለው የተገኘ ነው። ስለዚህ ቃል በቃል ቢተረጎም ኖሮ “ክርስቶስ ለመለኮት ሙላት ቤት ሆነ” የሚል ይሆን ነበር።

ክርስቶስ ፍጹም ሰውና ፍጹም አምላክ ሆኖ በአንድ አካል ስለተዋሐደ፤ “የመለኮት ቤት ሆነ” የሚለው አነጋገር ከዚህ ጋር ተስማሚ ሆኖ መተርጎም አለበት። ይህ አነጋገር የክርስቶስን መለኮትነት በግልጽ የሚያሳይ እንጂ “ክርስቶስ የመለኮት ማደሪያ እንጂ ራሱ መለኮት አይደለም” ወደሚለው ስሕተተኛ ሐሳብ ሊያደርስ አይገባም። ምክንያቱም ራሱ ክርስቶስ አምላክ እንደሆነ ብዙ የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች ስለሚያስረዱ ነው። እንዲያውም በዚህ ክፍል ክርስቶስ የመለኮት ሙላት የተባለው ራሱ ክርስቶስ አምላክ ስለሆነ ነው። እንግዲያስ በመጽሐፍ ቅዱስ የክርስቶስን መለኮትነት ከሚያረጋግጡት ክፍሎች ውስጥ አንዱ ይህ ነው። ይህን ሁሉ ሐሳብ በአጠቃላይ ለቤተ ክርስቲያን ስናውለው የመለኮት ሙላት የሆነው ክርስቶስ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ስለሚኖር፤ ቤተ ክርስቲያን የእግዚአብሔር ማደሪያ ወይም ቤተ መቅደስ መሆኗን ጭምር እንገነዘባለን።

የእግዚአብሔር ሕዝብ የእግዚአብሔር ማደሪያ መሆን በብሉይ ኪዳን ያልነበረና በዐዲስ ኪዳን ብቻ የመጣ ሐሳብ እንዳይደለ ከላይ ተጠቅሟል። መቅደሱ ከመሠራቱ በፊትም እግዚአብሔር የቃል ኪዳን አምላካቸው ስለሆነ በርግጥ በመካከላቸው ነበር። እንዲያውም እሥራኤልን በቀይ ባሕር ሲያሻግር በመካከላቸው ለመኖሩ ደመናውና የእሳቱ ዐምድ ምልክቶች ነበሩ። ይህም ይሆን የነበረው ታቦቱ ከመሰጠቱ በፊት ነበር። እግዚአብሔር መንፈስ ስለሆነ በሥጋዊ ማደሪያ አይኖርም፤ ታቦቱና መቅደሱ እግዚአብሔር በመካከላቸው በመንፈስ ለመኖሩ ግዙፍ ምልክቶች ብቻ ነበሩ ማለት ነው። ይህንን ትምህርት እስጢፋኖስ በሐዋርያት ሥራ 7÷48-51 ላይ አስረድቷል።

ስሎሞን ራሱ እርሱ የሠራው ቤተ መቅደስ ሰማይና ምድር የማይበቃውን እግዚአብሔርን ሊያኖረው እንደማይችል ተናግሯል፤ 2ዜና 6÷18፡30። በተለይ በቁጥር 30 እና ቁጥር 38 እስከ 39 ሕዝቡ ስሎሞን ወደሠራው ቤተ መቅደስ ሲጸልዩ፤ እግዚአብሔር ከሰማይ ከማደሪያው ሆኖ ጸሎታቸውን እንዲሰማ ተማጽኗል።

ስሎሞን እንደተናገረው እርሱ የሠራው ያ ግሩም ቤተ መቅደስ እግዚአብሔር በሕዝቡ መካከል እንደሆነ የሚጠቀም ምልክት ብቻ እንጂ በርግጥ እግዚአብሔር ቤቱ አድርጎ እንዲያድርበት አልነበረም። ሆኖም ይህ ማለት እግዚአብሔር በቤተ መቅደሱ ክብሩን አልገለጠም ማለት አይደለም። እግዚአብሔር መኖሪያው አድርጎ ኃይሉንና ክብሩን ገልጦበታል። ያም የሆነው እስከ ዐዲስ ዘመን ድረስ ለምልክት ብቻ ነበር እንጂ ዘላቂ መኖሪያው አልነበረም። ዘላቂ መኖሪያው ሕዝቡ ናቸው። እግዚአብሔር በሕዝቡ መካከል ለዘላለም ይኖራል። እግዚአብሔር በሕዝቡ መካከል መኖሩ በቃል ኪዳን ላይ የተመረከው ስለሆነ በብሉይ ኪዳን፤ አሁን በዐዲስ ኪዳን ዘመን፤ በኋላም የዐዲስ ኪዳን ሙሉ ፍጽሜ በሆነው በዘላለማዊው ጊዜ አይሻርም። በእነዚህ ሦስት የተለያዩ ዘመኖች እግዚአብሔር በሕዝቡ መካከል መኖሩን የሚያረጋግጡ የሚከተሉትን የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች ይመልከቱ፤ ዘጸ. 25÷8፤ 2ቆሮ. 6÷16፤ ራእይ 21÷3።

እንግዲህ ቤተ ክርስቲያን የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ናት ስንል በዐዲስ ኪዳን ብቻ አይደለም። በብሉይ ኪዳንም እግዚአብሔር በእሥራኤል መካከል ያድር ነበር።

7. የክርስቶስ መንግሥት ናት

በማቴዎስ ወንጌል ጌታ ስለ ቤተ ክርስቲያን ሥልጣን ሲያስተምር፤ ለቤተ ክርስቲያን መሪዎች የእግዚአብሔር መንግሥት ቀላልና እንደሰጣቸው ተናግሯል፤ ማቴ 16÷19። በዚህ ትምህርቱ የእግዚአብሔርን መንግሥትና ቤተ ክርስቲያንን አንድ አድርጓቸዋል። ሆኖም ቤተ ክርስቲያንና

የእግዚአብሔር መንግሥት በሁሉም አቅጣጫ አንድ ናቸው ማለት አይቻልም። ለምሳሌ የምእመናን ቅደም ተከተል በሁሉም ነገር አንድ እግዚአብሔር ፈቃድና ለእግዚአብሔር ክብር መሆን አለበት። በቤተሰብ ኑሯቸው፣ በሥራ ስምሪታቸው፣ ተማሪዎች በትምህርት ስምሪታቸው፣ ገበሬዎች በግብርና ተግባራቸው፣ ሚስቶች ልጆቻቸውን በማሳደግና ለባሎቻቸው በሚያደርጉት ድጋፍ፣ የቢሮ ሠራተኞች በቢሮ ሥራቸው... ወዘተ እግዚአብሔርን ያክብራሉ። እነዚህ የሚሰማሩባቸው የተለያዩ መስኮች ከቤተ ክርስቲያን ውጭ ናቸው፤ ሆኖም በእግዚአብሔር መንግሥት ውስጥ ናቸው። አንድ ምእመን በፖለቲካ መስክ ሲሰማራ፣ በዚያ ስምሪት ለእግዚአብሔር ክብር እንደ እግዚአብሔር ፈቃድ እንዲኖር ታዟል፤ ስለሆነም ይህን ኅላፊነት የሚወጣው በእግዚአብሔር መንግሥት ውስጥ ነው ማለት ነው። በአንጻሩ ግን ያ የፖለቲካ ሥራ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ እንዳልሆነ ግልጽ ነው።

የእግዚአብሔር መንግሥት ማለት እግዚአብሔር በንጉሥነቱ የታወቀበትና የሚመለከበት መንግሥት ማለት ነው። በርግጥ እግዚአብሔር ንጉሥነቱ ግንዛቤ ባገኘበት ብቻ ሳይሆን በሁሉም ዘንድ ይገዛል። ነገር ግን የእግዚአብሔር መንግሥት ሲባል በተለይ በአእምሮ ያለው የማዳን ተግባርና የንጉሥነት ፍርዱ የሚገለጥበት ነው። የእግዚአብሔርን መንግሥት የምንመለከትባቸውን እነዚህን ሁለት አመለካከቶች ከዚህ በታች በዝርዝር እንመልከታቸው።

የእግዚአብሔር መንግሥት በሁለት መንገድ ሊታይ ይገባዋል። አንደኛው በዳንኤል ምዕራፍ አራት ላይ የተጠቀሰው ዐይነት ሲሆን፣ ሌላው ደግሞ በሐዋርያት ጸሎት ላይ የተጠቀሰው ዐይነት ነው።

ዳንኤል 4፡24-25 እና 35 "በንጉሥ ላይ የወረደው የልዑል ትእዛዝ ነው። ልዑሉም በሰዎች መንግሥት ላይ እንዲሠለጥን ለሚወድደውም እንዲሰጠው እስክታውቅ ድረስ... በምድርም የሚኖሩ ሁሉ እንደ ምናምን ይቈጠራሉ፤ በሰማይም ሠራዊት በምድርም ላይ በሚኖሩ መካከል እንደ ፈቃዱ ያደርጋል።

እኛንም የሚከለክላት ...የለም..." በዚህ ጥቅስ መሠረት እግዚአብሔር በፍጥረቱ ላይ በሙሉ ንጉሥ ነው። ዐልፎ ዐልፎ ብቻ ሳይሆን ሁልጊዜም በፍጡሩ መካከል ፈቃዱን ያከናውናል። በፈጣሪነቱ በሁሉም ዘንድ ፈቃዱን ይፈጽም እንጂ አብዛኛውን ጊዜ መጽሐፍ ቅዱስ የእግዚአብሔር መንግሥት ሲል የሚጠቅሰው ከዚህ ቀጥሎ ያለውን አባታችን ሆይ በተሰኘው ጸሎት ላይ የተጠቀሰውን ዐይነት ነው።

በዳንኤል ላይ እንዳነበብነው የእግዚአብሔር መንግሥት ሁልጊዜም በሥልጣን ላይ ያለና የሚያስተዳድር ከሆነ፣ በማቴዎስ 4፡10 ላይ "መንግሥትህ ትምጣ" የሚለውን ጸሎት እንድንጸልይ ጌታ ያስተማረን ለምንድነው? ደግሞም በወንጌል ውስጥ የእግዚአብሔር መንግሥት እንደመጣች ሲናገር፣ አስቀድሞ ያልነበረች መሆኗን ለምን ያሳያል? የእግዚአብሔር መንግሥት በአንደኛው መልክ ሁልጊዜም አለች። እግዚአብሔር በሁሉ ቦታ በሁሉም ላይ ይገዛል። ነገር ግን በክርስቶስ በኩል በማዳን የሚገልጠው መንግሥቱ በሁሉ ቦታና በሁሉም ጊዜ አይደለም። ለምሳሌ በብሉይ ኪዳን እግዚአብሔር በአሥራኤል ሕዝብ መንግሥቱን ይገልጥ ነበር፤ ነገር ግን ያ ለእግዚአብሔር መንግሥት በቂ መገለጫ ስላልነበረ በሙላት በዐዲስ ኪዳን ዘመን በጌታችን በኩል ተገለጠ። በነቢያት የእግዚአብሔር መንግሥት በመሲሐ አማካይነት በማዳንና በፍርድ እንደምትገለጥ ትንቢት ተነግሯል። መሲሐ በመጣ ጊዜ የፍርድ ቀን ለዳግም ምጽአቱ ተቀጥሮ የማዳን ተግባሩን በበዓል ኅምሳ በሙላት ጀመረ። ከዚያ ቀን ጀምሮ የእግዚአብሔር መንግሥት በማዳን በቤተ ክርስቲያን በኩል እየተስፋፋች ትገኛለች። "እርሱ ከጨለማ ሥልጣን አዳነን። ቤዛነቱንም እርሱንም የነጠሉት ስርየት ወዳገኘንበት ወደ ፍቅሩ ልጅ መንግሥት አፈለሰን" ቂላ 1፡13-14። ሰው በወንጌል አማካይነት ከጨለማ መንግሥት ድኖ ወደ ጌታችን ወደ ኢየሱስ መንግሥት እንደሚሸጋገር ይህ ሐዋርያዊ ቃል ያረጋግጣል።

ምንም እንኳን የእግዚአብሔር መንግሥት በማዳን በአሁኑ ጊዜ በቤተ ክርስቲያን በኩል ይሥራ እንጂ አንድ ቀን በጌታችን

ዳግም ምጽአት ጊዜ በሙላት ይገለጣል። አሁን በስውር እየሠራ ያለው በዚያን ጊዜ በግልጽ ይሠራል። ከሥራውም አንዱ በመፅን የሚያጠፋ ፍርዱ ነው። ስለዚህ የብሉይ ኪዳን ነቢያት በመሲሐ ዘመን ይገለጣል ያሉት የእግዚአብሔር መንግሥት ያን ጊዜ በሙላት ይገለጣል።

እሥራኤላውያን የእግዚአብሔር የቃል ኪዳን ሕዝብ ስለነበሩ፤ የእግዚአብሔር መንግሥት ለመሆናቸው የሚከተሉት የብሉይ ኪዳን ክፍሎች ይመሰክራሉ። በዘጸአት 19፥5-6 “አሁንም ቃሌን በእውነት ብትሰሙ፤ ኪዳኔንም ብትጠብቁ፤ ምድር ሁሉ የእኔ ናትና ከአሕዛብ ሁሉ የተመረጠ ርስት ትሆኑኛላችሁ፤ እናንተም የካህናት መንግሥት የተቀደሰም ሕዝብ ትሆኑልኛላችሁ። ለእሥራኤልም ልጆች የምትነግራቸው ቃል ይህ ነው።” በተጨማሪም የዳዊት ዙፋን የእግዚአብሔር ዙፋን እንደነበር መጽሐፍ ቅዱስ ይናገራል፤ 1ዜና 28፥5፤ 29፥23። በ29፥23 ላይ የአማርኛው ትርጉም ዕብራይስጡን እንዳለ በትክክል አልተረገመውም። ትክክለኛው ትርጉም እንደሚከተለው መሆን አለበት፤ “ሰሎሞንም በአባቱ በዳዊት ምትክ በእግዚአብሔር ዙፋን ላይ ተቀመጠ፤ ተከናወነለትም፤ እሥራኤልም ሁሉ ተገዛለት።” ሰሎሞን የወረሰው የዳዊት ዙፋን የእግዚአብሔር ዙፋን የተባለበት ምክንያት የእሥራኤል መንግሥት የእግዚአብሔር መንግሥት ስለሆነ ነው።

የእሥራኤል ሕዝብ የእግዚአብሔር መንግሥት የሆኑበትና የአሕዛብ መንግሥታት የእግዚአብሔር መንግሥት የሆኑበት የተለያየ መንገድ ነው። እሥራኤላውያን የእግዚአብሔር የማዳን ሥራው ፍሬ ነበሩና መንግሥታቸው በማዳን ቃል ኪዳኑ ላይ የተመሠረተ ነበር። የአሕዛብ መንግሥታት የእግዚአብሔር መንግሥት የሆኑበት ግን እንዲሁ በአጠቃላይ እግዚአብሔር ሁሉን በመፍጠሩ የሰማይም የምድርም ጌታ ስለሆነ ነው።

በማዳን ቃል ኪዳኑ ላይ የተመሠረተው የእግዚአብሔር መንግሥት በብሉይ ኪዳን ቀስ በቀስ አድጓል። በመጀመሪያ አብርሃም ትልቅ ሕዝብ እንደሚሆን የተስፋ ቃል ተሰጠው። ዘሩ የሆኑትን እሥራኤላውያንን በቁጥር አብዝቶለት ከግብፅ

አወጣቸው። ከዚያም በሲና ተራራ የቃል ኪዳን መንግሥት አድርጎ መሠረታቸው። በዘጸአት 19፥5-6 የተሰጠው ቃል እሥራኤል የእግዚአብሔር መንግሥት መሆኗን ያረጋግጣል።

የእግዚአብሔር መንግሥት በብሉይ ኪዳን በሙላት የተገለጠው በዳዊት ዘመን ነበር። እግዚአብሔር ዳዊትን ሲያስነሣው መንግሥቱን በተመለከተ ጽኑ ቃል ኪዳን መሠረተለት፤ 2ኛ ሳሙ. 7፥12-16። ይህ ለዳዊት የተሰጠው ቃል ኪዳን በዐዲስ ኪዳን በበለጠ ሙላትን አግኝቶ በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ መካከለኛነት⁷ ተገለጠ፤ ማቴ. 1፥1። ጌታችን የዳዊት ልጅ የተባለበት የዳዊትን ዙፋን ስለወረሰ ነው። የዳዊትን ዙፋንም ሊወርስ የቻለው የዳዊት ልጅ ስለሆነ ነው። ስለዚህ የዳዊት ልጅ ሰሎሞን በእግዚአብሔር ዙፋን ላይ እንደተቀመጠ የዳዊት ታላቅ ልጅ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስም ከፍ ከፍ ብሎና በአብ ቀኝ ተቀምጦ በዳዊት ዙፋን ላይ ተቀምጧል፤ ሐ.ሥ. 2፥25-36፤ 13፥22-23 እና 33-34።

የእሥራኤል መንግሥት የእግዚአብሔር መንግሥት እንደነበር ስንረዳና የእሥራኤልም መንግሥት የተስፋፋው በሰይፍ እንደነበር ስንገነዘብ፤ የእግዚአብሔር መንግሥት በአሁኑ ጊዜ ለምን በሰይፍ አትስፋፋም? የሚል ጥያቄ ሊጠየቅ ይገባል። ጌታም በተሰቀለ ጊዜ መንግሥቱ ከዚህ እንዳልሆነችና በሰይፍም እንደማይዋጋ አስረዳ፤ ማቴ. 26፥51-53፤ ዮሐ 18፥36። በብሉይ ኪዳን ዘመንም ምእመናን ዐዲስ ሕይወትን ተቀብለው ከእግዚአብሔር ጋር ይዛመዱ ነበር። ነገር ግን ይህ ሆኖ ሳለ፤ እግዚአብሔር በብሉይ ኪዳን ዘመን የመንግሥቱን ኀይል በሰይፍም ጭምር ይገልጥ እንደነበር አይዘነጋም። ለምሳሌ

⁷ መካከለኛ የምንለው የጌታችንን በመሲሐነት መሾም ለመጠቁም ነው። ይህም “አንድ እግዚአብሔር አለና፤ በእግዚአብሔርና በሰውም መካከል አንድ መካከለኛ አለ፤ እርሱም ሰው የሆነው ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ነው።” (1 ጢሞ. 2፥5)። ይህ መካከለኛነቱ ስለ ምእመናን ደኅንነት አብን መለመን ብቻ ሳይሆን የዳዊት ልጅ በመሆን የእግዚአብሔርንም መንግሥት በምድር መትከልና ማስፋፋት ነው። ማቴ. 28፥18፤ ሐ.ሥ. 2፥29-33፤ 15፥13-17።

ኢያሱ፤ መሳፍንትና ዳዊት የእግዚአብሔርን መንግሥት በሰይፍ ያስፋፋና ይጠብቃል ነበር። ጌታችንም ዳግመኛ በሚገለጥበት ጊዜ ዓመፀኞችን በእሳት በማቃጠል እንደሚፈርድባቸውና በታላቅ ኃይሉ ዘላለማዊ መንግሥቱን እንደሚመሠርት መጽሐፍ ቅዱስ ይመሰክራል። ስለዚህ በብሉይ ኪዳን ዘመን የእግዚአብሔር መንግሥት በሰይፍ ስትመሠረት፤ ስትሰፋፋና ስትጠበቅ ስለነበር በዚህ ሃደቷ ይህን የመጨረሻውን ዘመን ትመስላለች። እግዚአብሔር የከነዓንን ምድር ለአብርሃምና ለዘና ሲሰጥ፤ የአሞራውያንን በደል መቅጣቱ ስለነበር የብሉይ ኪዳን መንግሥት በሃደቷ ዳግም ምጽአቱን ትመስላለች፤ ዘፍ. 15÷16። ነገር ግን በዐዲስ ኪዳን ዘመን በመሲሐ በኩል የመሠረታት መንግሥቱ መንፈሳዊን ነገር በተመለከተ ኃይል ቢኖራትም፤ ሥጋዊን ኃይል በተመለከተ በድካም እንድትሆን በማይመረመረው ጥበቡ ወሰኗል፤ 2ቆሮ. 10÷3-6፤ ሐ.ሥ. 1÷8።

በአሁኑ ዘመን ያለችው የእግዚአብሔር መንግሥት በብሉይ ኪዳንና በመጨረሻው ዘመን በምትገለጥበት ጊዜ በሚኖራት መልክ መካከል ትገኛለች። የብሉይ ኪዳን ነቢያት ስለ መሲሐ ዘመን ሲተነብዩ የመሲሐ መንግሥት በኃይል እንደምትገለጥ ተናገሩ። ይህም ኃይል በአሁኑ ጊዜ እንዳለው የመንፈሳዊ ኃይል ብቻ ሳይሆን፤ በታላቅ እሳት ዐመፀኞች የሚቀጡበትንም የፍርድ ኃይል የሚጨምር ነበር። ነገር ግን ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የአሁኑ ዘመን የሰይፍ ዘመን ሳይሆን የድካም ዘመን እንዲሆን ደነገ። በነቢያት የተነገረችው የእግዚአብሔር መንግሥት በመሲሐ በኩል ስትገለጥ በሙላት ሳይሆን፤ በክፊል ተገለጠች ማለት ነው፤ ሚክ. 4፤ ኢዩ. 2÷28-32። ከፊልነቱም አሁን በድካም መሆኗና ክፋትንም መታገሟ ነው፤ ማቴ. 13÷24-43።

8. ልዩ ልዩ ገጾች አሏት ስለ ቤተ ክርስቲያን ከመጽሐፍ ቅዱስ ስናጠና ቤተ ክርስቲያን ልዩ ልዩ ገጾች እንዳሏት

እናስተውላለን። ስለዚህ ነገር ደክተር በርከኸፍ የሚከተሉትን ነጥቦች ይዘረዝራለች።

8-1 ታጋይዋና ድል የተጐናጸፈችበት ቤተ ክርስቲያን፤ ቤተ ክርስቲያን በአንድ በኩል በምድር ላይ በስደትና በድካም ስትገኝ፤ በሌላ በኩል ደግሞ ከዚህ ዓለም በሞት በተለዩት አባሎቿ አማካይነት ከጌታ ጋር በሰማይ ክብር ትገኛለች፤ 2ቆሮ. 5÷6-8፤ ዕብ. 12÷22-23።

8-2 የምትታየውና የማትታየው ቤተ ክርስቲያን፤ አንዲቷ የኢየሱስ ክርስቶስ ቤተ ክርስቲያን በአንድ በኩል የምትታይ ስትሆን በሌላ በኩል ደግሞ የማትታይ ናት። ይህ ልዩነት የሚቆየው በምድር እስካለች ድረስ ብቻ ነው። የማትታይ የተባለችበት ምክንያት መንፈሳዊት ስለሆነች፤ በሥጋ ዐይን ተለይታ ስለማትታይና፤ እንዲሁም ማን በውስጧ እንዳለና ማን በውስጧ እንደሌለ በትክክል ማወቅ ስለማይቻል ነው። ይህችው ቤተ ክርስቲያን ግን በምእመናን እምነትና ሕይወት፤ በቃሉና በምሥጢራት አገልግሎት፤ በውጫዊ ድርጅቷና አስተዳደርዋ የምትታይ ትሆናለች። በተጨማሪም በ“እምነታችን” ምዕራፍ 25 አንቀጽ አንድና ሁለት ላይ የሚከተለው መግለጫ ተሰጥቷል።

የማትታየው ዓለም ዐቀፍ ቤተ ክርስቲያን በክርስቶስ ሥጋና በአንድ አካል ሆና፤ የተመረጡት ሁሉ ቁጥር መላት ናት። እነርሱም እስከ አሁን ያመኑትና ወደፊት የሚያምኑት ሁሉ ናቸው። ይህችም አንዲቷ ቤተ ክርስቲያን የክርስቶስ መሽራ፤ የክርስቶስ አካል፤ ሁሉን የሚሞላ የእርሱ ሙላቱ ናት፤ ኤፌ. 1÷10 22-23 27። 32፤ ቄላ. 1÷18።

የምትታየው ቤተ ክርስቲያንም ዓለም ዐቀፍ ናት። እንደ ብሉይ ኪዳን ዘመን በአንድ ሕዝብ ብቻ ሳትወሰን፤ በዓለም

"የትምህርተ መለኮት ጥናት፡ ተረጓሚ ቁጽ ኃይሉ መኩንን፡ ንግድ ማተሚያ ቤት፡ ዐዲስ አበባ 1989.

"የትምህርተ መለኮት ጥናት ገጽ 219።

ሁሉ እውነተኛውን የክርስቲያን ሃይማኖት የሚከተሉትንና ልጆቻቸውን ሁሉ የምታቅፍ ናት። የክርስቶስ መንግሥት ናት፤ የእግዚአብሔር ቤተሰብ ናት። ከእርሷም ውጭ በመሆን ደገንነትን የምንቀበልበት ሌላ መንገድ አልተሰጠም፤ 1ቆሮ. 1+2፤ 12+12-13፤ መዝ. 2+8፤ ሐ.ሥ. 2+39፤ ገላ. 3+7 9 14።

አንዱ ገጽዋ እግዚአብሔር የሚመለከተው ሲሆን ሌላው ገጽዋ ደግሞ ሰዎች የሚመለከቱት ነው። እግዚአብሔር ሲመለከታት በውስጧ የሚገኙት ምእመናን በሙሉ እውነተኛች ብቻ ናቸው። ሰዎች ሲመለከቷት ግን በውስጧ ግብዣች ይገኙባታል፤ በሰሐተትም ከመካከልዋ እውነተኛ ምእመናን ሊባረሩ ወይም አስፈላጊነቱን ባለመገንዘብ አባል ሳይሆኑ ይችላሉ። ስለዚህ የምትታየው ቤተ ክርስቲያን ምእመናንን ብቻ ወይም ምእመናንን በሙሉ ላትይዝ ትችላለች። በዚህ መንገድ የማትታየው ቤተ ክርስቲያን ከአዳም ጀምሮ እስከ ዓለም ፍጻሜ ድረስ የሚያምኑት በሙሉ የሚገኙባት ናት። ያለፉት፤ ያሁኖቹና የወደፊትቹ ምእመናን እግዚአብሔር እንደሚያያቸው ይገኙባታል። ይህም በእግዚአብሔር ዕቅድ፤ ዓለም ከመፈጠሩ በፊት ተመርጠው በዘመናት ውስጥ በክርስቶስ የሚደኑት ምእመናን በሙሉ ይገኙባታል ማለት ነው። ይህች አንዲቷ ቤተ ክርስቲያን የምትታይ ሆና በዘመናት ሁሉ ትገኛለች። በተለያዩ ዘመናት፤ በተለያዩ ቦታዎች ትገኛለች። ዋና መገለጫዋ የአጥቢያ አብያተ ክርስቲያናት ናቸው። የአጥቢያ አብያተ ክርስቲያናት የዚህች የአንዲቷ ቤተ ክርስቲያን መገለጫዎች ስለሆኑ፤ የአጥቢያ አብያተ ክርስቲያናት እርስ በእርስ ጎብረት ሊኖራቸው ይገባል። ስለዚህ ገለልተኛ የሆነች አንዲት አጥቢያ ቤተ ክርስቲያን ከሌሎች አጥቢያ አብያተ ክርስቲያናት ጋር ሳትተባበር መኖር አይገባትም።

ሆኖም ከጊዜ በኋላ ይህ አንድነቷ በተለያዩ አብያተ እምነት (ዲኖሚኔሽኖች) ተከፋፍሏል። ሊኖር የሚገባውም ጎብረት አይታይም። ቤተ ክርስቲያን አንዲት ስለሆነች በምድር ላይ በዘመናት ሁሉ አንዲት ቤተ ክርስቲያን ብቻ ልትኖር ይገባ

ነበር። ታሪክን ስንመረምር በብሉይ ኪዳን የእግዚአብሔር ሕዝብ በመጀመሪያ ከሰሎሞን መንግሥት በኋላ በደቡብና በሰሜን ለሁለት ተከፈሉ። እውነተኛች የእግዚአብሔር ሕዝብ በሁለቱም መንግሥታት ውስጥ ይገኙ ነበር። ሆኖም ከተወሰኑ ዓመታት በኋላ የሰሜኑ መንግሥት ፈጽሞ ከሐዲ ሆኖ ስለተገኘ፤ በሰሜኑ ክፍል የነበሩት ዐሥሩ ነገዶች በ722 ዓመተ ዓለም በሶርያውያን ከአገራቸው ተወሰደው እስከ መጨረሻው ጠፉ። በውስጣቸውም የነበሩት እውነተኞቹ የእግዚአብሔር ሰዎች በተለያዩ ዘመናት (ለምሳሌ በንጉሥ ሕዝቅያስ ዘመን) ወደ ደቡብ ሄደው ከእውነተኞቹ የእግዚአብሔር ሕዝብ ጋር ተቀላቅለዋል። ስለዚህ ከዚያን ጊዜ ጀምሮ እውነተኞቹ የእግዚአብሔር ሕዝብ በደቡብ ብቻ ይገኙ ነበር። በደቡብም የሚገኙት ከነገደ ይሁዳና ከነገደ ብንያም ብቻ ሳይሆን በእነ ንጉሥ ሕዝቅያስ ዘመንና በሌሎች ዘመናት ከሰሜን የፈለሱትም ይገኙ ነበር፤ ሉቃስ 2+36። ጌታችን በሥጋ ከነገደ ይሁዳ ስለተወለደ ከደቡብ ወገን ነበር ማለት ነው፤ የዐዲስ ኪዳንም ቤተ ክርስቲያን ከዚያው ተነሣች።

በሐዋርያት ዘመንና ከሐዋርያት ዘመን በኋላ በቤተ ክርስቲያን አባቶች ዘመን ቤተ ክርስቲያን አንዲት ብቻ ነበረች። በኋላ ግን በተለያዩ ምክንያቶች የተነሣ ቤተ ክርስቲያን ተከፋፈለች። በመጀመሪያ በአለክሳንደርያና በአንጾኪያ መካከል የቃልን ሥጋ መሆን በተመለከተ ሊፈታ ያልተቻለ ልዩነት ተነሣ፤ በዚህም ልዩነት በ530 ዓ. ም. ለመጀመሪያ ጊዜ ቤተ ክርስቲያን ተከፈለች። ከዚያም ሁለተኛው መከፋፈል 1054 በምዕራብና በምሥራቅ መካከል፤ ኦርቶዶክስና ሮማ ካቶሊክ በመባል ቤተ ክርስቲያን ዳግመኛ ተከፈለች። ከተወሰኑ ዘመናት በኋላ በሁሉም አብያተ ክርስቲያናት ዘንድ መከፋፈል መጣ። የኦርቶዶክሳውያን መከፋፈል በየአህጉሩ ብቻ ሳይሆን በእምነትና በአስተዳደርም ጭምር ነበር። የሮማ ካቶሊክ ደግሞ በ16ኛው መቶ ዘመን በተሐድሶ ንቅናቄ ምክንያት ፕሮቴስታንትና የሮማ ካቶሊክ ተብላ ተከፋፈለች። ቀጥሎም የፕሮቴስታንቱ ክፍል መቀጠር እስከሚሳን ድረስ በተለያዩ

አብያተ እምነት ተበታትኖ ይገኛል። ይህ ሁሉ ሆኖ ግን ምንጊዜም ቢሆን የክርስቶስ ቤተ ክርስቲያን አንድ ብቻ መሆኗ ሊሠረዝ አይችልም። ምክንያቱም የቤተ ክርስቲያን ዋና ህልውና በድርጅታዊነቷ ሳይሆን በመንፈሳዊነቷ ላይ የተመሠረተ ስለሆነ ነው። ስለዚህ እግዚአብሔር በዓለም ዙሪያ፣ እንዲሁም በየዘመናቱ አንዲት ቤተ ክርስቲያን ብቻ አለችው።

8-3 ከላይ እንደተጠቁመው ስለ ቤተ ክርስቲያን ልዩ ልዩ ገጾች ደክተር በርከኸፍ የሚከተለውን ሦስተኛ ነጥብ ይሰጣሉ። "የቤተ ክርስቲያን መንፈሳዊ አንድ አካልነትና ድርጅታዊነት፡ ይህ ልዩነት የሚመለከታት በምትታይ ባሕርይዋ ብቻ ነው። ቤተ ክርስቲያን በድርጅታዊነቷ የምትገለጠው በሹሞቿ፣ በቃሉና በምሥጢራት አገልግሎቷ፣ እንዲሁም በተወሰነ ደረጃ በአስተዳደሯ ነው። ነገር ግን እነዚህ ነገሮች ቢጠፉም እንኳ ቤተ ክርስቲያን በመንፈሳዊ አካልነቷ ይኸውም በምእመናን ኅብረት፣ በምእመናን ማኅበራዊ ኑሮና ምእመናን በአንድነት ባላቸው ዓለምን የመቃወም አቋም የምትታይ ትሆናለች።"

አንዲቷ የክርስቶስ ቤተ ክርስቲያን በምድር መግለጫዋ በመጀመሪያ ደረጃ በአጥቢያ ቤተ ክርስቲያን ሲሆን፣ የአጥቢያ አብያተ ክርስቲያናት ደግሞ በሲኖዶስ በመቀናጀት የቤተ ክርስቲያንን አንድነት ያንጸባርቃሉ። ሲኖዶሶችም በሚያደርጉት መንፈሳዊና ድርጅታዊ ቅንጅት የቤተ ክርስቲያንን አንድነት ይገልጻሉ። ነገር ግን በማይረባ ምክንያት ሁሉ ከቤተ ክርስቲያን መሪዎች ጋር እየተጋጨ እንደ ነጋዴ ሱቅ በየሰፈሩ አብያተ ክርስቲያናትን መትከል የቤተ ክርስቲያንን ክብርና አንድነት ያራክሳል። ይህ ዐይነቱ ድርጊት ሥጋዊ ርምጃ ስለሆነ ሊታረም ይገባዋል። ሌሎች ደግሞ የክርስቶስ ተከታዮች ነን እያሉ፣ ነገር ግን በቤተ ክርስቲያን ሳይታቀፉና እንዲሁ በተራና ሰው ሠራሽ ድርጅት ውስጥ በመዋቀር የሚገኙ ገለልተኛ "ክርስቲያኖች" በቤተ ክርስቲያን ሊታቀፉ ይገባቸዋል።

9. ቤተ ክርስቲያንና አባሎቿ

በመንፈሳዊ ደረጃ እውነተኛች አማኞች ሁሉ የቤተ ክርስቲያን አባል ሆነዋል። ቤተ ክርስቲያን የክርስቶስ አካል እንደመሆኗ መጠን ከክርስቶስ ጋር አንድ ይሆኑ ዘንድ በመንፈስ ቅዱስ የተጠመቁ ሁሉ የቤተ ክርስቲያን አባሎች ሆነዋል። በወንጌል ሰብከት አንድ ሰው ወደ ክርስቶስ በእምነት ሲመጣ ከክርስቶስ ጋር በመንፈስ ቅዱስ አሠራር እንደሚተባበር ሁሉ፣ በዚያው ወቅትም ከቤተ ክርስቲያን ጋር በመንፈስ ቅዱስ ጥምቀት አማካይነት ይተባበራል። ይህ ኅብረቱም ከእውነተኛች ምእመናንና ከራሱ ከክርስቶስ ጋር ነው። ይህ ምእመናን መንፈስ ቅዱስን ሰጪ ከሆነው ከክርስቶስ ጋርና የመንፈስ ቅዱስ ቤተ መቅደስ ከሆነችው ከቤተ ክርስቲያን ጋር ስለሚተባበር መንፈስ ቅዱስን ተካፋይ ይሆናል። በዚህ መሠረት ምንጊዜም እውነተኛ አማኝ ከዚህች የክርስቶስ አካል ከሆነችው ከአንዲቷ ቤተ ክርስቲያን ውጭ ሊሆን አይችልም። እውነተኛች ምእመናን ብቻ በማትታየው በአንዲቷ ቤተ ክርስቲያን ውስጥ ይገኛሉ።

9.1 ለቤተ ክርስቲያን አባል የመሆን አስፈላጊነት

ስለዚህ ነጥብ "እምነታችን" እንዲህ ይላል፣ "የምትታየው ቤተ ክርስቲያንም ዓለም ዐቀፍ ናት። እንደ ብሉይ ኪዳን ዘመን በአንድ ሕዝብ ብቻ ሳትወሰን፣ በዓለም ሁሉ እውነተኛውን የክርስቲያን ሃይማኖት የሚቀበሉትንና ልጆቻቸውን¹⁰ ሁሉ የምታቅፍ ናት። የክርስቶስ መንግሥት፣ የእግዚአብሔር ቤተሰብ

¹⁰ የምእመናን ልጆች የጸጋ ቃል ኪዳን አባሎች ናቸው። ስለዚህ የቤተ ክርስቲያን አባልነት ሊሰጣቸው ይገባል። የብሉይ ኪዳን ምእመናን ልጆቻቸው የቃል ኪዳን አባልነት ምልክት የሆነውን መገረዝ በመቀበል የቤተ ክርስቲያን አባሎች እንደነበሩ ሁሉ፣ እሁንም በዐዲስ ኪዳን የምእመናን የጸጋ ቃል ኪዳን አባልነት ምልክት ጥምቀትን በመቀበል የቤተ ክርስቲያን አባሎች ሊሆኑ ይገባል። የአንተና የልጆችህ አምላክ እሆናለሁ ባለው የተስፋ ቃል ወራሽ ለመሆናቸው ማኅተምና ምልክት ነው። ስለ ሕፃናት ጥምቀት በገላትያ ትርጓሜ፣ በቁስ ጋይሉ መኩንን በገጽ 141 ላይ የተሰጠውን ሐተታ ይመልከቱ።

ናት። ከእርሷም ውጭ በመሆን ደኅንነትን የምንቀበልበት ሌላ መንገድ አልተሰጠንም።" እምነታችን አንቀጽ 25 ነጥብ 2።

አንድ ምእምን ለምትታየው ቤተ ክርስቲያን አባል መሆን እንዳለበት የሚከተሉት ነጥቦች ያረጋግጣሉ።

አንደኛ፡- አባልነት ምእመናን የክርስቶስ መሆናቸውን በይፋ የሚያውቁበት ዋናው መንገድ ነው።

የማትታየዋ ቤተ ክርስቲያን አባሎች የዳኑት ብቻ ናቸው። በርግጥ የዳኑ ከሆኑ ደግሞ እምነታቸውን በይፋ መግለጥ አለባቸው፤ ሮሜ 10፥9። ይህንም ከሚያደርጉበት አንዱና ዋናው መንገድ ለምትታየዋ ቤተ ክርስቲያን አባል በመሆን ነው። ለምትታየዋ ለክርስቶስ አካል አባል ለመሆን ፍላጎት የሌላቸው ከሆኑና ለምትታየዋ የክርስቶስ ቤተ ክርስቲያን አባሎች ካልሆኑ፤ ደኅንነትን ለመቀበላቸው መሠረታዊ ማስረጃ ይገባቸዋል። ራሳቸውንም ክርስቶስ ለቤተ ክርስቲያን ከሰጣት ከጸጋ መሣሪያዎች በማግለል ራሳቸውን በመንፈሳዊ አደጋ ያጋልጣሉ። ክርስቶስ የእርሱ የሆኑ መሸራዬቱን ቤተ ክርስቲያንን የሚያውቁና የሚታዘዙ እንደሚሆኑ በማቴዎስ ወንጌል 16፥19፤ 18፥17-18 አስተምሯል።

ሁለተኛ፡- ምእመናን ለክርስቶስ ታዛዥ መሆናቸውን ከሚያሳዩበት መንገድ አንዱ ነው።

የምትታየዋን ቤተ ክርስቲያን የመሠረተ ክርስቶስ ራሱ ስለሆነ፤ ለዚህች ቤተ ክርስቲያን አባል አለመሆን ክርስቶስን እንቢ ማለት ነው። እውነተኛች የክርስቶስ ተከታዮችም የክርስቶስን ድምፅ ይታዘዛሉ እንጂ እንቢ አይሉም። ስለ እውነተኛ ምእመናን ጌታ ሲናገር እንዲህ ብሏል፡- "...የራሱንም በጎች በየሰማቸው እየጠራ ያወጣቸዋል። የራሱ የሆኑትንም ሁሉ ካወጣ በኋላ ፊት ፊታቸው ይሄዳል፤ በጎቹም ድምፁን ስለሚያውቁ ይከተሉታል።" ዮሐ. 10፥3-4። ለምትታየው ቤተ ክርስቲያን አባል ባለመሆናቸው ከክርስቶስ ሕዝብ ራሳቸውን አግልለው ስለቆሙ ክርስቶስ ከመሠረተው አስተዳደር ውጭ ሆነዋል።

የምትታየዋ ቤተ ክርስቲያን አባል መሆን ክርስቶስን ከምንታዘዝበት መንገድ አንዱ ስለሆነ፤ ክርስቶስን መታዘዝንና የክርስቶስ ሕዝብ መሆንን ነጣጥሎ ማየት አይቻልም። "የሚወደኝ ቢኖር ቃሌን ይጠብቃል፤ ...የማይወደኝ ቃሌን አይጠብቅም ...እኔ የአባቴን ትእዛዝ እንደ ጠበቅሁ በፍቅሩም እንደምኖር ትእዛዜን ብትጠብቁ በፍቅሬ ትኖራላችሁ"፤ ዮሐ. 14፥23-24፤ 15፥10። የክርስቶስ ቤተ ክርስቲያን አባል መሆን የክርስቶስ ትእዛዝ ስለሆነ ከበጎ ሥራ አንዱ ነው፤ ኤፌ. 2፥8-10። ስለዚህ ማንኛውም በጎ ሥራ የምእመን የደኅንነት መግለጫ እንደሆነ ሁሉ፤ የቤተ ክርስቲያን አባል መሆንም እንዲሁ ምእመን መዳኑን ከሚገልጥባቸው መንገዶች አንዱ ነው።

ሦስተኛ፡- አባልነት ክርስቶስ ለምእመናን የሰጠው የጸጋ መሣሪያ ነው።

የቤተ ክርስቲያን ጥበቃ የጸጋ መሣሪያ ነው ስንል አስቀድመን የጸጋ መሣሪያ ምን ማለት እንደሆነ መገንዘብ አለብን። በዑድፋ የጸጋ መሣሪያ ማለት ክርስቶስ ለቤተ ክርስቲያን የሰጣትን አገልግሎት በምትፈጽምበት ጊዜ መንፈስ ቅዱስ ከዚያ አገልግሎት ጋር በመተባበር በአገልግሎቱ አማካይነት ለቤተ ክርስቲያን ምእመናን መንፈሳዊ በረከትን ያስተላልፋል። ክርስቶስ ለቤተ ክርስቲያን የጸጋ መሣሪያዎች ይሆኑ ዘንድ የሰጣት አገልግሎቶች የቤተ ክርስቲያን ጥበቃ፤ የቃሉ አገልግሎት፤ ጸሎት፤ ጥምቀትና የጌታ እራት ናቸው።

የቤተ ክርስቲያን መሪዎች ለአባሎች የሚያሳዩት እንክብካቤ የቤተ ክርስቲያን ጥበቃ ነው፤ ሐ.ሥ. 20፥28፤ 1ጴጥ. 5፥1-2። ክርስቶስ የእርሱ የሆኑትን እንደሚንከባከብ በዮሐንስ 10፥28 ላይ ተጽፏል። ክርስቶስ ይህን እንክብካቤውን የሚያካሂደው በቤተ ክርስቲያን በኩል ነው። የቤተ ክርስቲያን ሹማምት ክርስቶስ ከሰጣቸው ዐደራ አንዱ የክርስቶስን በጎች መጠበቅ ነው፤ ዮሐ. 21፥15-17። እረኞች የተባሉትም በዚሁ ምክንያት ነው፤ ኤፌ. 4፥11፤ 1ጴጥ. 5፥1-2። ስለዚህ ከቤተ ክርስቲያን ጉያ አልገባም እያሉ ለደኅንነት ደግሞ በክርስቶስ ጥበቃ ላይ

እደገፋለሁ ማለት እግዚአብሔርን መፈታተን ይሆናል፤ ማቴ. 4፥5-6። በዚህ የወንጌል ክፍል ሰይጣን ለኔታ መዝሙረ ዳዊት 90፥11-12ን ጠቅሶ፤ ራሱን ወርውር እንዳትሰናከልም እግሮችህን ይጠብቃል ተብሎ ስለተጻፈ እግዚአብሔር ይጠብቅሃል አለው። እግዚአብሔር ባልፈቀደው መንገድ ሆን ብሎ ወደቆ እንደ ተሰፋ ቃሉ ይጠብቀኛል ማለት እግዚአብሔርን መፈታተን ነው።

“ከእርሷም ውጭ በመሆን ደኅንነትን የምንቀበልበት ሌላ መንገድ አልተሰጠንም።” የሚለው በ“እምነታችን” ላይ የተጻፈውም ይህንኑ ነጥብ ይመለከታል። በተጨማሪም የሚከተሉትን ክፍሎች እንመልከት፤ ስለዚህ ለምትታየዋል ምን ዓይነት ሰቀፊቱ ቤተ ክርስቲያን፤ በዚህ ሕይወት ዓለም እስከሚፈጸምበት ጊዜ ድረስ ቅዱሳንን እንድትሰበሰቡባቸውና እንድታንጽባቸው ክርስቶስ አገልግሎትን፤ ቃሉንና ሥርዐትን ሰጥቷል። ራሱም አብሮ በመገኘትና በመንፈሱ እንደ ተሰፋው በቃሉ መሠረት ለሰጣት አገልግሎትና ለዚህ ዓላማ እንዲበቁ ያደርጋቸዋል፤ እምነታችን ምዕራፍ 25 አንቀጽ 3።

ቤተ ክርስቲያን በምታውቃቸውና ክርስቶስ በሾማቸው የወንጌል አገልጋዮች ጥበቃ ሥር ራስን ማድረግ ለነፍስ እንክብካቤ አስፈላጊ ከሆነ፤ በአንጻሩ ቤተ ክርስቲያን ለምታውቃቸው አስተማሪዎች በየኮንፈራንሱ እየሄዱ መሳተፍ ራስን ለስሕተተኛ ትምህርት ማጋለጥ ነው። ከየክልሎቻችን ውጭ ያሉትን ትክክለኛ አብያተ ክርስቲያናትና አገልጋዮቻቸውን ማክበር ተገቢ ነው። ነገር ግን በአምባገነንነት ያንዲትም ቤተ ክርስቲያን ተጠሪ ሳይሆኑ በየስፍራው እየዞሩ ኮንፈራንስ ለሚያካሂዱ-ሁሉ ራስን ለትምህርታቸው ማጋለጥ በመንፈሳዊ ጥበብ የተመራ ርምጃ አይደለም። ስለዚህ ጉዳይ የቤተ ክርስቲያን መሪዎች በጥንቃቄ መንጋዎቻቸውን መምከር አለባቸው፤ 1ጢሞ 1፥3-4።

ከዚህ ጋር አብሮ ሊነሣ የሚገባው ነገር ደግሞ የቤተ ክርስቲያን “ቀላዋሪዎች” ሥርዐተ አልቦ ርምጃ ነው። አንድ ምእመን ለአንዲት አጥቢያ ቤተ ክርስቲያን ራሱን በአባልነት ዐደራ

ሊሰጥ፤ ቤተ ክርስቲያኒቱ ለምታካሂዳቸው የሰንበት ቅዳሴና ትምህርቶች ተሳታፊ ለመሆን መስማማቱ ነው። በሌላ አብያተ ክርስቲያናት የሚካሄዱ ልዩ የትምህር ዕድሎች ካሉ፤ በመሪዎች ፈቃድ ሄዶ መሳተፍ ይቻላል። ነገር ግን የፕሮግራሞች ቅልውጥ ሱስን ለማርካት፤ ከቤተ ክርስቲያን ወደ ቤተ ክርስቲያን እየሄዱ የሰብሰባዎች አላሽ መሆን አግባብ አይደለም። ሰይጣን ሐሰተኛ ትምህርቱን የሚያስተላልፈው በእንደዚህ ያሉ ሥርዐተ አልቦ በሆኑ ቀላዋሪዎች መልእክተኛ ዝንቦቹ አማካይነት መሆኑ ሊካድ አይገባውም። በየቦታው እየሄዱ ስሕተት ትምህርትን ቀላውጠው የሚመጡ፤ ለራሳቸው ብቻ ሳይሆን ለሌሎቹም ምእመናን ጠንቅ ይሆናሉ። እንዲሁም “ትክክለኛ” ናቸው ከተባሉት አብያተ ክርስቲያናትም ዘንድ ያለፈቃድና ያለበቂ ምክንያት መሄድ ለመሪዎች አለመመቸት ነው። ለመሪ አለመመቸት ደግሞ ለነፍስ ጠንቅ እንደሚሆን መጽሐፍ ቅዱስ ያስተምራል፤ ዕብ. 13፥17።

የቃሉ አገልግሎት ከቤተ ክርስቲያን ጥበቃ ጋር አብሮ የተሰጠ አገልግሎት ነው። የቃሉ አገልግሎት በክርስቶስ ሥርዐት የመንፈስ ቅዱስ ጥሪ ደርሷቸው በቤተ ክርስቲያን በተሾሙ በየሰንበቱ በሰብከት¹¹ መልክ የሚሰጠው የመጽሐፍ ቅዱስ ቃል ነው።

በተጨማሪም የጸጋ መሣሪያዎች ከተባሉት ውስጥ ጥምቀትና ቅዱስ ቍርባን ይገኛሉ። ስለ ጥምቀትና ስለ ቅዱስ ቍርባን ዝቅ ብለን ሰፋ ባለ መንገድ እንወያያለን።

¹¹ ስለ ሰብከት አገልግሎት ዝቅ ብሎ ሰፊ መግለጫ ተሰጥቷል።

ምዕራፍ 3 የቤተ ክርስቲያን ጥሪ

ቤተ ክርስቲያን በምድር ስትኖር ጥሪ አላት። የእግዚአብሔር ሕዝብ ስለሆነች ዋና ሥራዋ የእግዚአብሔርን ፈቃድ መፈጸም ነው። እንግዲህ የቤተ ክርስቲያንን አገልግሎት በዝርዝር ከዚህ በታች እንመልከት።

1. የውዳሴ¹² አገልግሎት

ስለ ውዳሴ “ቅዳሴ” በሚል ርዕስ በክፍል ሦስት ላይ ሰፋ ባለ መንገድ ስለምንወያይ እዚህ ያለውን ሐሳብ በዐዮሩ ብቻ እንጠቅሳለን።

እግዚአብሔር የሁሉ ፈጣሪ ስለሆነ ፍጡራን ሁሉ ሊወድሱትና ሊያገለግሉት ይገባል። “ኔታችንና አምላካችን ሆይ፤ አንተ ሁሉን ፈጥረሃልና ስለ ፈቃድህም ሆነዋልና ተፈጥረውማልና ክብር ውዳሴ ነይልም ልትቀበል ይገባሃል”፤ ራእይ 4+11። እንግዲህ ውዳሴ ማለት ይህ ነው፤ እግዚአብሔር ሁሉን የፈጠረና ሁሉንም በፈቃዱ የሚያደርግ ስለሆነ ፍጡሩ ሁሉ ክብር፣ ምስጋናና ነይል ሊሰጡት ይገባል። እግዚአብሔር ለራሱ የሆኑ ሕዝብ መርጧልና በተለይ የመረጣቸው ሕዝቡ በሙሉ ልባቸው ሊወድሱትና ሊያገለግሉት ይገባል።

2. የቃሉ አገልግሎት

ቤተ ክርስቲያን የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ እንደመሆኗ መጠን ከእግዚአብሔር ጋር ሕያው ኅብረት ሊኖራት ይገባል። ይህ ኅብረት ሕይወት ሊኖረው የሚችለው በቃሉ ሲኩተኩትና ሲዳብር ብቻ ነው። ቤተ ክርስቲያን ለአባሎቿ ከምትሰጣቸው አገልግሎቶች ዋናው የቃሉ አገልግሎት ነው። እግዚአብሔርም ለዚህ አገልግሎት አገልጋዮችን ሰጥቷል። በየሰንበቱ ምእመናን

¹² እግዚአብሔር ያደረገልንን ነገር ስናስብ፡ እናመሰግንዋለን። የእግዚአብሔርን ግርማና ሞገስ እንዲሁም የቅድስናውን ውብት ስናስብ እንወድሰዋለን።

እየተሰበሰቡ የቃሉን ንባብና ስብከት ማዳመጥ አለባቸው። በዚህ ቃሉ አማካይነት እግዚአብሔር ይናገራቸዋል። ሲያዝኑ ያጽናናቸዋል፤ በኅጢአት ሲመላለሱ ይወቅሳቸዋል፤ ይገሥጽቸዋል፤ ያስተምራቸዋል፤ ይመክራቸዋል፤ በማስተዋል ይኖሩ ዘንድ ጥበብን ይሰጣቸዋል። በዚህ አማካይነት በመንፈስ ቅዱስ ፍሬ ይበለጽጋሉ። መንፈስ ቅዱስ የቃሉን አገልጋዮች በኅይልና በጥበብ ያስታጥቃል፤ ገላ. 5፥22-23። እንዲሁም የአድማሬችን ልቦና በመክፈት የቃሉን ምሥጢር ያስተውሉ ዘንድ የልባቸውን ዐይኖች ይክፍትላቸዋል፤ ኤፌ. 1፥18-20፤ ቈላ. 1፥9-12።

ከቃሉ አገልግሎት ጋር መንፈስ ቅዱስ ካልተባበረ ቃሉ ብቻውን ፊደል ብቻ እንጂ ሕይወት የለውም። ስለዚህ ነገር ሐዋርያው ጳውሎስ የሚከተለውን በ2ቆሮ. 3፥5-6 ላይ አስተምሯል፤ “ብቃታችን ከእግዚአብሔር ነው እንጂ፤ በራሳችን ብቃት ከእኛ ነው የምንለው አንዳች ነገር የለንም። እርሱም በፊደል ላይ ሳይሆን በመንፈስ ላይ የተመሠረተውን የዐዲስ ኪዳን አገልጋዮች እንድንሆን ብቁዎች አደረገን፤ ምክንያቱም ፊደል ይገድላል፤ መንፈስ ግን ሕይወትን ይሰጣል”።

ከዚህ ጋር አያይዘን የትንቢትንና የስብከትን ዝምድና እንመለከታለን። ካሪዝማቲክ አብያተ ክርስቲያናት ትንቢት የሚነገረው በቀጥታ በመንፈስ ቅዱስ አማካይነት ከእግዚአብሔር ሲመጣ ነው ይላሉ። ስለሆነም ከስብከት የተለየ የመንፈስ ቅዱስ አገልግሎት ማለት ነው። ነገር ግን ሌሎች ወንጌላውያን አብያተ ክርስቲያናት መንፈስ ቅዱስ ሕይወት ቃሉን ለምእመናን የሚያስተላልፈው በቃሉ ስብከት አማካይነት ነው ይላሉ። እንደዚህም ከሆነ በአሁኑ ዘመን ትንቢት በሥራ ላይ የሚውለው በቃሉ ስብከት አማካይነት ነው። ለዚህ አሻሚ ሐሳብ ወሳኝ መልስ የምናገኘው ከመጽሐፍ ቅዱስ ነው። ይህን ነጥብ ስጦታዎች በሚለው ንዑስ ክፍል ተወያይተንበታል።

3. የወንጌል ሥርዓት አገልግሎት

ቤተ ክርስቲያን የቃሉን አገልግሎት ለአባሎቹ ብቻ መስጠት ሳይሆን ገና ላላመኑትም ወንጌልን የመሸጠክ ግዴታ አለባት። ወንጌል ባልተሰበከበት አካባቢ ወንጌላውያንን መላክ አለባት። ያላመኑትን በየሰንበቱ በስብሰባዋ ላይ ይገኙ ዘንድና ቃሉን ሰምተው ወደ እምነት ይመጡ ዘንድ መትጋት አለባት።

ይህ የወንጌል ሥርዓት አገልግሎት ሰፊ ሥፍራ ሊሰጠው የሚገባ ነው። ሆኖም በዚህ መጽሐፍ እንዲሁ ለማስታወስ ያክል ብቻ ዋና ዋና ነጥቦችን እንዳስሳለን።

በማቴዎስ 28፥16-20 ላይ ስለ ታላቁ ተልእኮ እናነባለን። በዚህ ክፍል ጌታ የአሕዛብን መጠራት የተናገረው የአብርሃምን ቃል ኪዳን በመመርኮዝ እንደ ነበር ልናስተውል ይገባል። በዘፍጥረት 12፥3 ላይ፤ “በምድር የሚኖሩ ሕዝቦች፤ በአንተ አማካይነት ይባረካሉ” የሚለው እግዚአብሔር ለአብርሃም ከሰጠው የተስፋ ቃላት አንዱ ነው። ይህ የአብርሃም በረከት ከእስራኤላውያን ውጭ ለሆኑትም ሆነ ለእስራኤላውያን ለራሳቸው ሊደርስላቸው የቻለው ጌታ ኢየሱስ ሞቶ ከመቃብር ከተነሣ በኋላ እንደሆነ በማቴዎስ ወንጌል 28፥16-20 ላይ እናነባለን። ጌታ ሐዋርያትን ወንጌልን ይሰብኩ ዘንድ ወደ ምድር ሕዝቦች ሁሉና እንዲሁም ለእስራኤላውያን ላካቸው። ያመኑትን በአብርሃም ቃል ኪዳን ውስጥ በኢየሱስ ክርስቶስ በኩል ወራሾች እንዲሆኑ በአብ በወልድ በመንፈስ ቅዱስ እንዲያጠምቋቸው ላካቸው፤ ገላ 3፥29።

ይህ የምድር ሕዝቦችና እስራኤል በወንጌል ስብከት የአብርሃምን ቃል ኪዳን በረከት እንደሚቀበሉ በነቢያት አስቀድሞ በሰፊው ተነግሯል። ከተነገረባቸውም አንዳንዶቹ ክፍሎች የሚከተሉት ናቸው፡- መዝ 68፥31፤ ኢላ 2፥2-5፤ 19፥23-25፤ 42፥1-7፤ 49፥1-6። እነዚህን ክፍሎች አንባቢው ከመጽሐፍ ቅዱስ እያወጣ እንዲመለከት በጥብቅ እናሳስባለን።

እንግዲህ ይህ ተስፋ በጌታ ኢየሱስ ሲፈጸም ቀደም ብለን ማቴዎስ 28፥16-20ን በመጠቁም እንደተገነዘብን በረከቱ ለእስራኤልና ለምድር ሕዝቦች ሁሉ ሊደርስ የሚችለው በወንጌል

ሰብከት እማካይነት ነው። ስለዚህ ነገር ሉቃስም በሰፊው ጽፏል፤ ሉቃ 24፥45-49፤ ሐ.ሥ. 1፥8።

ይህ የወንጌል አገልግሎት ዐላማው ውሃ ባሕርን እንደሚሞላ ምድር በእግዚአብሔር ዕውቀት እስክትሞላ ድረስ ይሆናል፤ እ.ሳ 11፥9፤ ዕን 2፥14። ስለዚህ የክርስቶስ ቤተ ክርስቲያን በምድር ካሏት ታላላቅ ሥራዎች ውስጥ ይህን የወንጌል ሥርዓት አገልግሎት በጥብቅ ልታተኩርበት ይገባታል።

4. የምሥጢራት አገልግሎት

ክርስቶስ ኢየሱስ የመሠረታቸው ምሥጢራት ሁለት ብቻ ናቸው፤ እነርሱም ጥምቀትና የጌታ እራት ናቸው። ጥምቀትን የመሠረተው ከሞት ከተነሣ በኋላ ታላቁን ተልእኮ በሰጠ ጊዜ ሲሆን (ማቴ 28፥16-20)፤ ዩካሪስትን¹³ ደግሞ ከመሞቱ በፊት የብሉይ ኪዳንን ፋሲካ ከደቀ መዛሙርቱ ጋር በሚያክብርበት ጊዜ ነበር፤ ማቴ 26፥17-29። ከእነዚህ ውጭ ሌላ ምሥጢራትን እንዳልመሠረተ መጽሐፍ ቅዱስ ይመሰክራል። እነዚህ ሁለቱ ዘላቂ የወንጌል ሥዕል እንዲሆኑ መመሥረቱን የወንጌል ቃል ያስረዳል፤ በኋላም ሐዋርያት በዚህ መሠረት የተረዱት ስለነበሩ፤ ለቤተ ክርስቲያን አስተላልፈዋል።

ምሥጢራት መፈጸም ያለባቸው ምእመናን ለውዳሴና ለቃሉ አገልግሎት በተሰበሰቡበት ወቅት መሆን ይገባዋል፤ ምክንያቱም ሁለቱም ምሥጢራት ከምእመናን ጋር ንበረትን ስለሚያመለክቱ ነው፤ 1 ቆሮ 12፥12-13፤ 10፥17። በጀሮ ብቻ የሚሰማውን የወንጌል ቃል በሚታይ፤ በሚጨበጥ፤ በሚቀመስ መልክ ለምእመናን ስለሚያቀርቡ፤ ምሥጢራት ከፍ ያለ ጥቅም አላቸው። በዚህም ጠባያቸው ምእመናኑን በእምነቱ ያጠናክሩታል። ወንጌልንም በእምነት እንዲጨብጥ ያበረታቱታል። ስለዚህ ምሥጢራት ከቃሉ ጋር በጣም ቅርብ የሆነ ዝምድና አላቸው፤ በዚህም ምክንያት አፈጻጸማቸውም ለቃሉ አገልግሎት በተሾሙ ቀሳውስት ሊሆን ይገባል።

¹³ ዩካሪስት የሚለው ቃል የግርክኛ ቃል ሲሆን፤ ትርጉሙም ምስጋና ማለት ነው። ሐሳቡ የተወሰደው ከሐዋርያው ጳውሎስ ንግግር ነው፤ 1 ቆሮ 10፥16።

ጥምቀት

ጥምቀትን የመሠረተ ራሱ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ነው። ከትንሣኤው በኋላ ጌታ ለደቀ መዛሙርቱ ታላቁን ተልእኮ ሰጠ። በዚህም ውስጥ ታላቁን ቦታ የያዘው “አሕዛብን ሁሉ በአብ በወልድና በመንፈስ ቅዱስ ስም እያጠመቃችኋቸው ደቀ መዛሙርቱ አድርጓቸው” የሚለው ትእዛዝ ነው። ስለዚህ ጥምቀት በሥላሴ ስም የሚፈጸም ሲሆን፤ መሠረታዊ ትርጉሙም ተጠማቂውን የክርስቶስ ተከታይ ማድረግ ነው። ሐዋርያው ጳውሎስም እንደሚያስተምረን መጠመቅ ማለት ከክርስቶስ ጋር ንብረት መመሥረት ማለት ነው፤ ሮሜ 6፥1-4። መጠመቅ የሚገባቸውም ወንጌልን ሰምተው በጌታ በኢየሱስ ክርስቶስ የሚያምኑና ልጆቻቸው ናቸው፤ ሐ.ሥ. 8፥36-38፤ 16፥15፡33።

በዚህ ላይ የሕጻናትን ጥምቀት የማይቀበሉ ክርስቲያኖች “ያመነ የተጠመቀ” ስለሚል (ማርቆስ 16፥16)፤ ሕጻናትም ማመን ስለማይችሉ መጠመቅ ያለባቸውም ይላሉ። ነገር ግን ይህ ስሕተት ነው፤ ምክንያቱም መጠመቅ የእምነት ምልክት ሳይሆን የቃል ኪዳን ምልክት ነው። ተጠማቂው የእግዚአብሔር ሕዝብ መሆኑን የሚለይ የእግዚአብሔር ማኅተም ነው። በብሉይ ኪዳን እንደነበረው በዐዲስ ኪዳንም የምእመናን ልጆች የቃል ኪዳኑ ተካፋዮች ሆነዋል። ለአብርሃም እግዚአብሔር የቃል ኪዳን ተስፋ ሲሰጠው፤ “ለአንተና ለልጆችህ አምላክ እሆናለሁ” ብሏል። በዚህም ምክንያት የብሉይ ኪዳን የቃል ኪዳን ምልክት የነበረው መገረዝ ለዐዋቂ አማኞች ብቻ ሳይሆን ለልጆቻቸውም እንዲሰጥ ተደንግጓል፤ ዘፍ. 17፥1-10። ጥምቀትና መገረዝም ተወራራሽ ትርጉም እንዳላቸው ሐዋርያው ጳውሎስ በቆላስይስ 2፥11-12 ላይ በግልጽ አስተምሯል። እንግዲያስ በብሉይ ኪዳን የምእመናን ልጆች የቃል ኪዳኑ ተካፋዮች ነበሩ፤ በዐዲስ ኪዳን የምእመናን ልጆች ከቃል ኪዳኑ ውጭ ናቸው የሚል የለም። እንዲያውም ምእመናን በብሉይ ኪዳን የአብርሃም ልጆች እንደተባሉ አሁን በዐዲስ ኪዳን ምእመናን የአብርሃም ልጆች፤ እንደ ተስፋውም የቃል ኪዳኑ ወራሾች ናቸው፤ ገላ. 3፥29።

ጥምቀት የቃል ኪዳን ምልክት ብቻ ሳይሆን፤ ማኅተምም ነው። በሮሜ 4፥11 ላይ መገረዝን ምልክትና ማኅተም እንደሆነ ያስረዳል፤ መገረዝና መጠመቅም ዝምድና እንዳላቸው ከላይ ባለው ክፍል ተገልጧል። ምልክትነቱ እግዚአብሔር ተጠማቂውን ለራሱ ለይቶ ምልክት እንዳደረገበት ይጠቁማል። ያም ምልክት ተጠማቂው በአብ በወልድና በመንፈስ ቅዱስ ስም ሲጠመቅ እግዚአብሔር በተጠማቂው ላይ ስሙን መጻፉ ነው። ማኅተምነቱ ደግሞ ተጠማቂው የቃል ኪዳን በረከቶች በሙሉ የእርሱ መሆናቸውን እግዚአብሔር በጥምቀቱ አትሞላታል ማለት ነው። በዚህ በሮሜ 4፥11 ላይ ሐዋርያው ስለ መገረዝ ይህን ተናግሯል፤ “ሳይገረዝ በፊት በነበረው እምነት ያገኘው የጽድቅ ማኅተም የሆነ የመገረዝን ምልክት ተቀበለ”። ስለዚህ ለአብርሃም መገረዙ ያተመለት በእምነት የተቀበለውን የጽድቅ ስጦታ ነበር ማለት ነው። ይኸው ምልክት ሕፃን ለነበረው ለይስሐቅም እንዲሰጥ እግዚአብሔር ስላዘዘ፤ የቃል ኪዳን በረከት በሕፃንነት ለሚጠመቁም እንደሆነ ከዚህ መደምደም ይገባናል።

ነገር ግን የተገረዙ ሁሉ የቃል ኪዳን በረከት፤ ይኸውም ጽድቅን፤ እንዳልተቀበሉ መጽሐፍ ቅዱስ በግልጽ ያስተምረናል፤ ሮሜ 9፥7፤ 2፥28-29። እንደዚሁም የተጠመቁ ሁሉ በርግጥ የቃል ኪዳን በረከቶች ወራሾች እንዳልሆኑ ከዚህ መረዳት ይቻላል። ስለዚህ የተጠመቁን ሕፃናት በእምነት እንዲገኙና በእምነት እንዲያድኑ ማስተማርና መከትከት የግድ አስፈላጊ ነው። ይህ በብሉይ ኪዳንና በአዲስ ኪዳን በግልጽ ተነግሯል። “አባቶች ሆይ ... ልጆቻችሁን ... በጌታ ምክርና ተግሣጽ አላድኩቸው”፤ ኤፌ 6፥4። “ትክክለኛና ቀና የሆነውን በማድረግ የእግዚአብሔርን መንገድ ይጠብቁ ዘንድ ልጆቹንና ከእርሱ በኋላ ቤተ ሰባቶችን እንዲያዝ መርጧቸዋለሁ፤ ይኸውም እግዚአብሔር ለአብርሃም የሰጠው ተስፋ ሁሉ እንዲፈጸም ነው”፤ ዘፍ 18፥19። እግዚአብሔር “የልጆቻችሁ አምላክ እሆናለሁ” ያለውን የተስፋ ቃል ለምእመናን ልጆች ለመፈጸም ከሚጠቀምባቸው መንገዶች ዋናው የወላጆች ትጋት ነው። ወላጆች የተጠመቁ ልጆቻቸውን ማን መሆናቸውንና እንዴትስ

መኖር እንዳለባቸው በእምነትና በመታዘዝ ሊቀርጹቸው ይገባል። ከዚህም ትጋታቸው ጋር የመንፈስ ቅዱስ ረድኤት እንዲጨመርበት ለልጆቻቸው ደኅንነትና ቅድስና በጸሎት መትጋት አለባቸው።

የጌታ እራት፤ ከላይ እንደተጠቀሰው የጌታ እራት የተመሠረተው የብሉይ ኪዳንን የፋሲካ በዓል በማስመርከው ስለነበር፤ የጌታ እራት መነሻው የብሉይ ኪዳን ፋሲካ ነበር። እግዚአብሔር በሙሴ በኩል እስራኤላውያንን እንዳዘዘው ፋሲካን ያከብሩ የነበረው የፋሲካውን በግ በማረድ ነበር። ይህም ልማድ የተጀመረው የእግዚአብሔር መልአክ የግብፃውያንን የመጀመሪያ ልጆች ሲገድል የእስራኤላውያንን የመጀመሪያ ልጆች ግን ዐልፏቸው ነበር። ያለፈበትም ምክንያት እግዚአብሔር ባዘዛቸው መሠረት እስራኤላውያን የፋሲካውን በግ ዐርደው ደሙን በየመዝጊያቸው መቃን ላይ ስለቀቡ ነበር። የሞት መልአክም ደሙን በበራቸው ላይ ሲያይ ዐለፋቸው፤ ዘጸ 12፥1-11። በዕብራይስጥ ቋንቋ ዐለፈ የሚለው ሐሳብ ፋሲካ ከሚለው ቃል ጋር የተዛመደ ነው፤ ስለዚህ በዓሉም ፋሲካ ተብሏል።

ይህም የማለፍ ድርጊት በእስራኤላውያን ታሪክ ዘመን ሁሉ እንዲታወስ በማለት በዓመት አንድ ጊዜ የፋሲካን በዓል ያከብሩ ነበር። የሚያከብሩትም ንጹሕ የሆነ በግ በማረድ፤ ያለ እርሾም የሆነ ቂጣና የሚጠጣ የወይን ጠጅ በማዘጋጀት ነበር። እንግዲህ ጌታ በዚህ በዓል ላይ ነው ይህንን የጌታ እራት የተባለውን ሥርዐት የመሠረተው። ክርስቶስ የዓለምን ኅጢአት የሚያስወግድ የእግዚአብሔር በግ እንደሆነ መጥምቁ የሐንስ ሲመሰክር ክርስቶስ የፋሲካው በግ መሆኑን ያስረዳል፤ ዮሐ 1፥29፤ 1 ቆሮ 5፥7-8። በእርሱም የሚያምኑትን ሁሉ የእርሱ ደም ከእግዚአብሔር ቁጣ ይጋርዳቸዋል። ይህንንም በደሙ የዳኑ መሆናቸውን ለመመስከር የክርስቶስን ሞት የሚያሳስበንን የጌታን እራት ሰጠን፤ 1 ቆሮ 11፥26። የኅብስቱ መቄረስ የጌታ ሥጋ በመስቀሉ ላይ ለኛ መቄረሱን ሲያመለክት፤ ወይኑ ደግሞ በመስቀሉ ላይ ለኛ ሲል ያፈሰሰውን ደሙን ይጠቁማል።

የጌታ እራት እንዲሁ ባዶ የሆነ የመታሰቢያ ሥርዐት ብቻ እንዳልሆነ መጽሐፍ ቅዱስ ይመሰክራል። በ1 ቆሮ 10፡16-17 ላይ “የምንባርከው የበረከት ጽዋ ከክርስቶስ ደም ጋር ኅብረት ያለው አይደለምን? የምንቁርሰውስ እንጂራ ከክርስቶስ ሥጋ ጋር ኅብረት ያለው አይደለምን?” ሲል፤ ኅብስቱና ወይኑ ከክርስቶስ ሥጋና ደም ጋር መንፈሳዊ ዝምድና እንዳላቸው ያሳያል። እንዲሁ ባዶ የሆነ ለምእመናን አእምሮ የማስታወስ መርጃ ብቻ ሆኖ የቀረበ ቢሆን ኖሮ፤ ያለ አግባብ የተሳተፉት ለምን ተቀሰሩ፤ 1 ቆሮ 11፡27-30? ደግሞስ ክርስቶስ “ይህ ሥጋዬ ነው” ሲል ምን ማለቱ ነበር? ስለዚህ ስለ ጌታ እራት ስናስብ፤ ክርስቶስ በወንጌል ቃል ለምእመናን ጀሮና ልብ እንደሚቀርብላቸው ሁሉ፤ በኅብስቱና በወይኑም በኩል እንዲሁ ራሱን ለምእመናን የሚያቀርብበት መንፈሳዊ መሣሪያ አድርገን ልናስብ ይገባል። በዚህም በጌታ እራት አማካይነት ምእመናን ከክርስቶስ ጋር ያላቸው ኅብረት ይጠነክራላቸዋል።

ክርስቶስ ራሱን ለምእመናን በጌታ እራት ማቅረቡ መንፈሳዊ አቀራረብ እንጂ ሥጋዊ አቀራረብ አይደለም። በዚህ አተረጓጎም ላይ የተለያዩ አስተሳሰቦች አሉ። ኦርቶዶክሳውያንና የሮማ ካቶሊካውያን ክርስቶስ ራሱን በዩካሪስት በኩል ለምእመናን የሚያቀርበው በሥጋ አቀራረብ ነው። ምክንያቱም በቅዳሴ ጊዜ ኅብስቱና ወይኑ ለዩካሪስት ሲቀርቡ ኅብስቱ ወደ ክርስቶስ ሥጋ፤ ወይኑ ደግሞ ወደ ክርስቶስ ደም ስለሚቀየር ነው ብለው ያስተምራሉ። ነገር ግን ይህ አስተሳሰብ ለሰው ኅሊና የሚዘገንን ከመሆኑም በላይ ፈጽሞ መጽሐፍ ቅዱሳዊ አይደለም። ይህን አጭም የሚይዙት በወንጌል ውስጥ ጌታ “ይህ ሥጋዬ ነው... ይህ ደሜ ነው” ስለሚል ኅብስቱና ወይኑ ወደ ጌታ ሥጋና ደም ይቀየራሉ ወደሚለው ድምዳሜ ሂዱ። የጌታ አነጋገር ግን በራሱ በመጽሐፍ ቅዱስ ሊተረጎም ይገባዋል እንጂ እንደዚህ በጥራዝ ነጠቅነት ሊወሰድ አይገባውም። ጌታ ይህ ከላይ የተጠቀሰውን ሲናገር ምሳሌውና የሚመሰለው ትይዩነት እንዳላቸው መናገሩ ነው እንጂ ሁለቱ አንድ ይሆናሉ ማለቱ አይደለም። ኅብስቱና ወይኑ ተለውጠው ሥጋዬና ደሜ ይሆናሉ የሚል ሐሳብ መናገር

ቢፈልግ ኖሮ፤ በሚሰጣቸው ጊዜ “ይህ ኅብስት ሥጋዬ ሆኗል፤ ይህም ወይን ደሜ ሆኗል” በማለት የመለወጣቸውን ክሥተት ባነጋገሩ ያንጸባርቅ ነበር። እንዲያውም ሁለቱን ሰጥቶ ከጨረሰ በኋላ “ይህን ኅብስት በበላችሁ ጊዜ፤ ይህንም ጽዋ በጠጣችሁ ጊዜ” እያለ ሁለቱም የተፈጥሮ ባሕርያቸውን ለቀው ከዳቦነትና ከወይንነት እንዳልተለወጡ ያረጋግጥልናል። ይህን ዐይነት አስቸጋሪና የተፈጥሮ አእምሮን የሚዘገን ነገር ጌታ አስተምሮና አድርጎ ቢሆን ኖሮ፤ ስለዚህ ነገር ሐዋርያት በየመልእክቶቻቸው ደጋግመው በመጽፍና በማስተማር “ተአምራቱን” ያንጸባርቁ ነበር። እንዲያውም ኅብስቱም ወይኑም የተፈጥሮ ባሕርያቸውን እንዳልለቀቁ ሐዋርያው ጳውሎስ ለዩካሪስት የቀረበውን ኅብስትና ወይን ጠጅ በዚያው በተፈጥሮ ባሕርያቸው “ኅብስትና ወይን” ብሎ በሰማቸው በመጥራቱ አረጋግጧል፤ 1 ቆሮ 10፡16፤ 11፡26-29።

ኦርቶዶክሳውያንና የሮማ ካቶሊካውያን የጌታን እራት እንደ ራሱ የጌታ ሥጋና ደም ስለሚቈጥሩት፤ የጌታ እራት ሥርዐትን መሥዋዕት ማቅረብ አድርገው ያዩታል። ከዚህም ጋር አያይዘው ተጨማሪ ስሕተታቸውን ያጠናክሩበታል፤ ያም ተጨማሪ ስሕተታቸው የቃሉን አገልጋዮች ቁሶች “ካህናት” ማለታቸው ነው። ምክንያቱም ካህን የብሉይ ኪዳን የመሥዋዕት አቅራቢ አገልጋይ ነበር። ካህን መሆን የሚችሉም ከሊዊ ዘር ብቻ የሆኑ ወንዶች ነበሩ። በአዲስ ኪዳን ግን ሁለቱም የሉም፤ ማለትም መሥዋዕት ማቅረብም ከሊዊ ዘር ካህን መሾምም ቀርተዋል። ስለዚህ በአሁኑ ጊዜ መንፈስ ቅዱስ በቤተ ክርስቲያን አማካይነት የሚሾማቸው የቃሉ አገልጋዮች ቁሶች አሉ። የእነርሱም አገልግሎት ቃሉን ማስተማር እንጂ የብሉይ ኪዳን ዓይነቱን መሥዋዕት ማቅረብ አይደለም።

የኅጢአት ማስተሰረያ ሆኖ የሚቀርብ በየጊዜው የሚቀርብ ተደጋጋሚ መሥዋዕት የለም፤ ምክንያቱም አንድ ጊዜ ብቻ ፈጽሞ የቀረበው የክርስቶስ መሥዋዕት ለሁልጊዜ በቂ ስለሆነ ነው፤ ሶብ 10፡11-14። ስለዚህ በዐዲስ ኪዳን ዘመን የሚፈለገው ሰው ኅጢአት ሲሠራ መሥዋዕት እንዲያቀርብ

ሳይሆን፤ በክርስቶስ መበቃነት በመተማመን ንጢአቱን በቀጥታ ለእግዚአብሔር እንዲናዘዝ ነው¹⁴፤ 1 ዮሐ. 1፥9-2፥2።

በተጨማሪም በዐዲስ ኪዳን ከመላው የእግዚአብሔር ሕዝብ ውጭ ካህን የሚባሉ የተለዩ ወገኖች አሉ የሚል የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍል የለም። አሁን በዐዲስ ኪዳን ዘመን ለእግዚአብሔር የሚቀርበው መሥዋዕት የምስጋና መሥዋዕት ብቻ ነው። ይህንንም መሥዋዕት የሚያቀርቡት መላው የእግዚአብሔር ሕዝብ እንጂ የተወሰኑ ሹሞች አይደሉም። ለንጢአትም ማስተሰረያ የሚቀርብ መሥዋዕት ከኔታ አ.የሱስ በስተቀር ሌላ የለም። ያም መሥዋዕት አንድ ጊዜ ስለቀረበ ሊደጋገም አይችልም።

የኦርቶዶክሳውያንና የሮማ ካቶሊካውያንን የስሕተት አስተሳሰብ በዚህ መንገድ ስንቃወም፤ የሉተራውያንንም አስተሳሰብ እንቃወማለን። ሉተራውያን ደግሞ ክርስቶስ ራሱን በዩካሪስት ለምእመናን የሚያቀርበው በሥጋ በመካከላቸው በመገኘት ነው ይላሉ። እንደ ኦርቶዶክሳውያንና እንደ ሮማ ካቶሊካውያን ንብስቱና ወይኑ ወደ ክርስቶስ ሥጋና ደም ይለወጣሉ አይሉም፤ ነገር ግን ይህ አስተሳሰባቸው ስለ ትስብእት ያላቸውንም አቋም የተዛባ ሊያደርግ ይችላል። ክርስቶስ ፍጹም አምላክ ስለሆነ በሁሉም ቦታ ይገኛል፤ ነገር ግን ፍጹም ሰው ስለሆነና የሰው ባሕርይ ደግሞ በሁሉ ቦታ መገኘት ስለማይችል፤ ኔታ በሥጋ በሁሉ ቦታ በአንድ ጊዜ ይገኛል ማለት አይቻልም። እንደዚህ ከሆነ አምላክ የሰውነትን ባህርይ ወሰደ ከሚለው ጋር ሰው የአምላክነትን ባህርይ ወሰደ ወደ ማለት ያደርሳል። ስለዚህ ተስማሚ የሆነው አስተሳሰብ በኔታ እራት ጊዜ ኔታ ራሱን ለምእመናን በመንፈስ ያቀርብላቸዋል፤ እነርሱም ዩካሪስትን በአፋቸው በሥጋ እንደሚቀበሉ ሁሉ ክርስቶስንም በመንፈስ በእምነት ይመገቡታል የሚለው የተሐድሶ አስተምህሮ ነው።

¹⁴ ሰው ግን ሌላውን ሰው በድሎ ከሆነ፤ በደሉን ለእግዚአብሔር ብቻ መናዘዝ በቂ አይደለም፤ የበደለውንም ሰው ይቅርታ መጠየቅ ይገባዋል፤ ማቴ 18፥15፤ ሉቃ 17፥3።

4. የምሕረት አገልግሎት

ከላይ እንደተጠቀሰው ቤተ ክርስቲያን የክርስቶስን ርኅራኄ በበጎ ሥራ ማሳየት አለባት። ኔታ በምድር በነበረበት ጊዜ በበጎ ሥራው ለተጨነቁትና በችግር ውስጥ ለነበሩት ርኅራኄ አሳይቷል። ያንን ርኅራኄ አሁን ቤተ ክርስቲያን በሰሙ ልታሳይ ይገባታል። ይህም ከጥሪዋ አንዱ ነው፤ ገላ. 6፥9-10፤ 1ዮሐ. 3፥18።

ቤተ ክርስቲያን ይህን አገልግሎት የምታካሂደው በዲያቆናት¹⁵ አማካይነት ሊሆን ይገባል። ቤተ ክርስቲያንን የሚያስተዳድሩ ቀሳውስትና ሕዝቡን የሚወክሉት ሽማግሌዎች ሲሆኑ፤ ከአስተዳዳሪዎቹ ሥር ሆነው የምሕረትን ሥራ የሚያካሂዱ ደግሞ ዲያቆናት ናቸው። ይህ የሥራ ምድብ የተጀመረው በሐዋርያት ዘመን ነበር፤ ሐ.ሥ. 6፥2-4። በዚህ መሠረት ቤተ ክርስቲያን ለምእመናን የቃሉንና የገበታን አገልግሎት ማቅረብ አለባት ማለት ነው። ከዚህ የገበታ¹⁶ አገልግሎት አንዱ ለመበለቶች ድጎማ መስጠት ነው፤ 1ጢሞ. 3፥8-13፤ 5፥3-15።

¹⁵ መጽሐፍ ቅዱሳዊው ዲቄና በኢትዮጵያ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን እንደሚካሄደው አይደለም። ስለ ቤተ ክርስቲያን ሹመት ስንወያይ ስለ ዲቄናም በሰፊው እንወያያለን።

¹⁶ የገበታ አገልግሎት ማለት የምእመናንን ቁሳዊ ችግር ለማቃለል መርዳት ነው። ሰባቱ የተመረጡትና የተሾሙት ሐዋርያትና ሽማግሌዎች በቃሉና በጸሎት እንዲተጉ የምግብን ሥርዓት ሥራ ለማካሄድ ነበር። ያም የምግብ ሥርዓት የገበታ አገልግሎት ስለተባለ አሁን ሎግንኛውም የዲያቆናት ሥራ መጠሪያ ሆኗል።

5. ለመንግሥትና ለቤተሰብ ያላት አገልግሎት

ሲኖዶስና ጉበኤ የሚመለከቷቸውና የሚወስኗቸው ጉዳዮች ቤተ ክርስቲያንን ብቻ የሚመለከቱ ሊሆኑ ይገባል። ከሥልጣናቸው ውጭ ስለሆኑ ነገሮች በትሕትና አቤቱታና ልመና ከማቅረብ በስተቀር ወይም በመንግሥት ባለሥልጣን በተጠየቁ ጊዜ ኅሊናን ለማሳረፍ ምክርን ለመስጠት ካልሆነ በስተቀር በመንግሥት ጉዳዮች ጣልቃ መግባት የለባቸውም፤ እምነታችን ምዕራፍ 31 አንቀጽ 4። በዚህ መሠረት በትሕትና አቤቱታና ልመና ማቅረብ እንዲሁም በመንግሥት ባለሥልጣን በተጠየቁ ጊዜ ኅሊናን ለማሳረፍ ምክርን መስጠት ከጥሪዎቿ አንዱ ነው። መንግሥት ግፍ ሲፈጽምና ግፍን የሚያራምዱ ሕግጋትን ሲያውጅ፣ ቤተ ክርስቲያን በትሕትና አቤቱታን ለመንግሥት ማቅረብ አለባት። ይህንንም አቤቱታ የምታቀርበው ለመንግሥት ታዛዥነቷን በማሳየት እንጂ፣ ከመፈንቅለ መንግሥት አራማጆች ጋር በመተባበር መሆን የለበትም፤ ሮሜ 13፥1-7፣ 1ኤፕ. 2፥13-17። ቤተ ክርስቲያን እግዚአብሔርን በመታዘዙ እንጂ በመንግሥት ላይ በመፅን ቀስቃሽ በመሆን ወይም ከዐመፀኞች ጋር በመሸረብ ስደትን መቀበል አይገባትም። በዚህ ላይ አንድ አስፈላጊ ነገር ሊጠቁም ይገባዋል። እግዚአብሔር ሦስት የገበረተሰብ ክፍሎችን መሥርቷል። እነርሱም ቤተሰብ፣ ቤተ ክርስቲያንና መንግሥት ናቸው። ሦስቱም በእግዚአብሔር ሥልጣን ሥር ናቸው። ነገር ግን አንዳንድ ጊዜ ቤተሰብና መንግሥት ከእግዚአብሔር ሥር መሆናቸውን ዘንግተው ይታያሉ። ሆኖም ይህ መዘንጋታቸው ቤተሰብና መንግሥት ከመሆን አልለወጣቸውም፤ ወይም ከእግዚአብሔር ሥር መሆናቸውን አልሻረውም። ስለዚህ ቤተሰብና መንግሥትን በተመለከተ ቤተ ክርስቲያን የነቢይነት ሥራዋን መዘንጋት የለባትም፤ ይኸውም ቤተሰብና መንግሥት የእግዚአብሔርን ቃል ሲተላለፉ የእግዚአብሔርን ተግሣጽና ምክር በታማኝነትና ያለ ፍርሀት ማሰማት አለባት ማለት ነው። ቤተ ክርስቲያን ለመንግሥትና ለቤተ ሰብ ያላት ኅላፊነት አንድ ዐይነት አይደለም። ከላይ እንደተጠቀሰው ለመንግሥት ያላት

ኅላፊነት አቤቱታና ልመና በትሕትና ማቅረብ ሲሆን፣ በተጨማሪም አባሎቿ ለመንግሥት ታዛዥ እንዲሆኑ ማስተማርና ለመንግሥት መጸለይ የዚህ ኅላፊነት አካል ነው። ይህንን ስታደርግ መንግሥት ለጥቅሟ እንደቆመ በመገንዘብ ሊሆን ይገባል። ሥልጣን ሁሉ የጌታ ኢየሱስ ነው፤ ማቴ 28፥16-20። ስለዚህ የመንግሥትም ሥልጣን የጌታ ኢየሱስ ሆኗል ማለት ነው። ቤተ ክርስቲያን የክርስቶስ አካልና መሸራ ስለሆነች የመንግሥትን ሥልጣን ለቤተ ክርስቲያን ጥቅም ያውለዋል። የሚከተሉት የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች ስለዚህ ነገር ያስተምራሉ፤ ሮሜ 13፥1-14፣ 1 ጢሞ. 2፥2፣ 1ኤፕ. 2፥13-17 ኢሳ. 49፥23፣ 60፥16። ጥቅሙን በሚከተሉት ሁለት ነጥቦች ማጠቃለል ይቻላል። መንግሥት ቤተ ክርስቲያንን በእነዚህ በሁለት ነገሮች ሊጠቅማት ይገባል።

1. በአገሩ ውስጥ ሰላም እንዲሰፍን ከውጭ ጠላትን በመከላከል ያገለግላታል። ሰላም ሲኖርም ቤተ ክርስቲያን የወንጌል ሰብከትንና የራዲን ግንባታ አገልግሎት ያለ ሥጋት ማካሄድ ትችላለች።
 2. ውስጣዊ ሰላምንና በአስተዳደር ፍትሕን በማራመድ ቤተ ክርስቲያን በሀገር ውስጥ ከሚጨቁኗት ኅይሎች ነጻ ትሆናለች።
- ቤተ ሰብን በተመለከተ ቤተ ክርስቲያን ሰፊ ያለ ኅላፊነት አለባት። ከላይ እንደተጠቀሰው በአብርሃም ቃል ኪዳን ላይ ስለተመሠረተችና የአብርሃምም ቃል ኪዳን ቤተሰብን ስለሚጨምር፣ ቤተ ክርስቲያን ለቤተሰብ ከፍተኛ ኅላፊነት አለባት። ኤፌሶን 6፥1-4 ላይ “ልጆች ሆይ፣ ለወላጆቻችሁ በጌታ ታዘዙ፤ ይህ የሚገባ ነውና። መልካም እንዲሆንልህ ዕድሜህም በምድር ላይ እንዲረዝም አባትህንና እናትህን አክብር፤ እርስዎም የተሰፋ ቃል ያላት ፊተኛዬቱ ትእዛዝ ናት። እናንተም አባቶች ሆይ፣ ልጆቻችሁን በጌታ ምክርና በተግሣጽ አላድንቸው እንጂ አታስቁጧቸው” ይላል። በተጨማሪ ዘፍ. 18፥18-19፣ ዘጸ. 6፥7፣ ኤፌ. 5፥22-23፣ 1ኤፕ. 3፥1-7 ይመልከቱ።

ቤተ ክርስቲያን ይህን የመጽሐፍ ቅዱስ መመሪያ በሥራ እንዲያውሉት አባሎቿ የሆኑ ቤተሰቦችን ማስተማር አለባት። አባሎቿ የሆኑ ቤተሰቦችም በእግዚአብሔር ቃል መሠረት ካልተመላለሱ ከአባልነት ልታስወግዳቸው ግዴታ አለባት። ይህን ስታደርግ ግን ከአንዱ የቤተሰብ አባል ጥፋት የተነሣ መላውን ቤተሰብ መቅጣት አትችልም፤ ሕዝ. 18፥20። ልጅ በአባቱ በደል ከቤተ ክርስቲያን ሊወገድ አይገባውም፤ ወይም ሚስት በባሏ ጥፋት ከቤተ ክርስቲያን ልትወገድ አይገባትም።

ከዚህ በላይ በስፋት የተዘረዘሩትን ነጥቦች ስናጠቃልል የሚከተለውን መናገር እንችላለን። ቤተ ክርስቲያን አባሎቿ በግል ሕይወታቸው በሚሰማሩበት መስክ ሁሉ ጌታን እንዲያከብሩ ማስተማር፤ ለቤተሰቦች ተገቢውን መመሪያ መስጠት፤ ለመንግሥት በትሕትና አቤቱታን ማቅረብ፤ በአጠቃላይ የነቢይነት ጥሪዋን በትጋት በሥራ ላይ ልታውል ይገባታል።

ምዕራፍ 4 የቤተ ክርስቲያን ስጦታዎች

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በአባቱ ቀኝ በተቀመጠ ጊዜ ከተገናኝፈው ክብር አንዱ የአገልግሎት ስጦታዎችን ማክፋፈል ነው፤ ኤፌ. 4፥7-10። ጌታችን የሚሰጣቸው ስጦታዎች በሦስት ዐይነት ተለይተው ሊታዩ ይችላሉ፤ 1ኛ፡- ከፍ ከፍ ብሎ በአብ ቀኝ በተቀመጠ ጊዜ መንፈስ ቅዱስን ሰጭ እንዲሆን የተሰፋውን መንፈስ ሕዝቡን በመወከል ከአብ ተቀብሏል። ይህንንም መንፈስ በሕዝቡ ማለትም በቤተ ክርስቲያን ላይ አፈሰሰው፤ ሐ.ሥ. 2፥33። 2ኛ፡- ሰዎችን ማርኮና መልምሎ ለቤተ ክርስቲያን አገልጋዮች ይሆኑ ዘንድ ሰጠ። እነርሱንም ሐዋርያት፤ ነቢያት፤ ወንጌላውያን፤ እረኞች (አስተማሪዎች)¹⁷ አድርጎ በቤተ ክርስቲያን ሾማቸው፤ ኤፌ. 4፥11። 3ኛ፡- እያንዳንዱ ምእመን ስጦታ ተሰጥቶታል፤ ሮሜ 12፥3-8፤ 1ቆሮ. 12፥1-11። እነዚህ ስጦታዎች የሚሰጡት ጌታ በሚሰጠው በመንፈስ ቅዱስ እጅ ነው፤ 1ቆሮ. 12፥11።

እነዚህን ሐሳቦች በየተራ በዝርዝር እንመልከታቸው።

1. መንፈስ ቅዱስ

ጌታ ከሞት ተነሥቶና ወደ ሰማይ አርጎ በአብ ቀኝ ከተቀመጠ በኋላ ለቤተ ክርስቲያን የሰጠው የመጀመሪያው ስጦታው መንፈስ ቅዱስ ነው፤ ሐ.ሥ. 2፥33። ከዚያም በኋላ በእርሱ ለሚያምኑት ሁሉ ክርስቶስ የሚሰጠው ታላቁ ስጦታ መንፈስ ቅዱስን ነው፤ ሐ.ሥ. 2፥38።

ቤተ ክርስቲያን የመንፈስ ቅዱስ ማደሪያ ወይም ቤተ መቅደስ ስለምትባል፤ መንፈስ ቅዱስ የዐዲስ ኪዳን ሥራውን በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ይገልጣል። ቤተ ክርስቲያን የመንፈስ ቅዱስ

¹⁷ የግሪክ ቋንቋ ሊቃውንት "እረኞችና አስተማሪዎች" በሚሉት ቃላት መነከሻ መስተዋወር "ይኸውም" ተብሎ መተርጎም ይችላል ይላሉ። ስለዚህ አስተማሪ የሚለው ቃል "እረኞች" ለሚለው ስጦታ አብራሪ እንጂ ተጨማሪ ስጦታ አይደለም ማለት ነው።

ቤት ስለሆነች ከቤተ ክርስቲያን ጋር በቃል ኪዳን አሠራር የሚጣመሩ ሁሉ የዚህ የመንፈስ ቅዱስ ስጦታ ተካፋዮች ይሆናሉ። ሙሴ የማደሪያውን ድንኳን ሠርቶ ባጠናቀቀ ጊዜ ማደሪያው በደመና እንደተሞላ፤ እንዲሁም ሰሎሞን ቤተ መቅደሱን ሠርቶ ባጠናቀቀ ጊዜ ቤቱ በደመና እንደተሞላ ሁሉ አሁንም የመንፈስ ቅዱስ ማደሪያ የሆነችው እውነተኛዬቱ ቤተ ክርስቲያን በመንፈስ ቅዱስ የተሞላች ናት። ደመናው በማደሪያው ድንኳንና በቤተ መቅደሱ በሞላ ጊዜ፤ (ዘጸ. 40+34-35፤ 2ዜና 5+14) በውስጡ የሚገቡ ሁሉ ከደመናው ውስጥ እንደሚገቡና ከደመናው ተካፋዮች እንደሚሆኑ ሁሉ አሁንም ከእውነተኛዬቱ ቤተ ክርስቲያን ጋር የሚተባበሩ ሁሉ ከሞላት ከመንፈስ ቅዱስ ተካፋዮች ናቸው፤ ኤፌ. 2+18-22፤ 1ቆሮ. 12+12-13፤ 3+16። ለዚህ ነው ሐዋርያው ጳውሎስ በሮሜ 8+9 ላይ "ማንም የክርስቶስ መንፈስ ከሌለው፤ እርሱ የክርስቶስ ወገን አይደለም" ያለው። በክርስቶስ የሚያምን ሁሉ ከክርስቶስ ጋር በመንፈስ ቅዱስ ጥምቀት ይተባበራል፤ ይህ ንብረቱ መንፈስ ቅዱስን ሰጭ ከሆነውና በአብ ቀኝ ከፍ ብሎ ካለው ከኔታ ኢየሱስ ጋር ስለሆነ ከኔታ መንፈስ ቅዱስን ይቀበላል። ስለዚህ የክርስቶስ የሆኑ ሁሉ የመንፈስ ቅዱስን ስጦታ ተካፋይ ሆነዋል ማለት ነው።

በዚህ ምክንያት የክርስትና ኑሮ በመንፈስ ቅዱስ ንይል ይኖራል። እውነተኛ ምእመናን በየዕለቱ በተደጋጋሚ የመንፈስ ቅዱስን ሙላት ሊቀበሉ ይገባል፤ ኤፌ 5+18።

በገላትያ 5+22-23 ላይ የመንፈስ ቅዱስ ፍሬዎች ተዘርዝረዋል። የመንፈስ ቅዱስን ፍሬ ስንመረምረው የክርስቶስ ጠባይ ሆኖ እናገኘዋለን። በምእመናን ውስጥ ያለው የክርስቶስ መንፈስ ስለሆነ፤ በምእመናን ሕይወት ውስጥም የሚገልጣቸው ፍሬዎች የክርስቶስን ጠባይ የሚያንጸባርቁ ናቸው። ለዚህ ነው በብዙ ቦታዎች ክርስቶስን እንድንመስልና ክርስቶስን እንድንለብስ የታዘዝነው። የእግዚአብሔር ልጅነታችንን የምናሳይበት መንገድ ይህ ነው።

መጽሐፍ ቅዱስ በብዙ ቦታዎች ይህንን የሕይወት ለውጥ ቅድስና ይለዋል። አንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ሊቅ ቅድስናን እንደሚከተለው ዘርዝረውታል፤ "ቅድስና እግዚአብሔር ንጢአተኛውን በመንፈስ ቅዱስ ሥራ ከንጢአት ዕድፈት በየጊዜው የሚያጠራበት፤ መላ ጠባዩን ወደ እግዚአብሔር መልክ በየጊዜው የሚቀይርበትና መልካም ተግባር በየጊዜው እንዲሠራ የሚያስችልበት የጸጋ አሠራሩ ነው።"¹⁸

ኔታችን ኢየሱስ ክርስቶስ መንፈስ ቅዱስን የሚሰጠን እንደሆነ በግልጽ ከመጽሐፍ ቅዱስ ተረድተናል። መንፈስ ቅዱስንም ተካፋዮች የሚያደርገን በተናጥል ሳይሆን፤ በቤተ መቅደሱ ውስጥ በማስገባት፤ ይኸውም አካሉና ሙሽራው ከሆነችው ከቤተ ክርስቲያን ጋር በማስተባበር ነው። ቤተ ክርስቲያንም ምእመናንን ከክርስቶስ ተቀብላ ትንክባካባለች፤ ታላዲጋለች። መንፈስ ቅዱስን የመስጠት ንይል ስለሌላት፤ ክርስቶስ የመንፈስ ቅዱስን በረከትና ሙላት በየጊዜው የምንቀበልባቸውን የጸጋ መሣሪያዎች ለቤተ ክርስቲያን ስጥቷታል። እነዚህም የጸጋ መሣሪያዎች የምንላቸው የቃሉ ስብከት፤ ምሥጢራት (ጥምቀትና የኔታ እራት)፤ እንዲሁም ጸሎት ናቸው። ምእመናን እነዚህን አገልግሎቶች በቤተ ክርስቲያን ጉያና መሪነት ይለማመዳሉ፤ ክርስቶስም እንደፈቀደ የመንፈስን በረከት ቤተ ክርስቲያን በምትፈጽማቸው የጸጋ መሣሪያዎች አማካይነት ለምእመናን ያካፍላል። ስለዚህ የቤተ ክርስቲያን አባል ሆኖ የቤተ ክርስቲያንን አገልግሎት መቀበል ለአንድ ምእመን ምን ያህል አስፈላጊ እንደሆነ መረዳት ይኖርብናል።

በቤተ ክርስቲያን ውስጥ የሚካሄዱ ሥርዐቶች ሁሉ ከክርስቶስ እጅ የመንፈስን በረከት የምንቀበልባቸው ስለሆኑ፤ እርሱ ከመሠረታቸው ሥርዐቶች ውጭ መጨመርም መቀነስም ተከልክለናል። ስለዚህ ነገር ስለ ቅዱሴ ስንወያይ በሰፊው እንናገራለን።

2. አገልጋዮቿ

¹⁸ የትምህርተ መለኮት ጥናት ገጽ 208።

“ነገር ግን እንደ ክርስቶስ ሰጠታ መጠን ለእያንዳንዳችን ጸጋ ተሰጠን። ስለዚህ፡ ወደ ላይ በወጣ ጊዜ ምርኮን ማረከ፤ ለሰዎችም ሰጠታን ሰጠ፤ ይላል። እርሱም አንዳንዶቹ ሐዋርያት፤ ሌሎቹም ነቢያት፤ ሌሎችም ወንጌልን ሰባኪዎች፤ ሌሎቹም እረኞችና አስተማሪዎች እንዲሆኑ ሰጠ”፤ ኤፌ. 4+7-8 11።

ስለዚህ ክፍል ዮሐንስ ካልቪን በኤፌሶን ትርጓሜው ላይ የጻፈውን በመተርጎም ልጥቀስ። ይህ ከዚህ በታች የተጠቀሰው ነጥብ በተለይ የሮማ ካቶሊክ ቤተ ክርስቲያንን የቤተ ክርስቲያን የአስተዳደር ሰንሰለት በመቃወም የተጻፈ ነው።

“የሮማ ጳጳስ ተከታዮች የሆኑ በዚህ ክፍል (ኤፌ. 4+11-12) በከፍተኛ ደረጃ የሚመኩበት የቤተ ክርስቲያናቸው የሥልጣን ሰንሰለት ግልጽ በሆነ መንገድ ቅራኔ ተነሣበት ቢሉ አይላሳቱም። በዚህ ክፍል የሐዋርያው ትምህርት ርዕስ የቤተ ክርስቲያን አንድነት ወይም ኅብረት ነው። ጳውሎስ ይህ አንድነቷ በምን መንገድ እንደሚጠበቅ፤ የአንድነቷም ውጫዊ መገለጫ በምን መንገድ እንደሚካሄድ፤ ከዚያም በመጨረሻ ስለ ቤተ ክርስቲያን አስተዳደር ይናገራል። ምእመናን ሁሉ የሚጠቃለሉበትና ኅብረታቸውን የሚይዝ ምድራዊ የሆነ የቤተ ክርስቲያን ራስ ሊቀ ጳጳሳት መኖሩን ሐዋርያው ቢያውቅ ኖሮ ለቤተ ክርስቲያን ጥቅም እንዲሆን የዚህን ጳጳስ ሥልጣንና የሚገኝበትን ቦታ መናገርና ማስረዳት ግዴታው አልነበረምን? ጠቃሚንና ከፍተኛን ትምህርት ሳይጠቅስ በማለፉ አንድም ሐዋርያው በዚህ ላይ ሞኝና ግዴለኝ ነበር ማለት ይኖርብናል፤ ወይም ምድራዊ የቤተ ክርስቲያን ራስ አለ የሚል ትምህርት ክርስቶስ ከመሠረተው የአስተዳደር ሰንሰለት ጋር የሚጋጭና ባዕድ ሰለሆነ አልጠቀሰውም ማለት ይኖርብናል። የቤተ ክርስቲያን ራሰነትን ለክርስቶስ ብቻ ሲሰጥ ይህ ትምህርት በርግጥም መሠረተ ቢስ አድርጎ ወደ ጎን በመጣል ሐዋርያትንና ቀሳውስትን በአንድነት ከክርስቶስ ራሰነት በታች ያደርጋቸዋል፤ እርስ በእርሳቸውም እኩል መሆናቸውን ያስረዳል።”

ዮሐንስ ካልቪን በ4+3 ላይ “በሰላም ማሰሪያ የመንፈስን አንድነት ለመጠበቅ ትጉ” የሚለውን ተመልክቶ፤ የዚህ ክፍል አጠቃላይ ምንባብ ስለ ቤተ ክርስቲያን ኅብረት ነው ይላል። ሐዋርያው የሚለውን ተመልክቶ ነው። የቤተ ክርስቲያንም ኅብረት የሚጠበቀው ምእመናን ክርስቶስ በመሠረታቸው ሹሞች ሥር የየራሳቸውን ሰጠታ በሥራ ላይ በማዋል ነው፤ ኤፌ. 4+12-16።

ለምሳሌ ሐዋርያው ጳውሎስ ጌታን ከማወቁ በፊት የጌታ ተቃዋሚ ሆኖ ክርስቲያኖችን ያላድድ ነበር። በኋላ ግን ጌታ ሐዋርያ አድርጎ ለቤተ ክርስቲያን ሰጠው። የጳውሎስ ታሪክ በሐዋርያት ሥራ ምዕራፍ ዘጠኝ ላይ በዝርዝር ተጽፎ ይገኛል። በዚህ መንገድ ነው ሌሎችን የቤተ ክርስቲያን አገልጋዮችም በጸጋው ድል እያደረገና ከዓለም እየዋጀ ለቤተ ክርስቲያን አገልጋይ እንዲሆኑ የሰጠው። የቀሩትም ሐዋርያት እንደዚሁ ተማርከው ጌታን በመከተል በኋላም ጌታ ለቤተ ክርስቲያን አገልጋዮች እንዲሆኑ ሰጥቷል። ማቴዎስን ከቀራጭነቱ፤ እነጹፕሮስን፤ እነዮሐንስን ከዓሣ አጥማጅነት ጠርቶ ለቤተ ክርስቲያን በሰጠታ አበረከተላት። ሐዋርያትን ብቻ ሳይሆን ነቢያትን፤ ወንጌላውያንን፤ እረኞችንና አስተማሪዎችን ሰጠ።

እነዚህ ሰጠታዎች አሁንም በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ይሠራሉ ወይ? የሚለው ጥያቄ በአሁኑ ወቅት እጅግ አከራካሪ ሆኗል። ለጥያቄዎቻችን ሁሉ መልስ የሚሰጠን መጽሐፍ ቅዱስ ብቻ ስለሆነ አርኪ መልስን ከመጽሐፍ ቅዱስ መርምረን ማግኘት አለብን። ከዚህ በላይ በኤፌሶን መልእክት ላይ የተዘረዘሩት ሰጠታዎች ሐዋርያነት፤ ነቢይነት፤ ወንጌላዊነት፤ እረኝነትና አስተማሪነት ናቸው።

ሐዋርያትና ነቢያት

ሐዋርያትን ጌታ በምድር ሳለ መረጣቸው። በሥራ ሁለት ሐዋርያት እንዳሉ ፀዲስ ኪዳን ደጋግሞ ያስተምራል፤ ማቴ. 10+2-4፤ ሉቃ 22+14፤ ራእይ 21+14። ይሁዳ የተባለው ከዐሥራ ሁለቱ አንዱ ጌታን አሳልፎ በመስጠቱ ከሹመቱ

ተሸሯል። በእርሱ ምትክ የተሾመው ጳውሎስ ነው ወይስ ማትያስ? በሐዋርያት ሥራ 1፡15-26 ላይ ማትያስ በዕጣ ተመርጦ ከዐሥራ ሁለቱ ጋር ተቈጠረ። እንደገና በሐዋርያት ሥራ ምዕራፍ ዘጠኝ ላይ ጳውሎስ በሐዋርያነት እንደተጠራ እናነባለን። ስለ ጥሪው በገላትያ ቤተ ክርስቲያን ጥያቄ ተነሥቶ ስለነበር እርሱም ከነዮሐንስና ከነጼጥሮስ ያነሰ ሐዋርያነት እንደሌለው ይናገራል፤ ገላ. 1፡1-2፤ 2፡1-10። እንግዲህ ሐዋርያት ዐሥራ ሁለት ከሆኑ፣ በይሁዳ ፈንታ የገባው ማንኛው ነው? ስለዚህ ነገር ብዙ ክርክር በሊቃውንት ዘንድ ተካሂዷል። ሆኖም የተተካው ማትያስም ሆነ ጳውሎስ ብዙም ልዩነት ስለማይፈጥር በዚህ ነገር ላይ መከራከሩ ጥቅም የለውም።

በሐዋርያት ሥራ ውስጥ “ሐዋርያ” የሚለው ስም የተሰጠው ለዐሥራ ሁለቱ ብቻ አልነበረም፤ ሐ.ሥ. 14፡4 14፡13+1-3፤ 2 ቆሮ. 8፡23 “የአብያተ ክርስቲያናት መልእክተኞች” ተብሎ የተተረጎመው በግሪኩ “ሐዋርያት” ይላል። በእነዚህ በሁለት ክፍሎች ውስጥ ጳውሎስና በርናባስ ሐዋርያት ተብለዋል። ሆኖም በዮሐንስ ራእይ ላይ የበጉ ሐዋርያት የተባሉት ዐሥራ ሁለት ብቻ እንደሆኑ ተጽፏል። በዚህ መንገድ “ሐዋርያ” የሚለው ቃል በሁለት መንገድ ሊታይ ይችላል ማለት ነው። አንደኛ በተራ ትርጉሙ መልእክተኛ ማለት ነው። በርናባስ ከጳውሎስ ጋር በመቀላቀል ሐዋርያ የተባለው በዚህ ትርጉሙ ነው። ሁለቱንም የአንጾኪያ ቤተ ክርስቲያን ለወንጌል ሥራ ስለላከቻቸው ሁለቱም ሐዋርያ ተብለዋል። ነገር ግን ዐሥራ ሁለቱ በራሱ በጌታችን እንደተመረጡና የሞቱና የትንሣኤው ምስክር እንደሆኑ ተመልክተናል። ከእነዚህም ከዐሥራ ሁለቱ ውስጥ ጳውሎስ የተቈጠረ መሆኑን ተመልክተናል፤ ገላ. 1፡1-2፤ 2 ቆሮ. 12፡11-12።

በኤፌሶን 4፡11 ላይ የተዘረዘሩት ስጦታዎች በአራት ወገን ይመደባሉ፤ እነርሱም ሐዋርያነት፣ ነቢይነት፣ ወንጌል ሰባኪነት፣ እረኝነትና አስተማሪነት ናቸው። ከዚህ በፊት በሀዳግ ማሳሰቢያ እንደተጠቀሰው፣ እረኞችና አስተማሪዎች የተባሉት ሁለት ስጦታዎችን ሳይሆን አንድን ስጦታ ብቻ እንደሚያመለክቱ

የግሪኩ ሊቃውንት ያስተምራሉ። በእረኞችና በአስተማሪዎች መካከል ያለው የግሪኩ መስተፃምር “ማለትም” ተብሎ ሊተረጎም ይችላል። እንደዚያ ከተተረጎመ ንባቡ እንደሚከተለው ይሆናል፤ “ሐዋርያት፣ ሌሎችም ነቢያት፣ ሌሎችም ወንጌልን ሰባኪዎች፣ ሌሎችም እረኞች ማለትም አስተማሪዎች። እረኞች ወይም አስተማሪዎች የተባሉትም ቄሶች የምንላቸው ናቸው። ስለ እነርሱም በሌላ ምዕራፍ ተጨማሪ ማብራሪያ ይሰጣል።

በኤፌሶን 4፡11 ላይ ሐዋርያትና ነቢያት የተባሉት የዐዲስ ኪዳን ቤተ ክርስቲያን መሥራች አስተማሪዎች ነበሩ። በተለይም ይህ ትምህርታቸው ዐዲስ ኪዳንን በመመሥረት በሥራ ላይ ውሏል። ሐዋርያት የተባሉት የቃሉ ዐደራ የተሰጣቸው ሲሆኑ፣ ነቢያት የሚላቸው ደግሞ ከሐዋርያት ጋር በመተባበር የሐዋርያትን ትምህርት ያሠራጩ የነበሩት ናቸው። እነርሱም እነሉቃስ፣ እነማርቆስ፣ እነበርናባስና እነሲላስ የመሳሰሉት ናቸው። ሉቃስና ማርቆስ በዘመናቸው አስተማሪዎች ከመሆናቸውም በላይ መጻሕፍትንም ጽፈዋል። ሉቃስ ሦስተኛውን ወንጌልና ሐዋርያት ሥራን፣ ማርቆስ ደግሞ ሁለተኛውን ወንጌል ጽፈዋል። እንደዚህ ከሆነ የሐዋርያትና የነቢያት አገልግሎት ጊዜያዊና መሠረት ብቻ ነበር ማለት ነው። የሚከተሉትን አራት ማስረጃዎች እናቀርባለን፤ 1) ሐዋርያው ጴጥሮስ ለሚጽፍላቸው ምእመናን ሐዋርያትና ነቢያት (መጽሐፍ ቅዱስ) ካስተማሯቸው ፈቀቅ እንዳይሉ አስጠነቀቃቸው። ሐዋርያት ካለፉ በኋላ ያስተማሩት ትምህርት ከጻፉት ውጭ ስለማይገኝ ከብሉይ ኪዳን መጻሕፍት ጋር በጥንቃቄ እንዲንከባከቡት ይመክራቸው ነበር፤ 2ኛጥ. 1፡12-2፡21። በተለይም “በጨለማ ስፍራ ለሚበራ መብራት ጥንቃቄ እንደሚደረግ እናንተም ለዚህ ቃል ብትጠነቀቁ መልካም ታደርጋላችሁ” ሲል በጨለማ ለሚበራ መብራት ጥንቃቄ እንዲደረግለት እናንተም ለዚህ ቃል ተጠንቀቁ ማለቱ ነው። ሰው በጨለማ ያለን መብራት የሚጠነቀቅለት ስለሚያስፈልገውና መተኪያ ስለሌለው ነው። እንደዚሁም

ሐዋርያት ካለፉ በኋላ የሐዋርያትና የነቢያት ትምህርት በጽሑፍ አውለውት ከተውት ውጭ ስለማይገኝ ቅዱሳን ቃሉን መንከባከብ አለባቸው ማለት ነው። 2) ሐዋርያው ጳውሎስ በሚከተሉት ክፍሎች ውስጥ (ዮሐ. 15፥27፤ ሐ.ሥ. 1፥8፤ 22፤ 10፥41፤ 1ኛ ቆሮ. 9፥1፤ 15፥8) ሐዋርያ ሆኖ ለመሾም ከሚያስፈልጉት ውስጥ አንደኛው የተነሣውን ጌታን ማየት እንደሆነ ገልጧል። እርሱም የተነሣውን ክርስቶስን በደማስቆ መንገድ ላይ አይቶታል፤ በዚያን ጊዜም ሐዋርያ አድርጎ ሾሞታል። ክርስቶስ የተገለጠለት መሆኑንና ሐዋርያ ሆኖ መሾሙን ሐዋርያው ጳውሎስ በ1ኛ ቆሮ. 15፥8 ላይ ጽፏል። 3) በጢሞቴዎስና በቲቶ መልእክቶች ላይ ጢሞቴዎስና ቲቶ የእርሱ ምትክ እንደሆኑ በግልጽ ሲያስረዳ ነገር ግን እንደም ጊዜ “ሐዋርያ” የሚለውን ስያሜ አልሰጣቸውም። 4) በኤፌ. 2፥20 ላይ “በነቢያትና በሐዋርያት መሠረት ላይ ታንጸናል” የሚል አነጋገር አለ። ይህም ማለት ነቢያትና ሐዋርያት አንድ ጊዜ በሰጡት ቃል ላይ ተመሥርተናል፤ ሌላ መሠረት መጣል አይቻልም፤ በዚያው መሠረት ላይ ግን መገንባት አለብን ማለት ነው። በ1ኛ ቆሮንቶስ 3፥15 ላይ ክርስቶስ ራሱ በማንነቱና በፈጸመው ተግባር ምክንያት የቤተ ክርስቲያን መሠረት መሆኑን ይናገራል። የሐዋርያትና የነቢያት መሠረትነት ከክርስቶስ መሠረትነት ጋር ሲወዳደር፤ የእነርሱ መሠረትነት ትምህርታቸው እንጂ እነርሱነታቸውና የፈጸሙት ተግባራቸው አይደለም። ትምህርታቸውም ያው ስለ ክርስቶስ ስለሆነ በሐዋርያት መሠረትነትና በክርስቶስ መሠረትነት መካከል ልዩነት የለም።

ሐዋርያትን የተካ ጽሑፋቸው ነው እንጂ ተከታታይ ሐዋርያት አይደሉም። በሐዋርያት መሠረት ላይ ጸንቶ መቆም ማለት በሰጡት ትምህርት ጸንቶ መቆም ማለት ነው፤ ይሁዳ 3።

ሐዋርያት የአንድ ጊዜ ሹሞች ሆነው በመሠረትነት ካለፉ የሐዋርያትነት ማረጋገጫ ተአምራትም አብረው ዐልፈዋል ማለት ነው። ስለዚህ ነጥብ ስለ ስጦታዎች ስንገልጥ ሰፋ አድርገን እናብራራለን።

የወንጌል ሰባኪዎች

የወንጌል ሰባኪዎች የተባሉት በዘመኑ አነጋገር ወንጌላውያን ሊባሉ ይችላሉ። ሆኖም በኢትዮጵያ ፕሮቴስታንት አብያተ ክርስቲያናት ዘንድ “ወንጌላውያን” የተባሉት ከዚህ በኤፌሶን መልእክት ከተጠቀሱት ጋር አንድ አይደሉም። በኤፌሶን 4 ላይ ወንጌል ሰባኪዎች¹⁹ የተባሉት እንደነ ጢሞቴዎስና እንደነ ቲቶ ያሉት፤ እንደነ ሉቃስና እንደነ ሲላስ፤ እንደነ በርናባስ፤ እንደነ ፌልጶስ የመሳሰሉት ሳይሆኑ አይቀሩም። ምክንያቱም በስጦታዎች ዝርዝር ላይ ከሐዋርያትና ከነቢያት ቀጥለው ስለተዘረዘሩ ሥልጣናቸው አነሰ ቢባል ዝቅ ብሎ ከተነገረው ከአስተማሪነት ሥልጣን ይበልጣል። ስለዚህ ወንጌላውያን የተባሉት የሐዋርያት ወኪልና አባር በመሆን ከሐዋርያት ጋር አብረው ያገለግሉ የነበሩት ናቸው ብለን እንገምታለን። ከእነዚህ ሰማቸው ከተጠቀሱት ውስጥ የሐዋርያት ወኪሎች በመሆን ቄሶችንና ሽማግሌዎችን በመሾም ያገለግሉ እንደነበር የሚከተሉት ክፍሎች ይጠቁማሉ፤ ሐ.ሥ. 21፥8፤ 6፥5፤ 8፥5፤26፤40፤ 1ጢሞ. 3፥1-15፤ ቲቶ 1፥5-9፤ 2ጢሞ. 4፥5። ስለዚህ እነዚህ በአዲስ ኪዳን ወንጌላውያን የተባሉት የሐዋርያት ወኪሎች ስለነበሩና በአሁኑ ዘመን ሐዋርያት ስለሌሉ ወንጌላውያንም የሉም ማለት ይቻላል። ሆኖም ለየት ባለ አመለካከት በአሁኑም ዘመን ምንም እንኳ ሐዋርያት ባይኖሩም፤ ወደ ዐዲስ ቦታ ሄደው ወንጌልን ለመጀመሪያ ጊዜ በመስበክ ቄሶችንና ሽማግሌዎችን ሾመው ከቦታ ወደ ቦታ በመዘዋወር የሚያገለግሉ ወንጌላውያን ሊባሉ ይችላሉ። ሥልጣንን በተመለከተ ግን ከቄሶች ያነሰ ሥልጣን እንደሌላቸው ልንገነዘብ ያስፈልጋል። እንዲህም ከሆነ አሁኑ ዘመን፤ ማለትም በኢትዮጵያ ፕሮቴስታንት አብያተ ክርስቲያናት፤ ከቄሶች ጋር መተካከል ቀርቶ ከሕዝብ ወኪል ሽማግሌዎች በታች ሆነው “ወንጌላውያን” የሚባሉት ከአዲስ ኪዳን ሥርዓት ውጭ ናቸው ማለት ነው።

¹⁹ ወንጌልን ሰባኪዎች ተብሎ የተተረጎመው “ወንጌላውያን” ተብሎም መተርጎም ይችላል።

እረኞችና አስተማሪዎች

ከላይ እንደተጠቀሰው፡ በዚህ በምንወያይበት በኤፌሶን 4+11 ላይ “እረኞችና አስተማሪዎች” የሚለውን “እረኞች ማለትም አስተማሪዎች” ብለን መተርጎም እንደምንችል ብዙ የዐዲስ ኪዳን ሊቃውንት ያስተምራሉ። እንደዚህ ከሆነ ይህ እረኛ የተባለው የአንድ አጥቢያ ቤተ ክርስቲያን ቄስ ነው ማለት ነው። ሁለቱም የሹመት ሰሞች የተሰጡት ለአንድ ሹመት ነው የሚሉት ሊቃውንት ሁለት ማስረጃዎችን ያቀርባሉ። አንደኛ ቅዱስ ጳውሎስ ሐዋርያትን፤ ነቢያትንና ወንጌላውያንን ሲዘረዝር በእያንዳንዳቸው መካከል “ሌሎችም” ይላል፤ እረኞችና አስተማሪዎች ሲል ግን “ሌሎችም” የሚለውን ይተዋል፤ ስለዚህ አንዱን ሹመት በሁለቱ ሥራዎች መጥቀሱ ነው ብለው ይደመድማሉ። እነዚህም ሥራዎች የጌታን መንጋ መጠበቅና (1ጳጥ. 5+1-2) ማስተማር (1ጢሞ 5+17) ናቸው። የአንድ ቤተ ክርስቲያን እረኛ ወይም መጋቢ ምእመናንን ከስሕተት ትምህርትና ከኅጢአት የሚጠብቀው የእግዚአብሔርን ቃል በማስተማር ነው። ስለዚህ አስተማሪነት ከቤተ ክርስቲያን እረኝነት ሥራ ውጭ ሊታሰብ አይችልም። በዚህ መንገድ የቤተ ክርስቲያን እረኛ ወይም አስተማሪ የተባሉት መጋቢዎች ወይም ቄሶች ናቸው ማለት ነው።

በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያንና በመካነ ኢየሱስ ቤተ ክርስቲያን “ቄስ” የሚለው ስያሜ የተለመደ ነው። ስለ ቅስና ሹመትና ሥራ ስንወያይ አስቀድመን መገንዘብ የሚገባን፤ በዐዲስ ኪዳን ደንብ “ቄስ” የሚባለውና በብሉይ ኪዳን ደንብ “ካህን” የሚባለው ሁለቱ አንድ አለመሆናቸውን ነው። በብሉይ ኪዳን የካህን ዋና አገልግሎት የኅጢአት ማስተሰረድ የነበረውን የደም መሥዋዕት ማቅረብ ነበር፤ ሌዋ. 4+13-20። ቄስ ግን በክርስቶስ ደም የተመሠረተውን ወንጌል ይሰብካል እንጂ የደም መሥዋዕት አያቀርብም፤ ዕብ. 9+25-28። የዐዲስ ኪዳን ቄስ እንደ ብሉይ ኪዳን ካህን የግድ ከሌዊ ዘር መሆን የለበትም። ለወንጌል ሥራ በእግዚአብሔር የተጠራ ወንድ በቤተ ክርስቲያን አማካይነት በቅስና አገልግሎት ይሾማል። ይህም

አገልግሎት፤ ከላይ እንደተጠቀሰው የቃሉ አገልግሎት ነው። የቃሉ አገልግሎት ዋናው ይሁን እንጂ፤ ቄስ በጸሎትና በእረኝነት እንዲሁም በአስተዳደር ማገልገል አለበት፤ ሐ.ሥ. 6+2-3፤ 20+28፤ ኤፌ. 4+11፤ 1ጢሞ. 3+1፤ ቲቶ 1+5።

በኢትዮጵያ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን የመጽሐፍ ቅዱስ ትርጉም ላይ ግሪኩ ኤጲስ ቆጶስ የሚለውን ግእዙ ጳጳስ ሲለው ግሪኩ ፕረስቡተሮስ የሚለውን ደግሞ ቄስ ይለዋል። በርግጥ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ሊቃውንት ፕረስቡተሮስ የሚለውን የግሪኩን ቃል ቄስ ብለው ስለተረገሙት፤ አሻሚ ከሆነው ሽማግሌ ከሚለው ቃል ራሳቸውን ጠብቀዋል። ነገር ግን አንዱን የግሪክ ቃል ያስ አስገዳጅ ምክንያት በሁለት በተለያዩ ቃላት መተርጎም ትክክል ሆኖ አይታይም። በተለይም “ጳጳስ” የሚለው ቃል የሚያመለክተው የቤተ ክርስቲያን ሹመት መጽሐፍ ቅዱሳዊ ሹመት ስላልሆነ “ጳጳስ” የሚለው ትርጉም መታየት ያለበት እንደ አማራጭ ሳይሆን እንደ ስሕተት ነው። ሐዋርያው ጳውሎስ “ኤጲስ ቆጶስ” የሚለውንና “ሽማግሌ” የሚለውን በተለዋዋጭ መንገድ መጠቀሙን ቲቶ. 1+5-7 ያለውን በጥንቃቄ በመመርመር መረዳት ይቻላል። ስለዚህ ዐዲስ ኪዳን “ኤጲስ ቆጶስ” የሚለውን “ጳጳስ” ብሎ “ፕረስቡተሮስ” የሚለውን ቃል ደግሞ “ቄስ” ለማለት መጽሐፍ ቅዱሳዊ የሆነ ምክንያት የለም። ሁለቱም ቃላት የአንዱ ሹመት ሰሞች እንጂ የሁለት የተለያዩ ሹመቶች ሰሞች አይደሉም። ሆኖም ግን የኢትዮጵያ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን “ቄስ” የሚለውን ቃል በመጽሐፍ ቅዱስ ትርጉም በማስቀመጥ ልትመሰገን ይገባታል። ነገር ግን የቄስ ሥራና ጥሪ በሰው ሠራሽ ባህል ላይ ሳይሆን፤ በመጽሐፍ ቅዱስ ላይ ሊመሠረት ይገባዋል።

መጽሐፍ ቅዱስ የሚዘረዝራቸው የቄስ ሥራዎች ምን ምን ናቸው? በአንድ ቤተ ክርስቲያን ውስጥ ያሉትን ምእመናን ማስተማር፤ መጠበቅና ከሕዝብ ወኪሎች ጋር በመተባበር ማስተዳደር ናቸው። ለምእመናኑ አዘውትሮ መጸለይ፤ በመንፈሳቸውና በሥጋቸው ችግር የደረሰባቸውን መጎብኘትን

የመሳሰሉትም ከቄስ ሥራዎች ውስጥ ሊመደቡ ይገባል። እነዚህን ዝርዝሮች ከአንድ ቃል ላይሆን ከተለያዩ ቦታዎች መቅሰም እንችላለን፤ ሌፊ. 4+11፤ ሐ.ሥ. 20+28-31፤ 1ጢሞ. 3+2 4-5፤ 5+17፤ ቲቶ 1+9፤ 1ጴጥ. 5+1-5፤ ሐ.ሥ. 6+2።

በኤፌሶን ምዕራፍ አራትና በ1ኛ ቆሮንቶስ 12 ላይ የተዘረዘሩ የሹመት ሰጦታዎች አሉ። ከእነርሱም ውስጥ በዘላቂነት የቆሙት እረኞችና አስተማሪዎች የተባሉት ናቸው። ሐዋርያትና ነቢያት እንዲሁም ልዩ እንደራሴዎቻቸው በሐዋርያት ቃል (በዐዲስ ኪዳን መጻሕፍት) ተተክተው ዐልፈዋል። ስለዚህ እነዚህ የሹመት ሰጦታዎች ከሐዋርያት በኋላ ቀርተዋል።

ሽማግሌ

በብሉይ ኪዳን ሽማግሌዎች ወይም የእሥራኤል ሽማግሌዎች የሚባሉ ነበሩ፤ ዘጸ. 3+16። እነርሱም ቃሉን በማስተማርና መሥዋዕትን በማቅረብ ላይሆን በአስተዳደር ብቻ ካህናትን ይተባበሩ ነበር።²⁰ ይህን በመከተል የዐዲስ ኪዳን የቃሉ አስተማሪ ሆነው ጥምቀትንና የጌታ እራትን በማቅረብ የሚያገለግሉት ቄሶች መባል ሲገባቸው፤ በአስተዳደር ደግሞ ቀሳውስትን የሚረዱት የሕዝቡ ወኪሎች ሽማግሌዎች መባል ይገባቸዋል። እነዚህን ሁለት ሹመቶች በዚህ ዐይነት መንገድ ካላየናቸው፤ ብዙ የሐሳብና የአገልግሎት መዛባት ይመጣል። በብዙ ወንጌላውያን አብያተ ክርስቲያናት ዘንድ በቃሉ አገልግሎትና በሕዝቡ ወኪሎች መካከል ያለው ልዩነት ጠፍቷል።

እነዚህ የሕዝብ ሽማግሌዎች የተባሉት ከጥንት ጀምሮ ነበሩ። በመጀመሪያ የተጠቀሱት በዘጸአት 3+16 ላይ ነው። ከዚያ በኋላ በብዙ ቦታ ተጠቅሰዋል፤ ከእነርሱም በተጨማሪ የቃሉ አገልጋዮች የሆኑት ካህናትና ሌዋውያን አብረው በብዙ ቦታዎች

²⁰ እስራኤል በዚያን ጊዜ ቤተ ክርስቲያን ብቻ ሳትሆን የአንድ አገር መንግሥትም ስለነበረች፤ የብሉይ ኪዳን የሕዝብ ወኪሎች የአስተዳደር አገልግሎታቸው በመንግሥትም ውስጥ ጭምር ነበር።

ተጠቅሰዋል፤ ዘጸ. 3+18፤ 4+29፤ ዘሌ. 4+15፤ ዘኁ. 11+16-17፤ 1ኛ. 8+3፤ 2ዜና 17+7-9። የሕዝቡ ሽማግሌዎች በምክራብና በቤተ ክርስቲያን አስተዳደር ታላቅ ሚና ነበራቸው።

ታላቁ የአውሮፓ ተሐድሶ ንቅናቄ መሪ ጆን ካልቪን የሕዝብ ወኪል ሽማግሌዎች ከቃሉ አገልጋዮች ጋር አብረው ቤተ ክርስቲያንን እንዲያስተዳድሩ አስተማረ። ስለዚህ የተሐድሶ አብያተ ክርስቲያናት በቃሉ አገልጋዮችና በሕዝብ ሽማግሌዎች ይተዳደራሉ። ከቀሳውስት ጋር ሆነው ቤተ ክርስቲያንን የሚያስተዳድሩ የሕዝብ ሽማግሌዎች ዋና ሥራቸው ቀሳውስትን ወይም መጋቢዎችን በአስተዳደር መርዳት እንጂ በቃሉ ስብከት ስለማይሳተፉ የብሉይ ኪዳን የሕዝብ ሽማግሌዎችን ይመስላሉ። የብሉይ ኪዳን የሕዝብ ሽማግሌዎች በሁሉም ነገር ከአዲስ ኪዳን ቤተ ክርስቲያን የሕዝብ ሽማግሌዎች ጋር ባይመሳሰሉም፤ በቤተ ክርስቲያን አስተዳደር ውስጥ የእግዚአብሔር ሕዝብ በወኪሎቻቸው አማካይነት የመሳተፍ መብት እንዳላቸው ከብሉይ ኪዳን መቅሰም ይቻላል።

የእግዚአብሔር ሕዝብ በቃሉ አገልጋዮችና በወኪሎቻቸው (በሽማግሌዎች) መተዳደራቸው በዐዲስ ኪዳንም ተጠቅሷል። በሮሜ 12+7-8 እና በ1ቆሮ. 12+28 በተዘረዘሩት ሰጦታዎች ውስጥ አንደኛው “ማስተዳደር” ወይም “መግዛት” የሚለው ነው። አስተዳዳሪዎች ከብሉይ ኪዳን ጀምሮ የሕዝብ ወኪሎችን እንደሚጨምር ስለምናውቅ፤ እንግዲያስ የቃሉ አስተማሪዎችና ሽማግሌዎች ተብሎ ሲጠቀስ ብዙውን ጊዜ ሐዋርያትንና የሕዝብን ወኪሎች ይጠቀማል፤ ሐ.ሥ. 11+30፤ 15+23።

የቃሉ አገልጋዮችም በዐዲስ ኪዳን በብዙ ቦታዎች “ሽማግሌ” ስለሚባሉ፤ በእነርሱና በሕዝቡ ወኪሎች መካከል የሐሳብ መቀላቀል አለ። ስለዚህ በቤተ ክርስቲያን ሹመት “ሽማግሌ” የሚለው ቃል ለሁለት የተለያዩ ሹመቶች የተሰጠ መጠሪያ እንደሆነ ማስተዋል ይኖርብናል። በርግጥ በዐዲስ ኪዳን በሐዋርያት ሥራ፤ በጢሞቴዎስና በቲቶ ላይ የተጠቀሱት ሽማግሌዎች የቃሉ አገልጋዮች እንደሆኑ ግልጽ ነው። የሕዝብ

ወኪሎች አልነበሩም፤ ምክንያቱም ከመመዘኛዎቹ አንዱ "ለማስተማር የሚበቃ የሚል ልሀሆን ነው። በተጨማሪም በብዙ ቦታ በሐዋርያት ሥራና በመልእክቶች ውስጥ የተጠቀሱት "ሽማግሌዎች" የተባሉት ዋና ሥራቸው ቃሉን ማስተማር እንደነበር የሚክድ ሊኖር አይችልም። በ1ኛ ጢሞቴዎስ ምዕራፍ 3 እና በቲቶ ምዕራፍ 1 ላይ "ሽማግሌ" የሚለው የሹመት ቃል "ኤጲስ ቆጶስ" ከሚለው የሹመት ቃል ጋር ይዛመዳል። ዝምድናውም ሁለቱም የአንድ ሹመት መጠሪያ መሆናቸው ነው። አንዱ ሹመት በሁለት ቃል መጠራቱ በአንዱ ሹመት ውስጥ የተለያዩ የሥራ ክፍሎች መኖራቸውን ይጠቁማል። የቃሉ አገልጋይ "ሽማግሌ" ሲባል በመንፈሳዊ ሕይወቱ መብሰሉንና የእግዚአብሔርን ሕዝብ ለመንከባከብና ለመምራት የሚያስችለው ጥበብ መያዙን ያመለክታል። ኤጲስ ቆጶስ ማለትም የበላይ ተመልካች ወይም ጠባቂ ማለት ነው። የጥንት ቤተ ክርስቲያን አባቶች ይህንን ሹመት የተረዱት ለሕዝብ ወኪሎች ለሆኑት ሽማግሌዎች ሳይሆን፤ ለቃሉ አገልጋዮች ወይም ለቄሶች እንደሚሰጥ ነበር። ከዚህ በላይ እንደጠቀስነው የኢትዮጵያ ተዋሕዶ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን ይህን ትርጉም ተቀብላ በሥራ አውላዋሎች። "ስለዚህ ምክንያት የቀረውን እንድታደራጅ በየከተማውም እኔ አንተን እንዳዘዝህ፤ ቀሳውስትን (በግሪኩ ሽማግሌዎችን) እንድትሾም በቀርጤስ ተውሁ፤ ኤጲስ ቆጶስ እንደ እግዚአብሔር መጋቢ የማይነቀፍ ሊሆን ይገባዋል"፤ ቲቶ 1+5ና 7። ስለዚህ የቃሉ አገልጋዮች ወይም ቄሶች "ሽማግሌ" የሚለውንም መጠሪያ መውሰድ ሲችሉ (ለምሳሌ ሐዋርያው ጴጥሮስ ራሱን ጭምር ሽማግሌ ይላል)፤ የሕዝብ ወኪል ሽማግሌዎች ግን "ቄስ" የሚለውን የሹመት ስያሜ ሊይዙ አይችሉም። በአኳያውም አዘውትረው ቃሉን መስበክና ምሥጢራትን ማቅረብ አይችሉም። ቄሶች ሽማግሌ ለመባል የሚችሉበት ዋናው ምክንያት በአስተዳደር ከሕዝብ ሽማግሌዎች ጋር አብረው ስለሚሠሩ ነው።

እንግዲህ የቤተ ክርስቲያንን አስተዳደር በተመለከተ "ሽማግሌ" የሚለው ቃል አሻሚ ስለሆነ፤ በጥንቃቄ በሥራ ላይ ሊውል

ይገባዋል። የሕዝብ ወኪል ሽማግሌዎች ከኤጲስ ቆጶስ ወይም ከቀሳውስት የተለዩ መሆናቸውን መገንዘብ ከሁለት ስሕተቶች ይጠብቀናል። በአንድ በኩል ቤተ ክርስቲያን በቀሳውስት ብቻ መተዳደር የሌለባት መሆኑን እንድንገነዘብ ሲረዳን፤ በሌላ በኩል ደግሞ የሕዝብ ወኪሎች የቃሉ አገልጋዮችን ከአስተዳደር አውጥተው ከማትለል እንዲቈጠቡ ያግዛል። እነዚህ ሁለት ስሕተቶች በኢትዮጵያ አብያተ ክርስቲያናት ዘንድ ይገኛሉ። ቤተ ክርስቲያን በቀሳውስት ብቻ መተዳደሯ በተዋሕዶ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን ላይ ሲታይ²¹፤ ቤተ ክርስቲያን በሕዝብ ወኪሎች ብቻ መተዳደሯ ደግሞ በብዙ ወንጌላውያን አብያተ ክርስቲያናት ዘንድ የተለመደ ሆኗል።²² ሊሆን የሚገባው የቃሉ አገልጋዮች ቀሳውስትና የሕዝብ ወኪል ሽማግሌዎች በአስተዳደር አብረው መሥራት፤ ቃሉንና ምሥጢራትን በተመለከተ ግን ቀሳውስት ብቻ ማገልገል ነው። ስለዚህ የቃሉ አገልጋዮች በመንፈሳዊ ብስለታቸው የላቁ ሊሆኑና በማስተማርም ሆነ በማስተዳደር ጥበብን የተሞሉ ሆነው ሊገኙ ይገባል።

ለቃሉ አገልግሎት የተለዩት በአግባብ የተሾሙ ከቅስና ያነሰ ወይም የበለጠ ሥልጣን ሊኖራቸው አይገባም። በዐዲስ ኪዳን

²¹ የሕዝብ ወኪሎች በአጥቢያ አብያተ ክርስቲያናት አስተዳደር ዐልፎ ዐልፎ ይሳተፉ እንጂ የቤተ ክርስቲያኒቱን ትምህርትና አምልኮ ወይም ሹመት በተመለከተ በቀሳውስትና በበላዮቻቸው ብቻ ይካሄዳሉ።

²² በዙዎቹ የፕሮቴስታንት አብያተ ክርስቲያናት መጽሐፍ ቅዱስ የማያውቀውን "ወንጌላዊ" የተባለውን ሹመት ይጠቀማሉ። ይህም ሹመት ከሕዝብ ወኪል ከሆኑት ሽማግሌዎች ሥር ሆነው በአስተዳደር ሳይሳተፉ በቃሉ ስብከት ብቻ ለሚያገለግሉት የሚሰጥ ነው። ይህም ፈጽሞ ስሕተት ነው። በኤፌሶን 4 ላይ የተጠቀሰው "ወንጌላዊ" የተባለው ሹመት ቄሶችን በመሾም፣ በማስተዳደር፣ ቃሉንና ምሥጢራትን በመስጠት ያገለግላል ስለነበር ቢያንስ ቢያንስ ከቄስ የሚያንሰ ሹመት አይደለም፤ በርግጥም ከሕዝብ ወኪል ሽማግሌ ሹመት በላይ ነበር። በስም ሁለቱም ሹመቶች "ወንጌላዊ" ይባሉ እንጂ ዛሬ የኢትዮጵያ ፕሮቴስታንት አብያተ ክርስቲያናት ወንጌላዊ የሚሉትና ዐዲስ ኪዳን ወንጌላዊ የሚለው አንድ እንዳይደሉ መገንዘብ አለብን።

ፕረስቡተሮስ ወይም ኤጲስ ቆጶስ የተባሉት ቄስ በመባል እንደሚታወቁ ዘርዘረናል። በቷጨማሪም የሕዝብ ወኪሎች ወይም የሕዝብ ሽማግሌዎች ከቀሳውስት ጋር ሆነው ቤተ ክርስቲያንን እንደሚያስተዳድሩ ተመልክተናል። በዚህ ዐይነት መንገድ የሚተዳደሩ አብያተ ክርስቲያናት በምዕራባውያን ዘንድ ፕረስብተራውያን ተብለው ይታወቃሉ። ስለ ፕረስብተራውያን አንድ ሊቅ የሚከተለውን ጽፏል።

የፕረስቢቴሪያን ዋና መለያ ነጥቦች የሚከተሉት ናቸው፤

ሀ. የቀሳውስት እርስ በእርስ የሥልጣን እኩልነት፤ ለ በወኪሎቻቸው ወይም የሕዝብ ወኪሎች በተባሉት ሽማግሌዎች አማካይነት የምእመናኑ ከቤተ ክርስቲያን አስተዳደር ድርሻ መኖር፤ ሐ. የቤተ ክርስቲያን ኅብረት፤ ይህም ኅብረት በእምነትና በሥርዐት ብቻ ሳይሆን ውሳኔዎችን ከታች እስከ ላይ ድረስ በአቤቱታ በማስተላለፍ የቤተ ክርስቲያንን መለኮታዊ ሥልጣን የሚያሳይ ነው።²³

ይህንን ጉዳይ ስለ ቤተ ክርስቲያን አስተዳደር ስንወያይ ዳግመኛ እናነሳለን።

እንግዲህ ከዚህ ንኡስ ክፍለ ትምህርት የተረዳነው አሁን በቤተ ክርስቲያን ውስጥ በዘላቂነት ያሉት የሹመት ስጦታዎች ቅስና፤ የሕዝብ ወኪሎች ወይም ሽማግሌዎች፤ እንዲሁም ዲቁና ናቸው። የቀሩት ማለትም ሐዋርያት፤ ነቢያትና ወንጌላውያን²⁴ መሥራች ስጦታዎች ስለነበሩ መሠረት ተክለው ዐልፈዋል። በዚህም መሠረትና መሪነት ዘላቂ ስጦታዎች ቤተ ክርስቲያንን በመገንባት ላይ ይገኛሉ። የምእመናን የአገልግሎት ስጦታዎች በቤተ ክርስቲያን ውስጥ በሥራ ላይ የሚውሉት በቤተ ክርስቲያን ሹሞች መሪነትና ሥልጣን ሥር መሆኑን ኤፌሶን 4+11-12 ያስረዳል። በቁጥር 11 ላይ የሹመት ስጦታዎችን

ከዘረዘረ በኋላ በቁጥር 12 ላይ ስለ ምእመናን ስጦታና አገልግሎት እንዲህ ይላል፤ “የክርስቶስ አካል እንድትታነጽ ቅዱሳን አገልግሎትን እንዲያከናውኑ ለማስታጠቅ” እንግዲህ ቁጥር 12ን ከቁጥር 11 ጋር በአንድነት ስንመለከተው ትምህርቱ እንደሚከተለው ሊጠቃለል ይችላል፤ “ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ከአብ ቀኝ ከፍ ከፍ ብሎ ስለከበረ በምርኮ ያገኛቸውን ሰዎች አንዳንዶችን ሐዋርያት ሌሎችን ነቢያት ሌሎችን ወንጌላውያን ሌሎችን ቀሳውስት አድርጎ ለቤተ ክርስቲያን ሰጠ። እነዚህንም የቤተ ክርስቲያን ሹሞች የሰጠበት ዓላማ በእነዚህ ሹሞች አገልግሎትና አመራር ምእመናን የየራሳቸውን ስጦታ በሥራ ላይ በማዋል የክርስቶስን አካል ያንጹ ዘንድ ነው።” እንግዲህ ይህንን የምእመናንን ስጦታ ነጥብ በ3ኛው ንኡስ ርእስ ላይ እንወያይበታለን።

ዲያቆናት

በዐዲስ ኪዳን ዘመን በገበረተሰቡ ዘንድ ዲያቆን ማለት የገበታ አገልጋይ፤ አሽከር ማለት ነው። ይህን በመመርኮዝ ጌታችን ራሱን እንደ አገልጋይ አድርጎ አቅርቧል። አስቀድሞ የአብን ፈቃድ ለመፈጸም ስለመጣ እግዚአብሔር በብሉይ ኪዳን “ባሪያዬ” ይለዋል፤ ኢሳ. 53+11። በሉቃስ 22+27 ላይ ጌታችን የሕዝቡ አገልጋይ እንደሆነ ሲናገር፤ ማርቆስ 10+44-45 ደግሞ የጌታችን አገልግሎት ሕይወቱን ለሌሎች ደገንነት አሳልፎ መስጠቱ እንደሆነ ያስተምራል።

ከዚህ አንጻር ቤተ ክርስቲያን ራሷ የክርስቶስን ርኅራኄና አገልጋይነት መግለጥ አለባት። ምእመናን በሙሉ በርኅራኄና በአገልግሎት የታወቁ መሆን አለባቸው።

ይህ እንዲህ ሆኖ ሳለ በዐዲስ ኪዳን የተወሰኑ ወንዶች በተለየ መንገድ በአገልጋይነት ወይም በዲቁና ተሾመዋል፤ ሐ.ሥ. 6+1-6። የዲቁና ሹመት አስፈላጊ የሆነበት ምክንያት በዘመኑ የነበሩት ምእመናን በቁጥር እየበዙ ስለመጡና በተጨማሪም ቊሳዊ ችግሮች ስለነበሩባቸው ይህንን ቊሳዊ ችግር በተመለከተ

²³ James Moffatt in *The Presbyterian Churches* (1928), p. 2.

²⁴ እነርሱም እንደተመለከትነው የሐዋርያት እንደራሴዎች ስለነበሩ ሐዋርያት ሲቀሩ አብረው ቀርተዋል።

“ገበታን እንዲያገለግል” ሰባት ዲያቆናት ተሾሙ። ይህ ሹመት በዘላቂነት ስለሚታይ ሰቤተ ክርስቲያን ውስጥ የቃሉ አገልጋይና እረኛ ቁስ፤ አስተዳዳሪ የሕዝብ ወኪሎች የሆኑት ሽማግሌዎች፤ በሦስተኛ ደረጃ አገልጋይ የሆኑት ዲያቆናት መሾማቸው ነው። ስለዚህ አንዲት መጽሐፍ ቅዱሳዊ ቤተ ክርስቲያን ሦስት ሹመቶች አሏት ማለት ነው።

እነዚህ ዲያቆናት ምን ዓይነት ሰዎች መሆን አለባቸው? ለሚለው ጥያቄ መልሱ በሐዋርያት ሥራ 6፥3 እና በ1ኛ ጢሞቴዎስ 3፥8-13 ላይ ይገኛል።

ለዚህ ሥራ የተሾሙት ወንዶች ብቻ እንደነበሩ ከተጠቁሙት ክፍሎች መረዳት ይቻላል? በዐዲስ ኪዳን ዘመን ሴቶች ዲያቆናት ነበሩ የሚሉ አሉ። ማስረጃ አድርገው የሚጠቀሙባቸው የሚከተሉት ናቸው። ሮሜ 16፥13 በቀጥታ ከግሪኩ ስንተረጉመው እንዲህ ይላል፤ “የክንክራኦስ ቤተ ክርስቲያንን ዲያቆን እጎታችንን ፌቤንን ዐደራ ብያችኋለሁ” በተጨማሪም በ1ኛ ጢሞቴዎስ 3፥11 ላይ “እንዲሁ ሴቶች ደግሞ” የሚለው ነው። ሴቶች የሚለው በዲያቆናት መመዘኛ ውስጥ ጣልቃ የገባው “እንዲሁም ሴቶች ዲያቆናት” ለማለት ነው ይላሉ። ግሪኩ ሁለቱንም ትርጉም ይፈቅዳል፤ ማለትም “እንዲሁም ሚስቶች ደግሞ” ወይም “እንዲሁም ሴቶች ደግሞ” ተብሎ ሊተረጎም ይችላል።

1ጢሞ 3፥11ን “እንዲሁም ሚስቶች ደግሞ” ብለው የሚተረጎሙ፤ ሮሜ 16፥13 ደግሞ ፌቤን እንደማንኛውም ተራ ምእመን ትሰጥ የነበረውን የእንግዳ ተቀባይነት አግልግሎቷን የሚያስረዳ አድርገው ይወሰዱታል። ዶክተር ሰተፊኒ ብላክ እንደሚሉት ከሆነ ግን ግሪኩ በወንድ ጾታ የተነገረ ስለሆነ፤ የፌቤን ዲያቆንነት የተራ አገልግሎት ሳይሆን የሹመት አገልግሎት ነው²⁵። በተጨማሪም 1ጢሞ 3፥11 “እንዲሁም ሴቶች ደግሞ” ሲል ትክክለኛ ትርጉም የዲያቆናት ሚስቶች

ሳይሆን፤ ራሳቸው ሴቶች ዲያቆናትን ነው የሚለው አስተያየት በቀላሉ ሊታይ አይገባውም። ስለዚህ በአዲስ ኪዳን ዘመን እነፌቤን የሴቶች ዲያቆናት ነበሩ የሚለው አቋም መጽሐፍ ቅዱሳዊ አይደለም ለማለት ያስቸግራል። ሆኖም ዲያቆን መሆንና ሽማግሌ ወይም ቁስ መሆን አንድ እንዳይደሉ በጥንቃቄ ማስተዋል አለብን። ዶክተር ሰተፊኒ ብላክ ያስተዋሉት በሮሜ 16፥1 ላይ የፌቤንን ዲያቆንነት ሲጠቅስ የወንድ ጾታ መጠቀሙ የሹመት ዲቁና መሆኑን ያረጋግጣል ሲሉ ሚዛናው የሆነ አስተያየት ይመስለኛል። ነገር ግን ቀጥለው ከነጻውሎስ አገልግሎት ጋር በማወዳደር በቤተ ክርስቲያን ፌቤን እንደሽማግሌ ወይም እንደቁስ ሆና ተሾማ ነበር ማለታቸውን ይህ ሊደግፈው አይችልም። ቢበዛ ይህ ክርክራቸው ሊያረጋግጥ የሚችለው ፌቤን በሹመት ዲያቆን መሆንዋን ነው።

ሆኖም ይህ ውይይት “ሴቶች በቤተ ክርስቲያን አገልግሎት ውስጥ ምን ድርሻ ተሰጥቷቸዋል?” የሚለውን ጥያቄ በማንሣት መልሱን ከመጽሐፍ ቅዱስ እንድንመረምር ያደርገናል።²⁶

ከዚያ በፊት ግን ስለ ዲቁና ሳንጠቅስ የማናልፈው ነገር አለ፤ ያም በኢትዮጵያ ወንጌላውያን አብያተ ክርስቲያናት ዘንድ የዲቁና ሹመቱም ሆነ አገልግሎቱ በትክክል ሲሠራባቸው አይታዩም።

በዐዲስ ኪዳን ቤተ ክርስቲያን የቀሳው ችግር በምእመናን ዘንድ ሲኖር ያን አገልግሎት የሚያስተናግዱ ዲያቆናት እንደነበሩ አይተናል። ነገር ግን በኢትዮጵያ አብያተ ክርስቲያናት ዘንድ ምእመናን ቀሳውን በተመለከተ በችግር ሲደቅቁ የቃሉ አገልጋዮች እነዚህን ችግረኛ አባሎች ምን ያህል የመከታተልና ርዳታን ከምእመናን ያቀናብራሉ? አባሎችን ቀሳው ችግራቸውን

²⁵ የዲቁና ሹመት ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን እንደምታደርገው ወደ ቅስና የሚያሸጋግር ሹመት ሳይሆን፤ ራሱን የቻለና በአንድ ሰው ሕይወት ውስጥ በዘላቂነት በሥራ ላይ ሊውል የሚገባው ነው። ጋብቻንም በተመለከተ ዲያቆናት ሳያገቡ ቁይተው ካገቡ ግን ወደ ቅስና ሹመት መተላለፍ አለባቸው የሚለው በተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ዘንድ ያለው አስተሳሰብ መጽሐፍ ቅዱሳዊ አይደለም።

²⁵ Dr. Stephanie Black, *Women in Church Leadership*, Unpublished paper; Evangelical Theological College, Ethiopian Graduate School of Theology.

ሳሉት የቤተ ክርስቲያን ሹሞች የመናገር ድፍረትና እንረዳለን የሚል እምነት አላቸው ወይ?

ዐዲስ ኪዳን በቤተ ክርስቲያን ያሉ የቀላዊ ችግሮችን ቤተ ክርስቲያን ዐቅሟ በሚፈቅድላት ልትረዳቸው እንደሚገባት ያስተምራል። ስለዚህ ነገር የሚከተሉትን ክፍሎች አንብቦ መረዳት ይቻላል፤ ሐ.ሥ. 6+1-7፤ 11+27-30፤ 1ቆሮ 16+1-4፤ 2ቆሮ ምዕራፍ 9 እና 10። እነዚህ ክፍሎች ምእመናን መረዳት የሚገባቸው መሆኑን ብቻ ሳይሆን፤ የዲያቆናት አገልግሎትም የክርስቶስን ርኅራኄ የሚገልጥ መሆኑን በተጨማሪ ይገልጣሉ። ሐዋርያው ጳውሎስ ለምእመናን መዋጮ መስብሰብ እንዳለበት እያስረዳ ሳለ፤ የሚከተለውን ጻፈላቸው፤ “የኔታችንን የኢየሱስ ክርስቶስን ጸጋ ታውቃላችሁና፤ በእርሱ ድክነት እናንተ ባለጠጎች ትሆኑ ዘንድ እርሱ ሀብታም ሆኖ ሳለ ለእናንተ ሰላ ድካ ሆነ”፤ 1ቆሮ 8+9። ይህ አገልግሎት እጅግ አስፈላጊ ስለሆነም ነው ራሱን የቻለ “ዲያቆናት” የተሰኘ ሹመትን የያዘው። ስለዚህ ቤተ ክርስቲያን የክርስቶስን አዳኝነት መስበክ ብቻ ሳይሆን፤ የክርስቶስንም ርኅራኄ በዲቁና (በምሕረት) አገልግሎት መግለጥ አለባት። ይህም የምሕረት አገልግሎት ክርስቶስ በመንፈስ ቅዱስ መሪነት በሐዋርያት እጅ በመሠረተው የዲያቆናት ሹመት አማካይነት ሊሆን ይገባዋል።

የሴቶች አገልግሎት

በአሁኑ ዘመን ስለ ሴቶች አገልግሎት በሁሉም ኅብረተሰብ ውስጥ ብዙ ክርክር አለ። አሁንም አስቀድመን ማየት ያለብን ስለ ሴቶች አገልግሎት መጽሐፍ ቅዱስ ምን ይላል? የሚለውን ጥያቄ ነው።

መጽሐፍ ቅዱስ ታላላቅ ሥራዎችን የፈጸሙ ሴቶችን ታሪክ ይጠቅሳል። ጥቂቶቹንም እንደሚከተለው መዘርዘር ይቻላል፤ ሣራ፤ ርብቃ፤ እሥራኤል በግብፅ በነበረችበት ጊዜ የረዲቸው አዋላጆች፤ ረሐብ፤ ሚሪያም፤ ዲቦራ፤ ነቢዪቱ የሚላት የኢሳይያስ ሚስት፤ የኔታችን እናት ማርያም፤ የመጥምቁ ዮሐንስ እናት፤ ኤልሳቤጥ፤ ጽርስቅላ፤ ፌቦን፤ የጢሞቴዎስ አያት። እነዚህ ሁሉ

በተለያዩ መንገዶች በእግዚአብሔር ማኅበር ውስጥ (በቤተ ክርስቲያን ውስጥ) እግዚአብሔርን በማገልገል የታወቁ ነበሩ። ሆኖም ከእነዚህ መካከል አንድም በሹመት ያገለገለች የለችም።

“ዲቦራና የኢሳይያስ ሚስት ነቢያት ነበሩ፤ ነቢይነትም ሹመት ነበር” የሚሉ ሊኖሩ ይችላሉ ይሆናል። ነገር ግን የእነዚህንና በዐዲስ ኪዳንም የፈልጸን ሴቶች ልጆች ሁኔታ በጥንቃቄ ስንመረምረው፤ የነቢይነት ሰጦታን ተቀብለው በተወሰነ ደረጃ ያገለገሉ ነበር እንጂ መንፈሳዊ ሹመትን ይዘው የእግዚአብሔርን ሕዝብ በመምራት ሲያገለግሉ አንመለከትም። በተለይ የዲቦራን ሁኔታ ብንመረምረው እግዚአብሔር ባርቅን ለእስራኤል አዳኝ አድርጎ ሲጠራው፤ ወደ ጦርነቱ ብቻዬን አልሄድም ባለ ጊዜ ዲቦራ አብራው ሄደች፤ ነገር ግን በመሪነት ሳይሆን በአበረታችነትና በረዳትነት እንደነበረ እናነባለን። ያለ እርሷ መሄድም እንደነበረበትና እርሷ አብራ ብትሄድ ግን የድል ክብሩ ለሴት እንደሚሆን አስታወቀችው፤ መሳ 4+9። በቃሏም መሠረት ሲሰሮን የገደለች ሴት እንጂ እርሱ እንዳልነበር እናነባለን። ስለዚህ የዲቦራ ታሪክ የሴቶችን መሪ መሆን ሳይሆን እግዚአብሔር መሪዎችን የሚያስነሣው ከወንዶች መካከል መሆኑን ያረጋግጣል። እንዲያውም እርሷ በነቢይነት እያገለገለች እያለች፤ ሴት መሪ እንድትሆን የእግዚአብሔር ፈቃድ ቢሆን ኖሮ ለምን ባርቅን ማስነሣት አስፈለገው? በተጨማሪም ዲቦራ በነቢይነት እያገለገለች እያለች እግዚአብሔር እስራኤልን ማዳን ሲወስን በእርሷ በኩል ሳይሆን ባርቅን ጠራ። በተጨማሪም በዕብራውያን 11+32 ላይ ባርቅ ብቻውን ነው የተጠቀሰው። ይህ ማለት የዲቦራ ድርሻ ኮላሳ ነበር ማለት ሳይሆን፤ ሹመትን በተመለከተ ለእርሷ ድርሻ አለመኖሩን ለማመልከት ብቻ ነው። በእግዚአብሔር መንግሥት የአገልግሎት ዋጋና ክብር በሹመት እንደማይለካ መዘንጋት የለብንም። ይህን ለማረጋገጥ ብዙም ሳንደክም በቀላሉ የኔታችንን እናት ማርያምን መጥቀስ ይቻላል። የትኛው ሹመት ነው በክብርም ሆነ በአገልግሎት ውጤት ከእርሷ ድርሻ በልጦ የሚገኘው?

በብሉይ ኪዳን ሴቶች ቋሚ ከሆኑት ሹመቶች፤ ማለትም ከክህነትና ከንጉሥነት ተካፋይ አልነበሩም። ሐዋርያው ጳውሎስም ሴቶች በሥልጣን እንዳያስተምሩ አስታውቋል፤ 1ጢሞ 2፡11-15። እንግዲያስ የዲቦራንም ሆነ የፊልጶስን ሴቶች ልጆች በነቢይነት አገልግሎት፤ በተራ አማኝነታቸው ጊዜያዊ መገለጥን ለሕዝቡ ማስተላለፊያ ብቻ አድርጎ እግዚአብሔር ተጠቅሞባቸዋል ማለት ነው። ለምሳሌ የኔታን ትንሣኤ በመጀመሪያ ለሐዋርያት ያበሠሩ ሴቶች እንደነበሩ ወንጌል ይመሰክራል፤ ማር 16። እንዲሁም በኔታም መጸነስ በመጀመሪያ እግዚአብሔር ሕዝቡን ስለ መጐብኘቱ ያወቁና ምስጋና ያቀረቡ ሴቶች እንደነበሩ በወንጌል ማንበብ ይቻላል፤ ሉቃ 1፡26፤ 1፡39-45።

ይህን ሁሉ የሴቶችን በእግዚአብሔር ማገበር ውስጥ ማገልገል ከመጽሐፍ ቅዱስ ስናነብ፤ “ለምን ነው በአሁኑ ጊዜ ሹመትን ያላካተተ ነገር ግን እንደ መጽሐፍ ቅዱስ ዘመን ሴቶች በቤተ ክርስቲያን ውስጥ የአገልግሎት ቦታ የሌላቸው?” የሚለውን ጥያቄ ልናነሣ ያስፈልጋል።

የዘላለምን ሕይወት አብረው ከወንዶች ጋር ወራሾች መሆናቸውን እንዲሁም በልጅነት በወንዶችና በሴቶች መካከል ምንም የክብር ልዩነት እንደሌለ መጽሐፍ ቅዱስ በግልጽ ያስተምራል፤ ገላ. 3፡26-29፤ 1ኛ ጴጥ. 3፡7።

ነገር ግን ከላይ እንደተዘረዘረው፤ የሹመት ስጦታዎች ዓላማ፤ ቅዱሳን እንደየስጦታቸው የክርስቶስን አካል እንዲገነቡ ማሰማራት ስለሆነና ሴቶችም ከሌሎቹ ቅዱሳን ጋር ከእነዚህ የአገልግሎት ስጦታዎች ተካፋዮች ስለሆኑ፤ የክርስቶስን አካል እንዴት ለማግኘት ሊሰማሩ እንደሚችሉ ቤተ ክርስቲያን ነገሩን በጥብቅ ልትመረምር ይገባታል።

ዐዲስ ኪዳን ከሚያስተምረን ነገሮች አንደኛው መንፈስ ቅዱስ በበዓለ ነምሳ ቀን በወንዶችም በሴቶችም ላይ መውረዱን ነው። መንፈስም ሲወርድባቸው ወንዶችም ሴቶችም ትንቢትን እንደሚናገሩ ግልጥ ነው፤ ሐ.ሥ. 2፡18። ደግሞም ሐዋርያው

ጳውሎስ ስለ ቅዱሴ ሥርዐት መመሪያ ሲሰጥ ሴቶች ትንቢት ሲናገሩ ወይም ሲጻልዩ ራሳቸውን መሸፈን እንደሚገባቸው ይናገራል፤ 1ቆሮ. 11፡5። በዚህ መልእክቱ በምዕራፍ 14፡34-36 ደግሞ ሴቶች በማገበር ሙናገር እንደማይገባቸው ያስተምራል። በ11፡5 ላይ በቅዱሴ ጊዜ ሴት ከማገበረቱኞቹ አንዷ በመሆን ሥልጣንን ሳትሻማ ከሥልጣን ሥር በመሆን፤ ራስን በመሸፈን፤ ሲፈቀድላት ተራዋን ጠብቃ መናገር መቻሏን ሲያስተምር፤ በ14፡34-36 ላይ ደግሞ እያስተማረ ያለው ስጦታዎች በሥርዐት በሥራ ላይ እንዲውሉ የማስተዳደር ጉዳይን በማስመርከዝ ነው፤ 14፡29-30። ስለዚህ በዚህ ክፍል መሠረታዊው ጉዳይ “መለየት” ስለሆነ ያም ሥራ ሊከናወን የሚገባው በመሪዎቹ ነው። ከመሪዎቹ ውስጥ ሴቶች ስለሌሉበት በዚያን ወቅት፤ ማለትም ትንቢትን በመለየት ወቅት ዝም ማለት ይገባቸዋል።

በዚህ ክፍል ሐዋርያው “መለየት” ሲል በጉባኤ ሰብሰባ ጊዜ በትንቢት መልክ የሚቀርበውን ትምህርት ሐሰተኛ ወይም እውነተኛ መሆኑን መገምገም ማለት ነው። ይህ ግምገማ ራሱ ሐዋርያው ጳውሎስ እያደረገ ያለው ነው። በጉባኤ ውስጥ ሰሕተትን ማረም፤ አጥፊዎችን እንዲገሡ መሪዎችን በእኩልነት ማሳሰብ የመሳሰሉት መለየት ከተባለው ሥራ ውስጥ የሚካተቱ ናቸው። ይህም ዐይነቱ ሥራ በመሪዎቹ እጅ ሊሆን ይገባዋል። በዚህ የግምገማ ሥራ ላይ ሊሰማሩ የሚገባቸው በግልጽ መሪዎቹ ሊሆኑ ይገባል፤ ስለሆነም ሴቶች በዚህ ተግባር ውስጥ ተካፋይ ሊሆኑ አይገባም ማለት ነው። በመሪዎች ሊደረግ በሚገባው በዚህ የግምገማ ተግባር ሴቶች ብቻ ሳይሆኑ ሌሎችም በመሪነት ደረጃ ውስጥ የሌሉ ወንዶችም ሊሳተፉ አይገባም። መሪዎቹ ከሌሉ፤ ጉባኤው ያለመሪ የቤተ ክርስቲያንን ጉባኤ ሊያካሂድ አይገባውም። ሰብሳቢዎች ሆነው ጉባኤውን ለሰብሰባ የሚጠሩና የሚመሩ የቤተ ክርስቲያን ቄሶች ናቸው። በተለይም ቄሶች ጉባኤውን በስብሰባው ወቅት በግንባር ቀደምትነት ማስተናገድ ይኖርባቸዋል። በመሪዎቹ ጠሪነትና መሪነት ጉባኤው እውን ሲሆን፤ በሰብሰባው ላይ የሚካሄዱት ተግባራት

በሙሉ በመሪዎቹ ፈቃድና አስተናጋጅነት መከናወን አለባቸው። የመሪዎቹ ፈቃድ ሲባል፤ ጌታ በቃሉ በሰጠው መመሪያ መሠረት ማለት ነው።

ትንቢት ተናጋሪዎችን ሌሎች ይለዩአቸው ያለው፤ ትንቢት እንዴት መስተናገድ እንደሚገባው መመሪያ እየሰጠ እያለ መሆኑን የሚያሳይ ነው። በዚህ በመለየት ሥራ ላይ ምናልባት አምባገነንነት ሊነሣ ይችላል። አንዱ ወይም አንዷ “እግዚአብሔር እንዲህ ይላል” ቢሉ፤ ከመሪዎቹም ውስጥ በተለይ ቄሱ ተው ቢል፤ መንፈስ አናገረኝ ያለው ሰው ሊቈጣ ይችላል። ለመሪው ተግሣጽና ምክር እንቢተኝነትን ሊያሳይ ይችላል። በዚህ ዐይነቱ የመለየት ተግባር መሪዎች ያልሆኑ በተለይም ሴቶች በመሪነት ደረጃ እየተካሄደ ባለው ሥራ ውስጥ ጣልቃ ገብተው ቢናገሩ ነውር ይሆንባቸዋል። በጭምትነታቸው ሊታወቁ የሚገባቸው ሴቶች በጉባኤ ላይ በሚደረገው የመለየት ውይይት ላይ በተጋፋጭነትና በተናጋሪነት ሊታወቁ አይገባም። በዚህ “መለየት” በተባለው የሥልጣን አገልግሎት ላይ ሴቶች ሐሳብ ቢኖራቸው በቤታቸው ከባሎቻቸው ጋር ሊወያዩ ይችላሉ፤ በጉባኤ ግን ዝም ሊሉ ይገባቸዋል።

ሐዋርያው ይህን ስለ ሴቶች ምክር የሰጠው እንዲሁ ስለ ቤተ ክርስቲያን ጉባኤ አመራር ደንብ እያወጣ እያለ ሳለ አልነበረም። ነገር ግን በቆሮንቶስ ቤተ ክርስቲያን ተከሥተው በነበሩ ችግሮች ላይ የእርማት ርምጃ እንዲወስዱ ይጽፍላቸው በነበረበት ወቅት ነው። በመካከላቸው ብዙ ችግሮች ነበሩ፤ ከእነዚህም ችግሮች ውስጥ አንዱ ሴቶች ቦታቸውንና በተፈጥሮ የሚያምርባቸውን ጭምትነት ትተው የመሪዎችን ሥልጣን መጋፋታቸው ነበር። በዚህ በሥልጣን መጋፋት ያጠፉት ወንዶች ቢሆኑ ኖሮ በእነርሱ ላይ ያተኮር ነበር። መሪዎችን መጋፋት በማንም አያምርም። ወንዶችም ሆኑ ሴቶች መሪዎችን የሚያስቸግሩና ከሥርዐት ውጭ ሆነው መገኘት አይገባቸውም። ተመሳሳይ በሆነ መንገድ በዕብራውያን 13+17 ላይ ሴቶችም ሆኑ ወንዶች ምእመናን ለመሪዎቻቸው መገዛት እንዳለባቸው ተጽፏል።

ይህን ሐሳብ በዚህ መንገድ ከተረዳነው፤ ሴቶች ትንቢት ሲናገሩ ራሳቸውን መሸፈን አለባቸው ከሚለው አነጋገር ሴቶች ትንቢት መናገር ተፈቅዶላቸው እንደነበር እንገነዘባለን። በሌላ በኩል ደግሞ የትንቢት ስጦታ በተግባር ላይ እየዋለ በነበረበት ወቅት ሴቶች ሥልጣንን ጨብጠው አንተ ዝም በል ወይም አንተ ተናገር እያሉ ከመሪዎች ጋር መጋፋት አልነበረባቸውም። ይህን ከመሪዎቻቸው ጋር የመጋፋት ስሕተት ለማረም ሐዋርያው ሴቶች በማኅበር ዝም ይበሉ ብሏል። ከዚህም ለዛሬው ዘመን የምናገኘው ትምህርት ሴቶች ከመሪዎች ሥር ሆነው መሪዎች በፈቀዱላቸው መንገድ ቤተ ክርስቲያንን ማገልገል እንጂ በቤተ ክርስቲያን ሹመት መሰለፍ የሌለባቸው መሆኑን ነው።

ስለዚህ ዝምታው ከሁሉም ወንዶች ተለይተው ከሴትነታቸው የተነሣ የታዘዘ ሳይሆን ከመሪዎች ጋር ተጋፊ የነበረውን ጠባያቸውን የሚያመለክት ነበር። ሴቶች የመንፈስ ቅዱስ መላት ተካፋይ እንደመሆናቸው መጠን የአገልግሎትም ተካፋዮች ሊሆኑ ይገባል። የተከለከሉት የቤተ ክርስቲያን ሹመትን እንጂ አገልግሎትን እንዳልሆነ በግልጽ ልንረዳ ይገባናል። ሴቶች ከወንዶች ጋር የዘላለምን ሕይወት፤ የመንፈስ ቅዱስን ጥምቀትና የመንፈስ ቅዱስን ስጦታዎች ተካፋይ ናቸው። አገልግሎትንም እንደ ስጦታቸው በመሪዎች አሰማሪነት መፈጸም ይገባቸዋል።

ሐዋርያው ለሴቶች ሥልጣንን መከልከሉ አከራካሪ ሊሆን አይገባውም፤ ምክንያቱም በማያከራክር መንገድ አስተምሯልና። በ1ኛ ቆሮንቶስ 14÷34-35 ላይ የሚከተለውን ጽፏል፡ “ሴቶች በኅበር ዝም ይበሉ፤ ሕግ ደግሞ እንደሚል እንዲገዙ እንጂ እንዲናገሩ አልተፈቀደላቸውምና። ለሴት በማኅበር መካከል መናገር ነውር ነውና፤ ምንም ሊማሩ ቢወዱ በቤታቸው ባሎቻቸውን ይጠይቁ።” ዝምታን የታዘዙት በሥልጣን በማስተማርና ወይም ባለሥልጣንን በመጋፋት እንዳይናገሩ መከልከላቸው እንደሆነ ከላይ ዘርዝረናል። ሐዋርያው ይህን ለሴቶች የቤተ ክርስቲያን ሹመት መከልከሉን የመሠረተው፤ አንዳንዶች እንደሚሉት ባህልን በመመርኮዝ ሳይሆን

የእግዚአብሔርን ሥርዐት መሠረት በማድረግ ነው። በ1ኛ ጢሞቴዎስ 2፥11-12፣ “ሴት በጌገር ሁሉ እየተገዛች በዝግታ ትማር፤ ሴት ግን በዝግታ ትኑር እንጂ ልታስተምር ወይም በወንድ ላይ ልትሠለጥን አልፈቅድም።” ሐዋርያው ይህን በቆሮንቶስ በጻፈው ተመሳሳይ ትምህርት ላይ ያስመረከው በሚከተሉት ጊዜና ባህል በማይሸራቸው ሁለት መለኮታዊ ትእዛዛትና ሥርዐታት ነው። “አዳም ቀድሞ ተፈጥሮአልና፤ በኋላም ሔዋን ተፈጠረች። የተታለለም አዳም አይደለም፤ ሴቱ ግን ተታልላ በመተላለፍ ወደቀች።” ሐዋርያው ለሴቶች ሹመትን የክለክለበት ምክንያቶቹ አንደኛ አዳም በመጀመሪያ ስለተፈጠረ በቤተ ክርስቲያንና በቤተ ሰብ ውስጥ ወንድ ራስነትን ይዟል። ሁለተኛ ሴት በመጀመሪያ በመታለል ስለወደቀች በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ሥልጣን እንዳትይዝ ተከልክላለች። ሐዋርያው በዚህ በ1ኛ ጢሞቴዎስ ምዕራፍ 2 ላይ ማስተማርን የክለክለው ማንኛውንም ዐይነት ማስተማር ሳይሆን በሹመት ወይም በሥልጣን ማስተማርን ነው። ይህንንም የምንረዳው ዝቅ ብሎ በምዕራፍ 3 ላይ ስለ መሪዎች ያስተምራል። ጠቅላላ መልእክቱም ለጢሞቴዎስ እንዴት መሪዎችን እንደሚሾም የተሰጠ መምሪያ ለመሆኑ ምዕራፍ 1 ቍጥር 15 ላይ ስለ ሹሞች ከዘረዘረ በኋላ በቍጥር 15 ላይ “በእግዚአብሔር ማደሪያ ቤት መኖር እንዴት እንደሚገባ ታውቅ ዘንድ እጽፍልሃለሁ” ያለው ይህን ያረጋግጣል። ይህ ዕውቀት መሪዎችን መሾምና በሥልጣን ችግሮችን ማስተካከል መሆኑን እንገነዘባለን፤ 1፥3።

በዚህ በጢሞቴዎስ ምዕራፍ 2፥11-12 ላይ ስላስተማረው ትምህርት ዶክተር ስቴፊኒ ብላክ ሐዋርያው ሴቶች በቤተ ክርስቲያን ሥልጣን እንዳይዙ ወይም በሥልጣን እንዳያስተምሩ አይከለክልም በማለት የሚከተሉትን ማስረጃዎች ያቀርባል። መሠረታዊ ክርክራቸው በዚህ በጢሞቴዎስ 2 ላይ ያለው ክፍል ለመረዳት ከባድ ስለሆነ፤ የሴቶችን የማገልገል ዕድል የሚከለክል ሆኖ መወሰድ የለበትም። ከባዱ ጥቅስ ግልጽ በሆነው ጥቅስ መብራራት ስላለበት፤ ይህን ክፍል ሐዋርያው በሌላ ክፍል በጻፋቸው መተርጎም አለብን ይላል። ስለሆነም የሚከተሉትን

ግልጽ ናቸው የሚሏቸውንና እንዲሁም ሴቶች በሥልጣን እንዳስተማሩ ያረጋግጣሉ የሚሏቸውን ጠቅሰዋል። 1ኛ ሐዋርያው በገላትያ 3፥28-29 ላይ በሴቶችና በወንዶች መካከል ልዩነት የለም ብሏል ይላል። ነገር ግን ይህ ጥቅስ ጸጋን በመቀበልና በደገንነት ክብር ወንዶች ከሴቶች እንደማይበልጡ የሚያስረዳ እንጂ ስለ ቤተ ክርስቲያን ሹመት የሚያስረዳ አይደለም። በመሠረቱ ምንም እንኳ ወንዶች የቤተ ክርስቲያን ሹመት ይቀበሉ ብንልም፤ ሁሉም ወንዶች የቤተ ክርስቲያንን ሹመት መቀበል እንደማይችሉ ግልጽ ነው። የቤተ ክርስቲያንን ሹመት መቀበል የአገልግሎት ጉዳይ እንጂ የእኩልነት አለመሆኑን በዚህም መረዳት ይቻላል። ስለዚህ ዶክተር ስቴፊኒ ብላክ የሴቶችን መሾም መጽሐፍ ቅዱስ አይከለክልም ለሚሉት ክርክራቸው ይህ የገላትያ 3፥28-29 ጥቅስ ማረጋገጫ ሊሆን አይችልም።

2ኛ ሴቶች በማስተማርና በማገልገል ይሠሩ እንደነበር ተጽፏል ብለው ሮሜ 16፥1-7; ሐ. ሥ. 18፥26ን ይጠቅሳሉ። እስኪ እነዚህን ክፍሎች በጥንቃቄ እንመርምራቸው። እውነትም ዶክተር ስቴፊኒ ብላክ እንደሚሉት እነዚህ ክፍሎች ሴቶች በሥልጣን በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ያስተምሩ እንደሆነ ወይም የቤተ ክርስቲያን ሹመት ተቀብለው ነበር ይሉ እንደሆነ በጥንቃቄ ልንመረምራቸው ያስፈልጋል።

ሀ) ፌቤን፡- ስለ ፌቤን ከላይ ስለሴቶች ዲያቆናት ቡተወያየንበት ላይ ሐሳባችንን አስረድተናል።

ለ) ጵርስቅላ፡- ዶክተር ስቴፊኒ ስለ ጵርስቅላ የጻፉት ጵርስቅላ ከባሏ በበለጠ የመጽሐፍ ቅዱስ እውቀት እንደነበራትና እነ አጵሎስን ከባሏ ከአቂላ ጋር ማስተማሯን (ሐ.ሥ. 18፥18-19) መጠቁማቸው ጵርስቅላ የቤተ ክርስቲያን ሹም ነበረች ለሚላው ነጥባቸው ማረጋገጫ ሊሆን አይችልም። ሴቶች ሽማግሌ ወይም ቄስ ሳይሆኑ፤ ነገር ግን በቤተ ክርስቲያን ውስጥ እንደ ማንኛውም ያልተሾመ ወንድ በሽማግሌዎች ሥልጣን ሥር ሆነው ማስተማር እንደሚችሉ በጥንቃቄ ልናስብበት ይገባል። ነገር ግን ቅስናን

ወይም ሽምግልናን በሹመት ሊቀበሉ ይችላሉ የሚለው አቋም ከ1ኛ ጢሞቴዎስ 2፥11-12 ጋር ይጋጫል።

ሐ) የሊያን፡ ዶክተር ስቴፈኒ የሊያን ሴት ነበረች፤ በዚህ በሮሜ 16፥7 ላይም ሐዋርያው ጳውሎስ “በሐዋርያት መካከል ታላቅ ሥፍራ ያላቸው” ሲል የሊያን ከ12ቱ ሐዋርያት መካከል አይሁን እንጂ፤ እንደነበርናባስ የቤተ ክርስቲያን ሹም ነበረች ብለው ይከራከራሉ። ነገር ግን ስለዚህ ነገር ወርድ ፓወር²⁷ የተባሉት ሊቅ የዩሊያንን ሴት መሆን ወይም ወንድ መሆን፤ ሐዋርያ መሆን ወይም አለመሆን፤ በሁለቱም ወገን የቀረቡትን የሊያውንት ክርክሮች በጥንቃቄ አቅርበው ከመረመሩ በኋላ፤ የሚከተለውን መደምደሚያ ሐሳብ ያቀርባሉ። 1ኛ ስለዩሊያን ጸታ በሁለቱም በኩል እኩል የሆኑ የሊያውንት ድምጽ ስላለ፤ ዩሊያን ሴት ነበረች ብሎ በርግጠኝነት አቋም መውሰድ አይቻልም። ሁለተኛ ዩሊያን ሴት ነበረች ቢባልም፤ ሐዋርያ ነበረች ለማለት አያስችልም፤ ምክንያቱም “በሐዋርያት መካከል ስመጥሮች” ተብሎ የተተረጎመው “በሐዋርያት ዘንድ የታወቁ” ተብሎም መተርጎም እንደሚቻል ሊቃውንት ይመሰክራሉ። ስለዚህ ዶክተር ስቴፈኒ የዩሊያንን ሴት መሆን ወይም ሹም መሆን ከዚህ ከሮሜ 16፥7 ላይ ማረጋገጥ አይችሉም። እንዲህም ስለሆነ፤ 1ጢሞ 2፥11-12ን ግልጽ በሆኑ ክፍሎች ብርሃን እንመርምረው ብለው ያቀረቧቸው ጥቅሶች በቂ አይደሉም ማለት ነው። እንዲያውም 1ጢሞ 2፥11-12ን ግልጽ አይደለም ማለታቸውን ብዙ ሊቃውንት አይቀበሉትም።

ነገር ግን 1 ጢሞ 2፥11-12 ግልጽ አይደለም የሚሉባቸው ምክንያቶች በቂ አይደሉም። አንደኛ “ምንጊዜም ቢሆን ሴቶች እንዳያስተምሩ ወይም በወንዶች ላይ ሥልጣን እንዲይዙ አልፈቅድም” ነው ያለው ወይስ “በአሁኑ በኤፌሶን ችግር ምክንያት ሴቶች በኤፌሶን ቤተ ክርስቲያን እንዳያስተምሩና በወንዶች ላይ ሥልጣን እንዳይዙ” ብቻ ነው የክለክለው? የግሪኩ ግሥ ለሁለቱም አነጋገር ይፈቅዳል ይላሉ። ለዚያን ጊዜ

እንደነበር መከራከር አያስፈልግም፤ ሆኖም የሐዋርያው ትምህርት ለሁልጊዜም ለመሆኑ ማስረጃ የሚሆነን ሐዋርያው የሚሰጣቸው መከራከሪያዎች ናቸው። እነርሱም የአዳም በመጀመሪያ መፈጠርና የሔዋን በመጀመሪያ መሳሳት ናቸው፤ 1ጢሞ 2፥13-14። ርግጥ ነው የሔዋን አፈጣጠር የአዳም እኩል ሆኖ ለመሆኑ የዕብራይስጡ ቃል “መሰለ” ወይም “እኩያው” የሚል ሐሳብ መያዙ ያረጋግጣል። እንዲሁም በክርስቶስ ወንድና ሴት እኩል እንደሆኑ ገላትያ 3፥28-29 ያረጋግጣል። ነገር ግን ሐዋርያው እዚህ ላይ የሚናገረው ስለ እኩልነት ሳይሆን፤ ማንኛቸው መሪዎች ይሁኑ፤ ሴት ወይስ ወንድ፤ ወይስ ከሁለቱም? ስለሚለው ነው። ሔዋንና አዳም እኩል ቢሆኑም፤ መሪ የሆነው አዳም ነበር። የሆነበትም በባሕርዩ ከሔዋን ስለበለጠ ሳይሆን፤ ቀድሞ ስለተፈጠረ ነው። ሁለተኛም ሔዋን ቀድሞ ስለተሳሳተች ነው ይላል። ርግማኑ ሴት ከወንድ ሥልጣን ሥር መሆንዋን ለመጀመሪያ ጊዜ አላመጣም፤ ምክንያቱም የሴት ከወንድ ሥልጣን ሥር መሆን በመጀመሪያ የተመሠረተው በአፈጣጠር ቅደም ተከተል ስለሆነ ነው። ስለዚህ ርግማኑ ሴት በወንድ ሥልጣን ሥር መሆንዋን አጠናክሯል ማለት ይቻላል። የኃጢአት ርግማን በክርስቶስ ተነሥቷል ብንልም እንኳ፤ ሐዋርያው የክርስቶስን ወንጌል እየሰበከ እያለ ነው ያ በመጀመሪያ በኃጢአት መውደቁ የመሪነትን ክብር አሳጥቷታል ብሎ የተናገረው። ስለዚህ ይህ የሐዋርያው አነጋገር ግልጽ አይደለም ለማለት ያስቸግራል።

ዶክተር ስቴፈኒ “በወንድ ላይ ሥልጣን እንዲኖራት አልፈቅድም” ሲል የግሪኩ ቃል “አውሴነቲይን” የሚለው በሌላ ቦታ ስላልዋለ፤ ትክክለኛ ትርጉሙን ማወቅ አይቻልም፤ አንዳንዶችም የዚህን ቃል ትርጉም ትክክለኛ ሥልጣንን ሳይሆን በመጋፋት ሥልጣን መያዝን ይገልጣል ብለው ይተረጎሙታል፤ ስለዚህ በኤፌሶን የነበሩ ሐሰተኛ አስተማሪዎች ምናልባት ሴቶች ሳይሆኑ አይቀሩም፤ ስለዚህ ግሡ የሚጠቀሙት ያንን ሐሰተኛ አስተማሪነታቸውን እንዲያቆሙ ነበር እንጂ ሴቶችን በሁሉም ቦታ ለሁሉ ጊዜም መክልከሉ አይደለም” ይላሉ። ነገር ግን

²⁷ The Ministry of Women in the Church; SPCK, Australia 1996, pages 141ff.

ሐዋርያው ሴት በጸጥታና በሙሉ መገዛት ትማር፤ ካለ በኋላ ነው ሴቶች በወንዶች ላይ ሥልጣን እንዲይዙ አልፈቅድም ያለው። የኋለኛው አነጋገር (አውሴንቴይን) ግልጽ አይደለም ቢባልም፤ ለዚህ አነጋገር መነሻው ሴቶች በመገዛትና በጸጥታ መኖር እንዳለባቸው የተናገረው ነው። “አውሴንቴይን” የሚለው ቃል በምንባቡ ትርጉም መታየት ይኖርበታል። እንግዲህ ምንም እንኳ ሐዋርያው የሴቶችን ከወንዶች ጋር እኩልነት ቢያስተምርም፤ የሴቶች አፈጣጠር ከአዳም ጋር እኩል ቢሆንም፤ እንዲሁም ሐዋርያው በሌላ ቦታ ሴቶች በአግልግሎት ቀደምተኝነት ያላቸው መሆኑን ቢያስረዳም፤ (ሮሜ 16) ሴቶች የቤተ ክርስቲያን መሪ አይሁኑ የሚለውን መሻር አይቻልም። ምክንያቱም መሪ መሆን የተፈጥሮ በላይነት አይደለም፤ የሥርዓትና የአግባብ ጉዳይ እንጂ። ስለዚህ ደክተር ሰቴፈኒ ብላክ ክርክራቸውን በጥንቃቄና በትህትና ማቅረባቸው ቢያስደስተንም፤ ስለ ሴቶች በቤተ ክርስቲያን ቄስ ወይም ሽማግሌ ሆኖ ስለመሾም ያቀረቡትን ትምህርት መቀበል አንችልም።

ሐዋርያው በ1ኛ ቆሮንቶስ ሴቶች በሥልጣን እንዳያስተምሩ ሲከለክል አብሮ ደግሞ ብዙዎች እንደሚረዱት ባህላዊ የነበረውን የሴቶች ራስ መሸፈንን ባስተማረበት መንገድ ስለሆነ፤ ይህም የሴቶች ሥልጣንን መከልከል እንዲሁ ባህላዊ ብቻ ነው የሚሉ ብዙ ናቸው። የሴቶች ሥልጣንን መነፈግ ባህላዊ ሳይሆን መለኮታዊ ትእዛዝና ሥርዐት እንደሆነ ከፍ ብለን አስረድተናል። “ራስዎን ሳትሸፍን ግን የምትጸልይ ወይም ትንቢት የምትናገር ሴት ሁሉ ራስዋን ታዋርዳለች” (11:5)። ራስን መሸፈን ሴት ከወንድ ሥልጣን ሥር መሆንዋን የሚገልጽ ባህላዊ ሥርዐት ነበር። ምክንያቱም ከወንድ ሥልጣን ሥር መሆኗን የመሠረተው በባህል ላይ ሳይሆን ክርስቶስ ከድንግል ማርያም ሰው ሆኖ በመወለዱ ምክንያት ሐዋርያው “የክርስቶስም ራስ እግዚአብሔር” ባለው መሠረት ነው። ስለዚህ ይህን መለኮታዊ ሥርዐት የሆነውን የወንድን የሴት ራስነት በየባህሉ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ልናንጸባርቅ ይገባናል። ራስን መሸፈን

የተመሠረተው የእግዚአብሔርን ራስነት፤ የክርስቶስን ራስነትና የወንድን ራስነት መሠረት ባደረገው ነው። በመለኮታዊ ሥርዐት ላይ በመመርኮዝ ስለሆነ፤ ራስን መሸፈን ቢቀርም ዋናው መሠረታዊ የወንድ ራስነት ሊቀር አይችልም። ምክንያቱም የወንድ ራስነት ከክርስቶስ ራስነትና ከእግዚአብሔር ራስነት ጋር አብሮ የተዘረዘረ ስለሆነ ነው፤ “ነገር ግን የወንድ ሁሉ ራስ ክርስቶስ፤ የሴትም ራስ ወንድ፤ የክርስቶስም ራስ እግዚአብሔር እንደሆነ ልታውቁ እወዳለሁ” 11:3። ስለዚህ በሐዋርያው ዘመን በተለይም ደብዳቤው በጻፈላቸው በቆሮንቶስ ሰዎች ዘንድ ሴት ጭምትነቷንና ለእግዚአብሔር ሥርዐት ታዛዥነቷን የምታስረዳበት መንገድ ነበር ማለት ነው። ነገር ግን በሌሎች ሕዝቦች ዘንድ ወይም ዘመናት ውስጥ የሴት ራስን መሸፈን ይህን ዐይነት ትርጉም ስለሌለው ሴት ራሷን መሸፈን አለባት ማለት የጭፍን ትእዛዝ ሊሆን ይችላል። ሆኖም ለጌታ ክብር ሲሉ ራሳቸውን የሚሸፍኑ እናቶችና እጎቶች አሉ። ይህንንም ተግባራቸውን በሮሜ ምዕራፍ 14ና 15 መሠረት በሥራ ላይ ሊያውሉት ይገባል። ስለሆነም ራሳቸውን የሚሸፍኑ ለጌታ ክብር ሲሉ ስለሆነ፤ የማይሸፍኑት ሊንቋቸውና ሊነቅቷቸው አይገባም፤ እንዲሁ ራሳቸውን የሚሸፍኑ የማይሸፍኑትን ጌታ ነጻነት ስለሰጣቸው ጌታን እያመሰገኑ ስለሆነ ሊንቋቸውና ሊነቅቷቸው አይገባም። ሁሉም ሴቶች ግን ሊዘነጉት የማይገባው ራሳቸውን ቢሸፈኑም ባይሸፈኑም፤ ዘላቂና ቋሚ የሆነውን ለባል መታዘዝንና የቤተ ክርስቲያንን ሥልጣን አለመያዝን ነው።

3ኛ እያንዳንዱ ምእመን ስጦታ ተሰጥቶታል

ሴቶችና የቤተ ክርስቲያን ሹሞች ያልሆኑ ወንዶች በመሪዎች አሰማሪነት አካሉን ለማነጽ እንደየስጦታቸው ሊያገለግሉ የተለያዩ ስጦታዎችን ተቀብለዋል። በዚህ አገልግሎት ላይ ሴቶች ሥልጣን ካልያዙ ወንዶች ያላነሰ የአገልግሎት ዕድል ሊሰጣቸው ይገባል። ጌታ አካሉን እንዲያንጹበት ለሁሉም ምእመናን ስጦታዎችን ሰላደለ፤ ሴቶች ስጦታ እንደሌላቸው ሆነው መንገዋለል የለባቸውም።

ሴቶች በምክር፡ በርኅራኄ አገልግሎቶች፡ ከሰንበት ጉባኤ ውጭ በሆኑ የምእመናን ስብሰባዎች ላይ ማስተማር፡ በሥነ ጽሑፍ በመሳሰሉት አገልግሎቶች - ወንዶች በሚሳተፉባቸው አገልግሎቶች ሁሉ እንዲሰማሩ አልተከለከሉም። ምናልባት አንዳንዶች የቤተ ክርስቲያን መሪዎች የሚመለመሉት ከሴቶች መካከል ሳይሆን ከወንዶች መካከል ስለሆነ፤ መሪዎች በሌሉበት ወቅት በጊዜያዊ አገልግሎት ከሴቶች ይልቅ በወንዶች ቢሆን የተሻለ አግባብ ይኖረዋል ይላሉ። ይህ አስተያየት ሚዛናዊና መጽሐፍ ቅዱሳዊ አስተሳሰብ ስለሆነ ሊከበር ይገባዋል። ነገር ግን መሪዎች በሌሉበት ሴቶቹ በመንፈሳዊ ጉልህነትና የላቀ ሆነው፤ እንደገናም በአንጻሩ ወንዶቹ በመንፈሳዊ ጉልህነትና የላቀ ሆነው ለማገልገል ባይበቁ፤ በጊዜያዊ አገልግሎት ሴት ብትመረጥ ይሻላል የሚል አስተያየት አለኝ።

የመንፈስ ቅዱስ ስጦታዎች የተባሉት በተለይም በሮሜ 12፡3-8 እና በ1ኛ ቆሮንቶስ 12፡1-11 ላይ ተዘርዝረዋል። እነዚህንና የመሳሰሉትን ሌሎች ገንቢ ስጦታዎች መንፈስ ቅዱስ እንደ ራሱ ፈቃድ ለምእመናን ያድላል፤ 1ቆሮ. 12፡11። መንፈስ ቅዱስ በሕይወታችን የእግዚአብሔር ልጅነታችንን እንድናንጸባርቅ ከመርዳቱም በላይ ለአገልግሎት ያስታጥቀናል። ለአገልግሎት የሚያስታጥቀንም በሁለት መንገድ ነው፤ እንደኛ ስጦታዎችን በመስጠት፤ ሁለተኛ ስጦታዎችን ገንቢ በሆነ መንገድ በሥራ ላይ እንድናውላቸው በውስጣችን በመሥራት ነው።

ከላይ በተጠቁሙት የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች ውስጥ የተዘረዘሩትን ስጦታዎች በመጀመሪያ በየወገናቸው እንከፋፍላቸው።

3.1 የሹመት ስጦታዎች

ከዚህ በላይ እንደተመለከትናቸው የሹመት ስጦታዎች የተባሉት ሐዋርያት፤ ነቢያት፤ ወንጌላውያን፤ እረኞች-አስተማሪዎች ናቸው። እነዚህ ሹሞች ለቤተ ክርስቲያን የተሰጡበት ምክንያት በእነርሱ መሪነትና አስተናጋጅነት ቅዱሳን እንደየሰጡታቸው እንዲያገለግሉ ነው። ቅዱሳንን እንደየሰጡታቸው ለማስማራትና

ለመጠበቅ ከሥልጣናቸው ጋር አብሮ የተሰጡ የችሎታ ስጦታዎችንም ተቀብለዋል። ቄሶች ለማስተማርና ለማስተዳደር የሚያስችሏቸው ስጦታዎችን ተቀብለዋል። የሕዝብ ወኪል ሽማግሌዎች የማስተዳደር ስጦታ ተቀብለዋል፤ ዲያቆናት ርኅራኄን በማስተዋል ለምእመናን ማቅረብ የሚያስችላቸው ጥበብ ተሰጥቷቸዋል። የመጀመሪያዎቹ ዲያቆናት ሲሾሙ የተሰጠው መለኪያ “መንፈስ ቅዱስና ጥበብ የሞላባቸው” የሚለው ነበር፤ ሐ.ሥ. 6፡3።

3.2 የቃሉ ማስተላለፊያ ስጦታዎች

የቃሉ ማስተላለፊያ ስጦታዎች የተባሉት ትንቢት፤ ልሳን፤ ዕውቀት፤ ጥበብ፤ ማስተማር፤ የመሳሰሉት ናቸው። ከእነዚህ ውስጥ አብዛኛዎቹ በቤተ ክርስቲያን ሹሞች ዘንድ ይገኛሉ። በተለይም ትንቢትና ልሳን በቀጥታ ከእግዚአብሔር ይላክ ለነበረው ቃሉ ማስተላለፊያ መሣሪያዎች ነበሩ። ይህም ማለት ከተጻፈው ከመጽሐፍ ቅዱስ ብቻ ሳይሆን፤ በቀጥታ ከእግዚአብሔር ለሚመጣ ዐዲስ መገለጥ ቃል ማስተላለፊያ መሣሪያዎች ነበሩ። ሐዋርያት ካለፉ በኋላ ቃሉ በዐዲስ መገለጥ መምጣቱ ስላቋረጠ፤ እነዚህ ሁለት ስጦታዎች ከሐዋርያት ጋር አብረው አቁመዋል።

ይህንን ነጥብ እንደሚከተለው ከመጽሐፍ ቅዱስ ማስረጃ እናቀርባለን። በመጀመሪያ ደረጃ ዐዲስ መገለጥ የእግዚአብሔር የማዳን ሥራ ማራመጃ ስለሆነ የደኅንነት ሥራውን በበዓል ኅምላ ቀን አጠናቋል። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በአብ ቀኝ ከፍ ከፍ ብሎ የተሰፋውን መንፈስ ከአብ ተቀብሎ በቤተ ክርስቲያን ላይ ባፈሰሰ ጊዜ የእግዚአብሔር የማዳን ተግባር ተከናወነ። መሠረት የነበሩት ሐዋርያትና ነቢያት ወንጌሉን በሰፊው አስፋፉ፤ የዐዲስ ኪዳንንም መሠረት ተከሉ። ከዚህ መሠረትነታቸው ውስጥ አንዱና ዋናው የዐዲስ ኪዳንን መጽሐፍ አጠናቀው በጽሑፍ ማዋል ነበር። በዐዲስ ኪዳን ዘመን በቀጥታ መገለጥ የቀረቡት ትምህርቶች በሙሉ በጽሑፍ አልዋሉም፤ ነገር ግን እግዚአብሔር ያስፈልጓቸዋል ያላቸውን ብቻ በጽሑፍ እንዲውሉ አድርጓል። የቀጥታ መገለጥ ዋናው ዓላማም ዐዲስ ኪዳንን ለመመሥረትና የዐዲስ ኪዳንን መጻሕፍት በጽሑፍ

ለማስቀመጥ ስለሆነ ከዚያ ጋር አብረው በዐዲስ ኪዳን ዘመን ይቀርቡ የነበሩ መገለጦች የዚህ መገለጥ አበር ነበሩ እንጂ በራሳቸው የሚቆሙና የራሳቸው የሆነ የተለየ ዓላማ አልነበራቸውም። ይህም ማለት ሐዋርያት ካለፉ በኋላ ለዐዲስ ኪዳን መመሥረቻ የሚሆነው ዐዲስ መገለጥ በጽሑፍ ውሎ እንዳቆመ ሁሉ የዚህ ዐዲስ መገለጥ አበር በመሆን በትንቢትና በልሳን ይቀርቡ የነበሩት አዳዲስ መገለጦችም አብረው ዐልፈዋል።

ሌላው ማረጋገጫ ትንቢት ከነቢያት ጋር የተያያዘ ድርጊት ነበር። ይህም ማለት ትንቢት ይቀርብ የነበረው የነቢይነት ስጦታ አንድም በቋሚነት ወይም በጊዜያዊነት በተሰጣቸው ሰዎች አማካይነት ነበር። ስለዚህ ትንቢት ከነቢይነት ስጦታ ጋር የተያያዘ ነበር ማለት ነው። ይህ በመሆኑ ነቢያት ሲያልፉ ትንቢትም አብሮ ዐልፏል ማለት ነው። ነቢያት ለማለፋቸው ከዚህ በላይ በመጠኑ ማስረጃው ተዘርዝሯል። በኤፌሶን 2፥20 ላይ ነቢያት ከሐዋርያት ጋር አብረው የዐዲስ ኪዳን መሠረት ሆነው ከሐዋርያት ጋር ማለፋቸው ተገልጿል። ስለዚህ ትንቢትም አብሮ ከሐዋርያትና ከነቢያት ጋር ዐልፏል ማለት ነው።

ልሳንስ? የሚል ጥያቄ ቢነሣ፣ መልሱ ለትንቢት የተሰጠው መግለጫ ለልሳንም ይሆናል። ምክንያቱም የልሳን ትክክለኛ አጠቃቀም ሲተረጎም ብቻ ለመሆኑ ሐዋርያው ጳውሎስ በ1ኛ ቆሮንቶስ 12 እና 14 ላይ በሰፊው አስተምሯል። ልሳንም ሲተረጎም ትንቢት ነው፤ ምክንያቱም በተተረጎመ ልሳን አማካይነት ይተላለፍ የነበረው ቃል ዐዲስ መገለጥ ስለነበር ነው። የትንቢትም ዋና ተግባር ዐዲስ መገለጥን ማስተላለፍ ነበር። ስለዚህ ትንቢት ሲያቆም ልሳንም አብሮ ከትንቢት ጋር አቋሟል ማለት ነው።

አንዳንዶች ግን “ሁሉም ልሳን በሐዋርያት ሥራ 2 ላይ እንደተገለጠው ዐይነት የሰዎች ቋንቋ አይደለም፤ በአሁኑ ዘመን ለምእመናን የሚሰጠው ልሳን፣ ቋንቋ ሳይሆን በ1ኛ ቆሮንቶስ ላይ ሐዋርያው ጳውሎስ ‘የመላእክት ቋንቋ’ ያለው ዐይነት ነው።

በዚህም ልሳን አማካይነት ምእመናን በግል የጸሎት ሕይወታቸው በመንፈስ ‘በማይነገር መቃተት’ ልባቸውን ለእግዚአብሔር የሚያፈሱበት ስጦታ ነው” የሚሉ አሉ። ይህን አስተሳሰብ በሁለት ደረጃ ልንመረምረው ይገባል። 1ኛ በሐዋርያት ሥራ 2ና በ1ቆሮ 14 ላይ የተጠቀሰው ልሳን የተለያየ ነው የሚለው እንዲሁ ግምት እንጂ በማስረጃ ላይ የተመረከብ አይደለም። ለዚህ ማስረጃ ብለው የሚያቀርቡት በ1ኛ ቆሮ 13፥1 ላይ ሐዋርያው የመላእክት ቋንቋ የሚለውን ነው። ነገር ግን ሐዋርያው በዚህ ላይ የሚገልጸው ምሳሌያዊ አነጋገር ነው፤ “እንኳን በሰው ቋንቋ ቀርቶ በመላእክት ቋንቋ እንኳ ብናገር ነገር ግን ፍቅር ከሌለኝ ከንቱ ነኝ” ለማለት የተናገረው ነው። የመላእክት ቋንቋ ሊኖርም ሳይኖርም ይችላል፤ መኖሩም አለመኖሩም የሐዋርያውን ክርክር አያፈርሰውም፤ ምክንያቱም ሐዋርያው የሚናገረው “ቢሆንም እንኳ” ብሎ ስለሆነ ነው። ሌላው ደግሞ ሊታሰብበት የሚገባው ሐዋርያው በቆሮንቶስ 12 እና 14 ላይ እየዘረዘረ ያለው በግል ስለሚደረግ የልሳን ጸሎት ሳይሆን፣ በጉባኤ ላይ ስለሚካሄድ ጸሎት መሆኑን ነው። ምዕራፎቹን በጥንቃቄ ስንመለከታቸው ዋናው የነገሩ መነሻና መድረሻ በቤተ ክርስቲያን ጉባኤ ላይ የሚካሄዱ ልሳንም ሆኑ ትንቢት በአግባብና በሥርዐት መሆን እንዳለባቸውና እንዲሁም ዐላማቸው መላውን ማጎበሩን ለመገንባት መሆን እንዳለበት ነው። ይህ ከሆነ፣ በልሳን መናገር በግል ሕይወት የሚካሄድ የጸሎት መሣሪያ ነው የሚለው እንዲሁ ልማዳዊ ነው እንጂ መጽሐፍ ቅዱሳዊ አይደለም ማለት ነው። በተጨማሪም ሐዋርያው በሮሜ 8፥26-27 ላይ “በማይነገር መቃተት ይጸልያል” የሚለው አማኞቹን ሳይሆን ራሱን መንፈስ ቅዱስን ነው። በማይነገር መቃተት ስለ እኛ መንፈስ ቅዱስ ይማልዳል። እኛ ግን ሐዋርያው እንዳለው በአእመሮና በመንፈስ መጸለይ አለብን፤ 1ቆሮ 14፥13-17። በአእመሮ ማለቱ በሚታወቅ ቋንቋ ማለቱ እንደሆነ ከዐውደ ንባቡ መርምሮ መረዳት ይቻላል።

በሁለተኛ ደረጃ ሐዋርያው ልሳንን በየትኛውም ጊዜ እንደ ምልክት አልተመለከተውም፤ ነገር ግን ልሳንን ከስጦታዎቹ

አንዱ አድርጎ “ሁሉን በልሳን ይናገራሉ?” ብሎ በመጠየቅ፡ ሁሉም በልሳን እንደማይናገሩ አስተምሯል። ይህ ከሆነ፤ እንዴት ታዲያ ለክርስቲያን የግል ጸሎት መሣሪያ ሊሆን ይችላል? ሁሉም በልሳን መናገር ሊሰጣቸው ካልቻለ፤ በዚህ ዐይነት መንገድ በልሳን መጸለይ የሚችሉ የተወሰኑ ብቻ ናቸው ማለት ነው። ይህ ተገቢና አስፈላጊ ውሳኔ ስላልሆነ አስተሳሰቡ ገና ከመነሻው የተሳሳተ ነው ማለት ነው። ልሳን ለሁሉም አማኞች የሚሰጥ የመንፈስ ቅዱስ መሞላት ምልክት ነው ማለት ከዐዲስ ኪዳን ትምህርት ውጭ መሆኑ ሊታይ ይገባል። ደግሞም ለግል የጸሎት መሣሪያ ነው የሚለውም እንዲሁ ልማዳዊ አስተሳሰብ ብቻ እንጂ መጽሐፍ ቅዱሳዊ አስተሳሰብ እንዳልሆነ ሊታይ ይገባል።

ልሳን በመንፈስ ቅዱስ የመሞላት፤ ወይም የመታደስ፤ ወይም ደግሞ በመንፈስ ቅዱስ የመጠመቅ ምልክት ስለሆነ፤ የልሳን ስጦታ የሌላቸው ክርስቲያኖች የመንፈስ ቅዱስ መላት የላቸውም የሚሉም አሉ። ይህንም አስተሳሰብ በሁለት ደረጃ ልንመለከተው ይገባል። 1ኛ አንድ አማኝ በጌታ አምኖ ሲድን በዚያን ወቅት የመንፈስ ቅዱስ ስጦታ ተካፋይ እንደሚሆን ከዚህ በፊት አትተናል። የሚከተሉት የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች ይህንን በግልጽ ያስተምራሉ። ሮሜ 8፥9 የጌታ መንፈስ የሌለው የጌታ እንዳልሆነ ስለሚናገር፤ በጌታ የሆኑ ሁሉ የመንፈስ ቅዱስ ስጦታ እንደተቀበሉ ያረጋግጣል። 1ቆሮ 12፥12-13 ደግሞ ሁሉም አማኞች በአንዱ መንፈስ በክርስቶስ አንድ አካል ለመሆን እንደተጠመቁና፤ አንዱንም መንፈስ በመጠጣት በመንፈስ ቅዱስ እንደተሞሉ ያረጋግጣል። ቲቶ 3፥3-5 ደግሞ ምእመናን ዳግመኛ ሲወሉዱ እግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስን በማትረፍረፍ እንዳፈሰሰባቸው ይናገራል። እንግዲህ እነዚህ ሁሉ አማኝ በመንፈስ ቅዱስ የታደሰና የተሞላ እንደሆነ ይመሰክራሉ እንጂ፤ አንዳቸውም በልሳን መናገር የመታደስ ወይም የመሞላት ወይም መንፈስ ቅዱስን የመቀበል ወይም መንፈሳዊ ክርስቲያን የመሆን ምልክት እንደሆነ አያስተምሩም። እንዲያውም በልሳን ተናጋሪዎቹ የቆሮንቶስ ምእመናን ሥጋውያን እስከ መባል

ድረስ ደካማ ምእመናን ነበሩ፤ 1ቆሮ. 3፥1-3። 2ኛ ማንኛውም አማኝ በክርስትና ሕይወት ሲኖር ዕለት በዕለት በመንፈስ ቅዱስ በመደጋገም መሞላት እንዳለበት በኤፌሶን 5፥18 ላይ በግልጽ ተጽፏል። በመንፈስ ቅዱስ መሞላትም የሚገለጠው በምልክት ሳይሆን በሕይወታችን የመንፈስን ፍሬዎች በማፍራትና በአገልግሎት በመትጋት ነው። በመንፈስ ቅዱስ መሞላት በየጊዜው የሚፈጸም የምእመናን ዕድገት ወይም ዕድሳት ነው፤ ሮሜ 12፥1-2።

እንግዲህ በዐዲስ ኪዳን የተገለጠው ልሳን እንደ ትንቢት ከታየ፤ ትንቢትም በሐዋርያት ዘመን የዐዲስ መገለጥ መሣሪያ ከነበረ፤ መጽሐፍ ቅዱስ ተጽፎ ካከተመ በኋላ ልሳንና ትንቢትም ከሐዋርያት ጋር አብረው ዐልፈዋል ማለት ነው። በትንቢትና በልሳን አማካይነት ዐዲስ መገለጥ የሚቀጥል ላለመሆኑ የሚከተሉትን ሦስት ማስረጃዎች እናቀርባለን። 1ኛ) በኤፌሶን 2፥20 ላይ የተጻፈው የሐርያትና የነቢያት መሠረትነት፤ 2ኛ) የሐዋርያው ጴጥሮስና ሐዋርያው ይሁዳ ጽሑፎች፤ 3ኛ) የመጽሐፍ ቅዱስ ብቁነት (2ኛ ጴጥ. 1፥3)።

1ኛ) ከሐዋርያት በኋላ ዐዲስ መገለጥ ቀጥሏል ካልን፤ የሐዋርያትና የነቢያት መሠረትነት ቀርቷል ማለት ነው። ነገር ግን መሠረት ተደጋግሞ እንደማይመሠረት ሁሉ ሐዋርያትና ነቢያትም ተደጋጋሚ ስጦታዎች ሊሆኑ አይችሉም። ዐዲስ መገለጥ ከመጣም የእግዚአብሔር ቃል ስለሆነ፤ በጽሑፍ እየዋለ ከዮሐንስ ራእይ ቀጥሎ በጽሑፍ መቀመጥ አለበት ማለት ነው። እንደ ማንኛውም የእግዚአብሔር ቃል ቤተ ክርስቲያን ተቀብላ ልትጠቀምበት ይገባታል ሊያሰኝ ነው። አንዳንዶች ለዚህ ክርክር መልስ ይሆናል ብለው፡ “በነቢያትና በሐዋርያት ዘመን በልዩ መገለጥ የተሰጠው ሁሉ በጽሑፍ እንዳልዋለ ሁሉ፤ አሁንም በልዩ መገለጥ የሚመጣው ቃልም እንዲሁ በጽሑፍ መዋል አለበት ማለት አስፈላጊ አይደለም” ይላሉ። ይህ ክርክር ግን ላቀረብነው ተቃውሞ በቂ መልስ አይደለም። መገለጥ የተባለው በጽሑፍ ዋለም አልዋለም ልዩ መገለጥ እስከሆነ ድረስ እንደ እግዚአብሔርም ቃል እስከታየ ድረስ፤ ከመጽሐፍ ቅዱስ

የሚለይበት ምን አለ? የእግዚአብሔር ቃል ተጻፈም አልተጻፈም የእግዚአብሔር ቃል ነው። ክርክራችን ከመጻፉ ላይ ሳይሆን የእግዚአብሔር ቃል ነው። እስከተባለ ድረስ ከመጽሐፍ ቅዱስ ጋር ተስተካክሏል፤ ያም መሆን የለበትም የሚል ክርክር ነው። ልዩ መገለጥን የእግዚአብሔር ቃል የሚያደርገው በመንፈስ ቅዱስ መሪነት በቀጥታ ከእግዚአብሔር መምጣቱ እንጂ በጽሑፍ መስፈሩ አይደለም።

2ኛ) ሐዋርያው ጴጥሮስ በ2ኛው መልእክቱ 1፡2-11 ላይ ምእመናን በእምነታቸው እያደጉ እስከ ፍጻሜ ጸንተው መቆም እንዳለባቸው ይመክራቸዋል። ከዚያም በዚህ ሕይወት እስካለ ድረስ ይህን ማሳሳቡን እንደሚቀጥልላቸው በዚህ ምዕራፍ ከቀጥር 12 እስከ 15 ይናገራል። ቀጥሎም በቀጥር 16 እስከ 18 ባለው ክፍል ውስጥ በሐዋርያት ስለተሰበከላቸው ወንጌል፤ በተለይም ከእርሱ ጋር በተራራው ላይ በነበሩት ሐዋርያት የተሰበከው ወንጌል ልብ ወለድ ሳይሆን በዐይናቸው ያዩትና በጀሯቸው የሰሙት እንደሆነ ያስታውሳቸዋል። በዚህም በተራራው ላይና በጠቅላላ ከጌታችን ጋር ባሳለፉት ልምምዳቸው ሁሉ ስለ ክርስቶስ የተተነበዩትን የብሉይ ኪዳን ትንቢቶች በፍጻሜ ስላዩአቸው፤ የነቢያት ቃል በበለጠ ጸንቶ የቀረበላቸው መሆኑን ያስረዳቸዋል። ስለዚህ እርሱ ካለፈ በኋላ ይህንን የሐዋርያትን ምስክርነትና የነቢያትን ቃል አጥብቀው መከተል እንዳለባቸው ያስተምራቸዋል።

ቀጥር 19 በ1954 ዓ. ም. በታተመው የአማርኛ መጽሐፍ ቅዱስ ትርጉም እንዲህ ይላል፤ “ከእርሱም ይልቅ እጅግ የጸና የትንቢት ቃል አለን”፤ በዚህ ላይ ከእርሱም ይልቅ የተባለው በተራራው ላይ በመገለጥ ለሐዋርያት የተነገረው ቃል ሲሆን እጅግ የጸና የተባለው ደግሞ ስለ ክርስቶስ በብሉይ ኪዳን የተጻፈው ቃል ነው። የግሪኩ እነጋገር ትንሽ ዘወርዋራ ስለሆነ በዚህኛው የአማርኛ ትርጉምና በአዲሱ መደበኛ ትርጉም መካከል ልዩነት አለ። ምንም እንኳን የቃል በቃል ትርጉም ባይሆንም ነገር ግን በትክክል የግሪኩን እነጋገር የተረገመው ይኸው አዲሱ ትርጉም ነው። ትርጉሙም እንዲህ ይላል፤

“እንግዲያስ ትንቢታዊው ቃል ይበልጥ ተረጋግጦልናል።” በዚህ በቀጥር 19 ላይ ያለውን ከላይና ከታች በማስተያየት ስናብራራው እንዲህ ይላል፤ “የሰበከንላችሁ ወንጌል ስለ ጌታችን ስለ ኢየሱስ ክብርና መገለጥ እንዲሁ ከራሳችን የተፈጠረ ነገር ሳይሆን በተራራው ላይ በተገለጠልን መሠረት ነው፤ (ማቴ. 17፡5)። ያም የተገለጠልንና የተሰጠን መልእክት ስለ ክርስቶስ የተነገረውን ትንቢት ስለፈጸመ ያንን የነቢያት ቃል በበለጠ ጠንካራ ምስክር እንዲሆን አድርጎታል።” በዚህ ላይ ሐዋርያው የሚያበላልጠው የሐዋርያትን ምስክርነትና የብሉይ ኪዳንን ነቢያት ቃል ሳይሆን የብሉይ ኪዳን ትንቢት አሁን በዐዲስ ኪዳን ፍጻሜ ሆኖ ስለቀረበላቸው የነቢያት ቃል የጸና የእግዚአብሔር ቃል መሆኑ በበለጠ ተረጋግጧል ማለቱ ነው። ስለዚህ የነቢያት ቃል በሐዋርያት ምስክርነት በበለጠ የጸና ሆኖ ስለቀረበላቸው ይህንን የሐዋርያት ምስክርነትና የብሉይ ኪዳንን ትምህርት በጥንቃቄ መያዝ እንደሚገባቸው በቀጥር 19 ላይ ያዛቸዋል። ይህንን ሐዋርያትን ምስክርነትና ብሉይ ኪዳንን አጥብቀው መያዝ የሚገባቸው ሌላ መተኪያ ስለማይኖረው ነው። በሐዋርያት ዘመን የመጣው መገለጥ ተደጋጋሚ ሳይሆን ለአንድ ጊዜ ብቻ የመጣ ነው። “ሰው በጨለማ ያለን መብራት እንደሚጠነቀቅለት” የሚለው ይህ ብርሃን ከጠፋ ሌላ መተኪያ የማይኖረው መሆኑን የሚያረጋግጥ ነው። ሌላ ተደጋጋሚ መገለጥ ቢኖር ኖሮ በነቢያትና በሐዋርያት የተሰጠው መገለጥ ይህ ዐይነቱ ጥንቃቄ አያስፈልገውም ነበር። የነቢያትና ሐዋርያት ቃል ሲባል በሌላ እነጋገር መጽሐፍ ቅዱስ ማለት ነው።

እንግዲህ ዋናውን የውይይታችንን ዓላማ እናስታውስና በሐዋርያት ዘመን የነበረው በትንቢትና በልሳን አማካይነት ይመጣ የነበረው የመገለጥ ቃል ከሐዋርያት በኋላ እንደሚያቆም በዚህ ላይ ሐዋርያው ጴጥሮስ አስተምሯል።

የይሁዳ መልእክት ቀጥር 3 ላይ እንዲህ ይላል፤ “ወዳጆች ሆይ ስለምንካፈለው ስለ መዳናችን ልጽፍላችሁ እጅግ ተግባራዊ ላለሁ

ለቅዱሳን አንድ ጊዜ ፈጽሞ ስለተሰጠ ሃይማኖት እንድትጋደሉ እየመከርኳችሁ እጽፍላችሁ ዘንድ ግድ ሆነብኝ።”

በዚህ ቁጥር ሐሳብ መሠረት በመጽሐፍ ቅዱስ ማለትም በብሉይ ኪዳንና በዐዲስ ኪዳን የተሰጠን የእምነት ትምህርት ወይም በይሁዳ አነጋገር “ሃይማኖት” አንድ ጊዜ ፈጽሞ የተሰጠ ነው። ያው የጥንቱ ጸንቶ ይኖራል እንጂ በየዘመኑ በሚነሡ ልዩ ልዩ መገለጦች መሻሻልን አያገኝም፤ መሻሻልም አያስፈልገውም። ስለዚህ መጨመርም መቀነስም አይቻልም። ለዚህ ቃል ከፍተኛ ጥንቃቄ ማድረግ ያስፈልጋል።

ነገር ግን ከሐዋርያትም በኋላ መገለጥ ቢቀጥል ኖሮ፤ ለምን የጥንቱን የሙጥኝ ብሎ መያዝ ያስፈልጋል? ከዐዲስ ሁኔታዎች ጋር የሚጓዝ ዐዳዲስ መገለጥ ሊመጣ ከቻለ፤ ያን መከተል አይሻልም? በመጽሐፍ የሰፈረን ቃል የሙጥኝ ከማለት ሁሉንም በዐዲስ መልክ የሚሰጠንን መንፈስ ቅዱስን መተማመንና ከእርሱ ዐዳዲስ መገለጥን መጠበቅ አይበልጥምን? ነገር ግን ለእነዚህ ጥያቄዎች ሁሉ መልሱ መንፈስ ቅዱስ ዐዳዲስ መገለጦችን በየዘመኑ እንደማይሰጥ አስቀድሞ ራሱ መንፈስ ቅዱስ በመጽሐፍ ቅዱስ ማስተማሩ ነው።

በተጨማሪ ይህን ውይይት ሳንለቅ በዕብራውያን ምዕራፍ አንድ በቁጥር 1-2 ላይ የተጻፈውንም መመልከት አለብን። በዚህ ክፍል ላይ እግዚአብሔር በብሉይ ኪዳን በተለያዩ ዘመናትና በተለያዩ መንገዶች ለአባቶቻችን በነቢያት ሲናገር ቁይቶ አሁን በዚህ በመጨረሻው ዘመን ለእኛ በልጁ በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ተናግሯል። ይህ በልጁ የተነገረውም የእግዚአብሔር ቃል ዐዲስ ኪዳን ነው። ከዚህ በላይ እንደተዘረዘረው የዐዲስ ኪዳን ትምህርት በሐዋርያት አማካይነት በጽሑፍ ሆኖ ቀርቦልናል። በተጨማሪ ዕብራውያን 2፥1-4ን ተመልከቱ።

ይህ የዕብራውያን ክፍል የሚገልጸውን መሠረታዊ ነጥብ እንዳንስተው ጥንቃቄ ልናደርግ ይገባናል። መገለጥ በብሉይ ኪዳንም ሆነ በዐዲስ ኪዳን ከደገነነት ሥራ ጋር የተያያዘ ነው። በነቢያት አማካይነት ለአባቶቻችን የተናገረው መሢሐን

በሚመለከት ነበር። (ከዚህ ጋር ሉቃስ 24+25-27፤ 44-49ን ማስተያየት በጣም አስፈላጊ ነው።) ስለዚህ በነቢያት ዘመን የተናገራቸው፤ በዐዲስ ኪዳን ዘመንም በልጁ በመጨረሻ የተናገራቸው የደገነነትን መንገድ በተመለከተ ለመሆኑ ግልጽ ነው። በምዕራፍ 2፥1-4 በሚሰጠው ዝርዝር ሐሳብ ላይ መገለጥን ወይም የእግዚአብሔርን መናገር ከደገነነት ጋር አያይዞ የተናገረው ለዚህ ነው። ስለዚህ ዐዳዲስ መገለጦች የደገነነትን ሥራዎች ተመርኩዘው የሚመጡ ከሆኑ፤ የደገነነት ሥራዎችም በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ተፈጽመው እግዚአብሔርም ንግግሩን ጌታ በሾማቸው ሐዋርያት ከደመደሙ፤ ደጋግሞ ዐዳዲስ መገለጦችን አይሰጥም ማለት ነው።

በዚህ ትምህርት የማይስማሙና አሁንም መንፈስ ቅዱስ በትንቢትና በልሳን አማካይነት ዐዳዲስ መገለጦችን ይሰጣል የሚሉ የሚከተለውን የመከራከሪያ ነጥብ ያቀርባሉ።

መጽሐፍ ቅዱስ ሊሰጠን የማይችሉ ልዩ ልዩ ድርጊቶችንና የግል ሕይወትን በሚመለከት አሁን መንፈስ ቅዱስ በልሳንና በትንቢት አማካይነት ይናገራል ይላሉ። መልሳችን በሐዋርያት ዘመንም ሆነ በብሉይ ኪዳን ዘመን ለግል የሚሰጡት መገለጦች በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ሰፍረው ይኸው ለእኛም በአሁኑ ዘመን መመሪያችን ሆነዋል። ደግሞም ለግል ሕይወትና ለተወሰኑ ድርጊቶች መምጣት ጠቋሚ ትንቢት በሚባሉትና ትምህርታዊ በሆኑት ትንቢቶች መካከል መጽሐፍ ቅዱስ ምንም ዐይነት ልዩነት አያደርግም። የነቢያት ቃል የነቢያት ቃል ነው። የነቢያት ቃል የእግዚአብሔር ቃል ነው። ነቢያት ነን የሚሉ ነገር ግን የሚናገሩት መቶ በመቶ የእግዚአብሔር ቃል ካልሆኑ፤ ሐሰተኛ ነቢያት ናቸው። ስለዚህ ትንቢት ትንቢት ነው፤ መገለጥ መገለጥ ነው። ሁለት ዐይነት መገለጦች መጽሐፍ ቅዱስ ስለማያውቅ፤ እኛም ሁለት ዐይነት መገለጦችን አናውቅም።

በሮሜ 8፥14 ላይ በእግዚአብሔር መንፈስ መመራት የእግዚአብሔር ልጆች ጸባይና መብት መሆኑን ሐዋርያው አስተማሯል። ጌታ በወንጌል እንደጠቀሰው የእግዚአብሔር ልጆች ከእግዚአብሔር የተማሩ ይሆናሉ፤ ዮሐ 6፥45። በየዕቅብ

1+5 ላይም ምእመናን ጥበብ ሲጉድላቸው ሳይነቅፍ ለሁሉ በልግስና የሚሰጠውን እግዚአብሔርን መለመን እንዳለባቸው ተጽፏል። እንግዲህ ይህ ሁሉ እግዚአብሔር በጥንት ዘመን ብቻ ሳይሆን ዛሬም ልጆቹን እንደሚመራ ያረጋግጣል።

“ትንቢትና ልሳን ካቆሙ እግዚአብሔር ምሪቱን ለልጆቹ እንዴት ያስታውቃል?” ሊባል ይቻላል፤ ሆኖም በመጽሐፍ ቅዱስ ሰፍረው ያሉትን የእግዚአብሔር አመራሮች ስንመረምር፤ ሁለት ዐይነት አመራሮችን እንመለከታለን። ከእነዚህ ከሁለት ዐይነት አመራሮች ውስጥ ከእያንዳንዱ አንድ አንድ ምሳሌ ወስደን እንመርምር። አንደኛው በ2ኛው 15፥22-25 እንደተጻፈው ለዳዊት የተሰጠው ዐይነት አመራር ነው። ይህ አመራር ለዳዊት በቀጥታ የእግዚአብሔር ቃል መጣለት። ሌላው ደግሞ በነህምያ 1 እና 2 ላይ እንደተጻፈው፤ ለነህምያ የተሰጠው አመራር ነው። ዳዊት ጠላቶቹን መቼና እንዴት ማጥቃት እንደነበረበት በቀጥታ ከእግዚአብሔር መገለጥ መጣለት። ለነህምያ ግን ይህ ዐይነቱ መገለጥ አልመጣለትም፤ ነገር ግን ከኢየሩሳሌም የደረሰውን ሪፖርት ካዳመጠ በኋላ ልቡ ዐዘነበት፤ እግዚአብሔር መንገዱን እንዲከፍትለት በጸምና በጸሎት ልቡን በእግዚአብሔር ፊት አፈሰሰ፤ እግዚአብሔርም እንዴት እንደሚመራው ባያውቅም በመጠባበቅ ላይ ሳለ ንጉሡ በር ከፈተለት፤ ልመናውንም ለንጉሡ ሰጠ፤ እግዚአብሔርም የባሪያውን የነህምያን ጸሎት ፈጸመለት። ታሪኩን ሲጽፍ ወደ ኋላ መለስ እያለ በተመለከተ ቊጥር መልካሚቱ የእግዚአብሔር እጅ ከእርሱ ጋር እንደነበረች መገንዘቡን እየደጋገመ “መልካሚቱ የአምላኬ እጅ በእኔ ላይ ነበረች” ይላል፤ ነህ 2፥8። እንግዲህ እግዚአብሔር ዛሬ ከመጽሐፍ ቅዱስ ውጭ ቀጥታ መገለጥ በሌለበት ዘመን እግዚአብሔር ልጆቹን እንዴት ይመራል ለሚለው ጥያቄ መልሳችን ዳዊትን እንደመራው ባለ አመራር ሳይሆን፤ ነህምያን በመራበት አመራር ዐይነት ነው ብለን እናስተምራለን።

ያዕቆብ ጥበብ ሲነድለን ማለትም በአንድ ሁኔታ ውስጥ ምን ማድረግ እንዳለብን ማስተዋል ሲያንሰን ጥበብን መለመን እንዳለብን ያስተምረናል። በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ከተዘረዘሩት

ስጦታዎችም መካከል ዕውቀትና ጥበብ ተጠቅሰዋል። በማስተዋል የበሰሉ ምእመናንን ማማከር፤ በጸሎት እንዲተባበሩን ምእመናንን ማሳሰብ ከእግዚአብሔር ምሪትን ከምንቀበልባቸው መንገዶች ውስጥ ይካተታሉ። ነገር ግን አንዱ ከመካከል በሰሜት በመገፋፋት “እግዚአብሔር እንዲህ ይላል፤ ይህን ይህን አድርጉ” ቢል ትንቢት መናገሩ ነው፤ የተናገረውም የእግዚአብሔር ቃል ስለሆነ እንደ መጽሐፍ ቅዱስ ቃል ተቀባይነት ሊኖረው ነው ማለት ነው። እንደዚህም ከሆነ የእግዚአብሔር ቃል በመጽሐፍ ቅዱስ ብቻ ሳይሆን በእንደዚህ ካሉ “ነቢያትም” ዘንድ ሊገኝ ይችላል ማለት ነው። ነገር ግን ይህ እንደማይሆን ከዚህ በላይ ከጴጥሮስና ከያዕቆብ በመጥቀስ አረጋግጠናል። በዚህ ላይ አንዳንዶች “በአሁኑ ጊዜ የሚነገር ትንቢት በመጀመሪያ ከእግዚአብሔር መሆኑ ከተመረመረ በኋላ ነው በሥራ ላይ የሚውለው” ይላሉ። መልካም መርምሩት፤ ነገር ግን ከተመረመረ በኋላ የእግዚአብሔር ቃል ነው ስለሚባል፤ እንግዲያስ አሁን በዚህ ዘመን የሚሰጥ የመገለጥ ቃል እንደ መጽሐፍ ቅዱስ ሊከበርና ተቀባይነት ሊኖረው ይገባል ከሚለው ክርክር መውጫ ሊያገኙ አይችሉም።

2.3 የቃሉ ማረጋገጫ ስጦታዎች

የቃሉ ማረጋገጫ ስጦታዎች ተአምራት ናቸው። በዕብራውያን 2፥1-4 ባለው ክፍል ውስጥ እግዚአብሔር ራሱ እንደፈቀደ በተለያዩ ድንቆች የተነገረውን የዐዲስ ኪዳን መገለጥ እንዳተመ ይናገራል። ደግሞም ሐዋርያው ጳውሎስ ሐዋርያ ለመሆኑ ከሰጣቸው ማረጋገጫዎች አንዱ በእጁ ተአምራት መፈጸማቸው ነበር። በ2ቆሮ 12፥12 ላይ እንዲህ ይላል፡- “የእውነተኛ ሐዋርያ ምልክቶች በመካከላችሁ ተደርገዋል፤ እነርሱም በትዕግሥት መጽናት፤ ምልክቶች፤ ድንቅ ነገሮችና ተአምራት ናቸው።” የሐዋርያት ሥራን ስናነብ በሐዋርያው ጴጥሮስና በሐዋርያው ጳውሎስ እጅ የተፈጸሙ ታምራት በሌሎች እጅ ከተፈጸሙት ተአምራት የላቁ ይመስላሉ፤ ሐ.ሥ. 19፥11-12። ሆኖም ይህን ስንል ተአምራት ይፈጸሙ የነበሩት በሐዋርያት ብቻ ነበሩ ማለታችን አይደለም። ሐዋርያ ያልነበረው ፊልጶስ ታላላቅ

ድንቅ ነገሮችን በጌታ ኃይል እንደፈጸመ በሐዋርያት ሥራ 8÷4-8 ላይ ተተርጓል። ጌታ ምልክቶችንና ድንቆችን የሐዋርያትን ሹመት ማረጋገጫና ምልክት አድርጎ እንዳቆማቸው ሐዋርያው ጳውሎስ ያስተምራል። ምልክቶችና ድንቆች ሐዋርያ ባልሆኑ በፈጸሙም፤ ሐዋርያ የሆኑ ግን ያለ ተአምራት እንዳልነበሩ ይህ በቆሮንቶስ ላይ ሐዋርያው የተናገረው ያረጋግጣል። አሁን በሐዋርያት የተነገረው ቃል በጥብቅና በሰፊው ተመሥርቶ ሐዋርያት ሥራቸውን ፈጽመው ዐልፈዋል። ስለዚህ እነዚህ ከሐዋርያት ጋር ተያይዘው የነበሩም ስጦታዎች አብረው ከሐዋርያት ጋር እንዳለፉ መገንዘብ አለብን።

ይህን ስንል እግዚአብሔር ተአምራትን አሁን አይሠራም ማለታችን አይደለም። እግዚአብሔር ሉዓላዊ ስለሆነ ማንም ይህን አታድርግ ብሎ እጁን ሊያስር አይችልም። እግዚአብሔር በፈለገበት መንገድ፤ በፈለገበት ሁኔታና በፈቀደው ጊዜ የፈለገውን ለማድረግ መብትም ችሎታም አለው። ነገር ግን የሚሠራው በራሱ ፈቃድ ነው። የተአምራት ሁሉ በላይ የሆነውንም ተአምር የነጠላተኛውን ልብ መቀየርን²⁸ በወንጌል አማካይነት በየጊዜው እያካሄደ መሆኑ መዘንጋት የለበትም። እንዲያውም መጽሐፍ ቅዱስ የደገነትን ሥራ “ትንሣኤ” ይለዋል፤ ዮሐ 5÷25፤ ኤፌ 2፤1፡5። ነገር ግን ምልክት ሆነው ይሠሩ የነበሩት ተአምራት በተለይም እንደ መፈወስ ያሉት ስጦታዎች አሁን በስጦታ መልክ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ አለመሥራታቸውን መጽሐፍ ቅዱስን በጥንቃቄ መርምሮ መረዳት ይቻላል። በሐዋርያት ሥራ 19÷11-12 ላይ የተጻፈውን ስናነብና ደግሞም በ2ጣሞ 4÷20 ያለውን ስናነብ፤ በሐዋርያት ዘመንም እንኳ በሐዋርያት እጅ የመፈወስ ተአምር ሁልጊዜም እንዳልተፈጸመ እንረዳለን። ሐዋርያው ጢሞቴዎስን ለሆድ ሕመሙ ጥቂት ወይን ጠጅ እንዲጠጣበት መክሮታል፤ 1ጣሞ 5÷23። እንግዲህ ሕመምተኞች በልብሱ ቁራጭ እንኳ ይፈወሱ የነበረበት ዘመን ዐልፎ፤ አሁን አብረውት በወንጌል

ሥራ የተሰለፉትን አገልጋዮች እነ ጢሞቴዎስንና እነ ጥሮፊሞስን ሊፈውሳቸው አልቻለም። ጢሞቴዎስን ለሕመሙ ወይን ጠጅ ጠጣበት አለው፤ ጥሮፊሞስን ደግሞ በሚሊጢን ትቶት ሄደ፤ 2ጣሞ 4÷20። ይህ የሚያሳየን፤ በሐዋርያት ዘመንም እንኳ ቢሆን፤ ወንጌል በትክክል ከተመሠረተ በኋላ፤ የሐዋርያነት ምልክቶች እንዳቆሙ ነው። ስለዚህ እንደነዚያ ዐይነቶቹ ተአምራት አሁንም በቤተ ክርስቲያን ውስጥ አሉ ማለት መጽሐፍ ቅዱሳዊ አለመሆኑን መገንዘብ አለብን።

ነገር ግን ይህን ስንል በአሁኑ ዘመን እግዚአብሔር በሽተኞችን አይፈውስም ማለታችን አይደለም። በዘላቂ መልክ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ የመፈወስ ስጦታ አይኑር እንጂ በያዕቆብ 5÷14-15 መሠረት ጌታ በሽተኞችን እንደ ፈቃዱ መሠረት አሁንም ይፈውሳል።

2.4 ዘላቂ የቃሉ ስጦታዎች

ለቤተ ክርስቲያን የተሰጡትን የመንፈስ ቅዱስ ስጦታዎች በዝርዝር ስንመለከት፤ እስካሁን ድረስ ሐዋርያነትን፤ ነቢይነትን፤ ልሳንን፤ ተአምራትን በተለይም የመፈወስ ስጦታን ተወያይተንባቸዋል። የሚከተሉትን ስጦታዎች ደግሞ ከዚህ በታች እንወያይባቸዋለን።

አገልግሎት

ዲቂና፦ በሐዋርያት ሥራ “የገበታ አገልግሎት” በተባለው መሠረት ቅዱሳንን በሚያስፈልጋቸው ማገልገልና እንዲሁም ከቤተ ክርስቲያን ውጭ የሆኑትን በክርስቶስ ርኅራኄ ማገልገል የዲቂና አገልግሎት ነው፤ ሐ.ሥ. 6÷1-6። ሐዋርያው ጳውሎስ ዲያቆናት ምን ዐይነት ወንዶች መሆን እንዳለባቸው በ1ጣሞ 3÷8-13 ላይ መመዘኛ ሰጥቷል። ምንም እንኳ ይህ አገልግሎት በዲቂና ሹመት አማካይነት በኦፊሴል ደረጃ ቢካሄድም፤ ማንኛውም ተራ አማኝ የተቸገሩትን በመርዳት የጌታችንን ርኅራኄ ማሳየት አለበት፤ ማቴ. 25÷34-46፤ ያዕ. 1÷27። በቤተ ክርስቲያን በዲቂና የሚሾሙት ዋና አገልግሎታቸው፤ የምእመናንን ችግር በምእመናን አገልግሎት ለማቃለል

²⁸ በርግጥ የጌታችን ትንሣኤ ከዚህ የሚበልጥ ተአምር ነው!

ችግሮችን ከመፍትሔ ጋር ማቀናጀት ነው። በዚህ አገልግሎታቸው ምእራፍን በመታዘዝ ሊተባበሯቸው ይገባል። በሐዋርያት ሥራ 6ኛ በጢሞቴዎስ እንደተጻፈው፤ ዲያቆናት በመንፈሳዊ ሕይወት የበሰሉና የጥበብ ሰዎች መሆን አለባቸው፤ ምክንያቱም በርግጥ የተቸገሩትን ከአስመሳዮች መለየት፤ ምእመናንን በቅዱሳን ችግሮች ላይ ማሰለፍና በትክክል የክርስቶስን ርኅራኄ ማሳየት ስለሚገባቸው ነው።

ማስተማርና መምከር

በተለይ ቄሶች በእነዚህ ስጦታዎች የከበሩ መሆን ቢገባቸውም፤ ማንኛውም ተራ አማኝ በክርስቶስ ወንድሞቹና እገቶቹ ለሆኑት የኔታን ቃል ማካፈልና ምክርን መሰንዘር አለበት። ለምሳሌ ወላጆች ለልጆቻቸው በየጊዜው የሚሰነዝሩት የማስተማርና የመምከር ሥራ ከዚህ ስጦታ ውስጥ ነው።

መስጠት

በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ኔታ አንዳንዶችን በቀሳዊ ነገሮች አብዝቶ ይባርካቸዋል። ይህንም የሚያደርገው ለእግዚአብሔር ሥራ በልግስና እንዲሰጡ ነው። መጽሐፍ ቅዱስ እንደሚያስተምረው በዐሥራት መንገድ ከሰጡ፤ ምንም እንኳ በቀረጥ ከሌሎቹ ከፍተኛ ያለ ቢሰጡም ነገር ግን ካላቸው እንደ ማንኛውም ምእመን ዐሥራታቸውን ስለሰጡ ከሌሎቹ የበለጠ አልሰጡም። ርግጥ በሰው ሂሳብ ሲታይ የእነርሱ ዐሥራት ከድቸች ዐሥረት ቢበልጥም፤ በእግዚአብሔር ሂሳብ ግን በችግር ውስጥ ሆነው የሚሰጡት ዐሥራት ይበልጣል፤ ማር. 12፥41-44። ሆኖም እግዚአብሔር በብልጽግና የባረካቸው ሰዎች ከዐሥራታቸው የተረፈው እጅግ ብዙ ስለሚሆን፤ ከዐሥራትም አብልጠው እንዲሰጡ የተጠሩ መሆናቸውን ሊዘነጉት አይገባም። ይህም የመስጠት አገልግሎት በሕግ ወይም በይሉኝታ ሳይሆን በእግዚአብሔር ፍቅር ተነሣሥተው ሊሆን ይገባል፤ ምክንያቱም እግዚአብሔር የሚቀበለው ስጦታ በደስታ የሚደረገውን ስጦታ ነውና፤ 2ቆሮ 9፥7። አንዳንድ ሀብታሞች ከመቶ ዘጠናውን እጅ

ለእግዚአብሔር አገልግሎት ይሰጡ እንደነበር ታሪካቸው ይናገራል።

ስለ መስጠት መጽሐፍ ቅዱስ በሰፊው ያስተምራል። ለምሳሌ በብሉይ ኪዳን ዘመን ድቸች በገበሬዎች ቃርሚያ ላይ የተረፈውን እንዲሰበስቡና ገበሬዎችም ሆነ ብለው ዳር ዳሩን ለድቸች እንዲተውላቸው እግዚአብሔር አዝዞ ነበር። ወንጌል ራሱ የመስጠት አገልግሎት እንደሆነ መጽሐፍ ቅዱስ ያስተምራል፤ ዮሐ 3፥16፤ 2ቆሮ 8፥9። ስለ መስጠት በተጨማሪ 2ኛ ቆሮንቶስ ምዕራፍ 8ንና 9ን ማንበብ ያስፈልጋል።

መግዛት

“የሚገዛ በትጋት ይግዛ” የሚለውን ዐዲሱ መደበኛ ትርጉም “ማስተዳደር ከሆነም በትጋት ያስተዳድር” ይለዋል። ስለዚህ በዚህ ላይ የተጠቀሰው ስጦታ የሕዝብ ወኪል ሽማግሌነት ስጦታ ነው ማለት ነው። ሌሎችም በእግዚአብሔር መንግሥት ውስጥ በማስተዳደር የሚያገለግሉ ሁሉ ይህ ስጦታ ሊኖራቸው ይገባል።

ምሕረት

የቤተ ክርስቲያን መደበኛው የምሕረት አገልግሎት መካሄድ ያለበት በዲያቆናት መሪነት ሊሆን ይገባዋል። “ምሕረት” የሚለውን ሐሳብ ዐዲሱ መደበኛ ትርጉም የጥናት ጽሑፍ እንዲህ ብሎ አብራርቶቷል፤ “ለሕመምተኛና ለድኻ፤ እንዲሁም ለሸመገለው ሁሉ ጥንቃቄ ማድረግና ቸርነትን መሳየት...”። ይህ ስጦታ በግልጽ በዲያቆናት ውስጥ ሊኖር ይገባል። ዐይኑ የሚሰበት ሰው በምሕረት አገልግሎት ውስጥ ቢሰማራ የተቸገሩትን ከማጥላላትና ከማሳፈር ውጭ የክርስቶስን ርኅራኄ በሚገባ አያንጸባርቅም።

ዕውቀትና ጥበብ

“የክርስቲያኑ ማገበረ ሰብ አንድ ውሳኔ ላይ ለመድረስ ወይም አንድን ተግባር ለመፈጸም መከተል የሚገባውን መንገድ ለመተለም ጥበብ ወይም ዕውቀት ባስፈለገ ጊዜ የሚያግዙ

ስጦታዎች ናቸው። በማለት የዐዲሱ መደበኛ ትርጉም የማጥኛ ጽሑፍ ያብራራል። ከዚህ በላይ ስለ መንፈስ ቅዱስ ምሪት ተወያይተናል። የዳዊትን መሠራትና የነህምያን መመራት በማወዳደር በአሁኑ ዘመን የነህምያ ዐይነቱ ምሪት እንደሚያሠራ አስረድተናል። በተጨማሪም ይህ የዕውቀትና የጥበብ ስጦታ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ተገቢ ስፍራ ሊሰጠው ይገባል። ውስብስብ ሁኔታዎች ሲያጋጥሙ ይህ ስጦታ ባላቸው ምእመናን አማካይነት እግዚአብሔር ሕዝቡን ይመራል። በማስተዳደርና ቃሉን በማስተማር የተሾሙ ሰዎች እነዚህ ስጦታዎች በግልጽ ሁኔታ ይነሯቸው እንጂ፤ ያልተሾሙም ተራ አማኞች በዚህ ስጦታ የከበሩ ስለሚሆኑ ምክራቸውን መሻት ያስፈልጋል²⁹። ለምሳሌ “ካውንስሊንግ” የተባለው የመምክር አገልግሎት ከዚህ ስጦታ ውስጥ ይገኛል።

ከዚህ በላይ የተዘረዘሩት ስጦታዎች አሁንም በቤተ ክርስቲያን ውስጥ በስጦታነት በሥራ ላይ እየዋሉ ይገኛሉ። መንፈስ ቅዱስ ራሱ እነዚህን ዘላቂ ስጦታዎች ለየቤተ ክርስቲያኑ እንደ ራሱ ፈቃድ ያከፋፍላል። በተጨማሪም እነዚህ ስጦታዎች የተሰጧቸውን ምእመናን በመሙላት በውስጣቸው ሥራውን በኃይልና በጥበብ ይገልጻል። እንግዲህ መንፈስ ቅዱስ በአሁኑ ዘመን በልሳንና በትንቢት አለመሥራቱን እናምናለን በምንለው ላይ “በመንፈስ ቅዱስ አያምነም” የሚለው ክስ ተደጋግሞ ይሰነዘርብናል። ይህ ጽሑፍ ክሱ እውነትንና ቅንነትን ያልጨበጠ መሆኑን ያሳያል ብለን ተስፋ እናደርጋለን።

²⁹ ይህ የአብርሃም እንጂ የመገለጥ ስጦታ አይደለም።

ምዕራፍ 5
ቤተ ክርስቲያንና የወንጌል ሥርዓት
ማቴዎስ 28፡16-20

ቤተ ክርስቲያን የምትገነባባቸውን መሣሪያዎች በመጠቀም ቤተ ክርስቲያንን የሚገነባ ራሱ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ እንደሆነ ሁሉ፤ ወንጌልንም ወደ ዓለም ዙሪያ እንዲሠራጭ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ የሚሠራ ራሱ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ነው። ለዚህ እውነት ታላቁ ማስረጃ በሐዋርያት ሥራ 1፡1 ላይ የተጻፈው ነው። “ቴዎፍሎስ ሆይ፤ ኢየሱስ የመረጣቸውን ሐዋርያት በመንፈስ ቅዱስ ካዘዛቸው በኋላ እስከ ዐረገበት ቀን ድረስ፤ ያደርገውና ያስተምረው ዘንድ ስለ ጀመረው ሁሉ መጀመሪያውን ነገር ጻፍሁ።” ጌታ ያደረገውንና ያስተማረውን ሉቃስ ጻፈ። በወንጌሉ ላይ የተተረከው የኢየሱስ ሥራ ጀማሪው ብቻ ነበር። ቀጥሎም በሐዋርያት ሥራ የሚተረከው በመንፈስ ቅዱስ ኃይል በቤተ ክርስቲያን አማካይነት የሚያካሂደው ያው የራሱ የኢየሱስ ክርስቶስ ሥራ ነው። በሐዋርያት ሥራም የሚተረከው የመንፈስ ቅዱስ መውረድና የሐዋርያት ወንጌልን ከኢየሩሳሌም ጀምሮ እስከ ምድር ዳርቻ ድረስ ማሠራጨት ነው። ያንንም ሥራ በሐዋርያት ውስጥ ሆኖ በመንፈሱ ያከናውን የነበረው ራሱ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ነበር። ስለዚህ ወንጌልን በዓለም ዙሪያ ማሠራጨት የኢየሱስ ክርስቶስ ሥራ ነው ማለት ነው። ነገር ግን ከላይ እንደተጠቀሰው ኢየሱስ ክርስቶስ ይህን የወንጌል ሥርዓት ሥራ የሚያከናውነው በቤተ ክርስቲያን በኩል መሆኑ ምን ጊዜም መዘንጋት የለበትም።

አንድ ሰው ስለ ወንጌል ሥርዓት የሚከተለውን ጽፏል፤ “ወንጌልን ማስፋፋት የቤተ ክርስቲያን ሥራ ነው። ሆኖም ግን በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ሆኖ ወንጌልን የሚያስፋፋ ራሱ ክርስቶስ ነው። ቤተ ክርስቲያን የምድርን አሕዛብ በሙሉ በዚህ በሁለቱ የጌታ መምጣት መካከል ባለው ዘመን ንስሐ እንዲገቡና